

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

INFORMACIJA

O SUBJEKTIMA BANKARSKOG SISTEMA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE SA STANJEM NA DAN 31.12.2024. GODINE
(PO KONAČNIM NEREVIDIRANIM PODACIMA)

Sarajevo, april/travanj 2025. godine

Skraćenice i termini

AMFI	Udruženje mikrofinansijskih organizacija u BiH
AOD	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
ASF	Available Stable Funding (Raspoloživo stabilno finansiranje)
BD	Brčko Distrikt
BiH	Bosna i Hercegovina
CBBiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CRK	Centralni registar kredita poslovnih subjekata i fizičkih lica u BiH
DPP	Devizni platni promet
EBA	European Banking Authority (Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo)
ECB	European Central Bank (Evropska centralna banka)
ECL	Expected credit loss (Očekivani kreditni gubitak)
EKS	Efektivna kamatna stopa
ESG	Environmental, social and governance (Okolišni, socijalni i upravljački)
EU	Europska unija
FBA	Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FED	The Federal Reserve (Američka centralna banka)
FOO	Finansijsko-obavještajni odjel
FMF	Federalno ministarstvo finansija/financija
FSAP	Financial Sector Assessment Program (Program procjene finansijskog sektora)
FX rizik	Foreign Exchange Risk (Devizni rizik)
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti kapitala)
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti)
LCR	Liquidity Coverage Ratio (Koeficijent pokrića likvidnosti)
MKD	Mikrokreditno društvo
MKF	Mikrokreditna fondacija
MKO	Mikrokreditna organizacija
MMF	Međunarodni monetarni fond
NFI	Nedepozitne finansijske institucije
MREL	Minimum requirement for own funds and eligible liabilities (Minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obaveze)
NKS	Nominalna kamatna stopa
NPL	Non performing loans (Nekvalitetni krediti)
NSFR	Net Stable Funding Ratio (Koeficijent neto stabilnog finansiranja)
RBFBiH	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
RKG	Rezerve za kreditne gubitke
RS	Republika Srpska
RSF	Required Stable Funding (Potrebno stabilno finansiranje)
SAD	Sjedinjene Američke Države
SB	Svjetska banka

SBS	Subjekti bankarskog sistema FBiH: banke, bankarske grupe, razvojne banke, MKO, lizing društva, faktoring društva, mjenjači i druge finansijske organizacije čije poslovanje nadzire FBA
SPNiFTA	Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process (Supervizorski pregled i proces procjene)
UBBiH	Udruženje banaka Bosne i Hercegovine
UDLBiH	Udruženje društava za lizing BiH
UPP	Unutrašnji platni promet
UO FBA	Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH
ZoA	Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
ZoB	Zakon o bankama
ZoF	Zakon o faktoringu
ZoL	Zakon o lizingu
ZoMKO	Zakon o mikrokreditnim organizacijama

SADRŽAJ:

SKRAĆENICE I TERMINI	2
SPISAK TABELA:	6
SPISAK GRAFIKONA:	8
SAŽETAK REGULATORNIH ZAHTJEVA I STANDARDI POSLOVANJA SBS	9
SAŽETAK	12
UVOD	17
1. MAKROEKONOMSKI OKVIR POSLOVANJA KREDITNIH INSTITUCIJA	19
2. REGULATORNI OKVIR SBS I SUPERVIZORSKI PRIORITETI	26
3. BANKARSKI SEKTOR	30
3.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH	30
3.1.1. Status, broj i poslovna mreža	30
3.1.2. Struktura vlasništva i tržišno učešće	30
3.1.3. Kadrovska struktura	32
3.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	33
3.2.1. Bilans stanja	33
3.2.2. Obaveze	36
3.2.3. Kapital, adekvatnost kapitala i MREL	40
3.2.4. Kreditni rizik	43
3.2.5. Profitabilnost	51
3.2.6. Ponderisane NKS i EKS	55
3.2.7. Likvidnost	56
3.2.8. Devizni (FX) rizik	60
3.2.9. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	61
3.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR	62
4. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA	67
4.1. MIKROKREDITNI SEKTOR	67
4.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH	67
4.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža	67
4.1.1.2. Struktura vlasništva	67
4.1.1.3. Kadrovska struktura	67
4.1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	68
4.1.2.1. Bilans stanja	68
4.1.2.2. Kapital i obaveze	69
4.1.2.3. Aktiva i kvalitet aktive	71
4.1.2.4. Finansijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH	74
4.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR	76
4.2. LIZING SEKTOR	77
4.2.1. STRUKTURA LIZING SEKTORA U FBiH	77
4.2.1.1. Broj lizing društava i podružnica	77
4.2.1.2. Struktura vlasništva	77
4.2.1.3. Kadrovska struktura	77
4.2.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	78
4.2.2.1. Bilans stanja	78
4.2.2.2. Kapital i obaveze	80
4.2.2.3. Aktiva i kvalitet aktive	80
4.2.2.4. Profitabilnost	81
4.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga	83
4.2.3. PREPORUKE ZA LIZING SEKTOR	84
4.3. FAKTORING POSLOVI	85
4.3.1. Učesnici na tržištu faktoringa u FBiH	85

4.3.2. Obim, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH	85
4.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE	86
5. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA I SPNIFTA	89
5.1. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA	89
5.2. ELEKTRONSKO BANKARSTVO I KARTIČNO POSLOVANJE	90
5.3. SPNIFTA	93
ZAKLJUČAK	95
PRAVNI OKVIR	97
Prilog 1 - Pravni okvir za rad FBA i SBS u FBiH	97
PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR	110
Prilog 2 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31.12.2024.	110
Prilog 3 - Bilans stanja banaka u FBiH - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda - 31.12.2024.	111
Prilog 4 - Pregled ukupne imovine, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - ..	112
31.12.2024.	112
Prilog 5 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31.12.2024.....	113
Prilog 6 - Bilans uspjeha banaka u FBiH - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period 01.01. -	114
31.12.2024.	114
Prilog 7 - Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima	115
PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR	116
Prilog 8 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31.12.2024.	116
Prilog 9 - Zbirni bilans stanja MKF - 31.12.2024.	117
Prilog 10 - Zbirni bilans stanja MKD - 31.12.2024.	118
Prilog 11 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31.12.2024.....	118
Prilog 12 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO - 31.12.2024.....	120
Prilog 12a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO	120
Prilog 13 - Zbirni bilans uspjeha MKF - 31.12.2024.....	121
Prilog 14 - Zbirni bilans uspjeha MKD - 31.12.2024.	122
PRILOZI ZA LIZING SEKTOR	123
Prilog 15 - Osnovni podaci o lizing društvima u FBiH - 31.12.2024.....	123
Prilog 16 - Zbirni bilans stanja lizing društava - 31.12.2024.....	124
Prilog 17 - Pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH - 31.12.2024.	125
Prilog 18 - Zbirni bilans uspjeha lizing društava - 31.12.2024.....	126
Prilog 19 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu - 31.12.2024.....	127
Prilog 19a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu	127
Prilog 20 - ESG i ostale relevantne informacije.....	128

Spisak tabela:

Tabela 1:	Izdvojeni makroekonomski pokazatelji.....	19
Tabela 2:	Org. dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka koje posluju u FBiH.....	30
Tabela 3:	Struktura vlasništva prema ukupnom kapitalu.....	32
Tabela 4:	Struktura vlasništva prema učešću državnog, privatnog i stranog kapitala.....	32
Tabela 5:	Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu).....	32
Tabela 6:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u bankama FBiH.....	32
Tabela 7:	Ukupna imovina po zaposlenom.....	33
Tabela 8:	Ukupna imovina banaka prema vlasničkoj strukturi.....	33
Tabela 9:	Učešće grupa banaka u ukupnoj imovini.....	35
Tabela 10:	Novčana sredstva banaka	35
Tabela 11:	Vrijednosni papiri prema vrsti instrumenta.....	35
Tabela 12:	Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH.....	36
Tabela 13:	Sektorska struktura depozita.....	37
Tabela 14:	Struktura depozita stanovništva	38
Tabela 15:	Štednja stanovništva.....	38
Tabela 16:	Ročna struktura štednih depozita stanovništva.....	39
Tabela 17:	Kredit, štednja i depoziti stanovništva	39
Tabela 18:	Izveštaj o stanju regulatornog kapitala.....	40
Tabela 19:	Struktura izloženosti riziku.....	41
Tabela 20:	Pokazatelji adekvatnosti kapitala.....	42
Tabela 21:	Stopa finansijske poluge.....	42
Tabela 22:	Finansijska imovina, vanbilansne stavke i ECL.....	43
Tabela 23:	Izloženosti prema nivoima kreditnog rizika.....	44
Tabela 24:	Sektorska struktura kredita.....	46
Tabela 25:	Ročna struktura kredita.....	46
Tabela 26:	Kredit prema nivoima kreditnog rizika.....	47
Tabela 27:	Struktura kredita za opću potrošnju.....	49
Tabela 28:	Pokazatelji kreditnog rizika.....	51
Tabela 29:	Ostvareni finansijski rezultat banaka.....	51
Tabela 30:	Struktura ukupnih prihoda banaka.....	52
Tabela 31:	Struktura ukupnih rashoda banaka.....	53
Tabela 32:	Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti.....	54
Tabela 33:	LCR.....	56
Tabela 34:	Zaštitni sloj likvidnosti.....	56
Tabela 35:	Neto likvidnosni odlivi.....	57
Tabela 36:	NSFR.....	57
Tabela 37:	Struktura ASF.....	58
Tabela 38:	Struktura RSF.....	58
Tabela 39:	Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću.....	58
Tabela 40:	Ročna usklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza do 180 dana.....	59
Tabela 41:	Pokazatelji likvidnosti.....	60
Tabela 42:	Devizna pozicija (EUR i ukupno).....	61
Tabela 43:	Ukupna ponderisana pozicija bankarske knjige.....	62
Tabela 44:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u MKO u FBiH.....	67
Tabela 45:	Bilans stanja mikrokreditnog sektora.....	68
Tabela 46:	Struktura kapitala mikrokreditnog sektora.....	70
Tabela 47:	Ročna struktura uzetih kredita.....	70
Tabela 48:	Neto mikrokrediti	71
Tabela 49:	Sektorska i ročna struktura mikrokredita.....	71
Tabela 50:	RKG.....	72

Tabela 51:	Ostvareni finansijski rezultat MKO.....	74
Tabela 52:	Struktura ukupnih prihoda MKO.....	74
Tabela 53:	Struktura ukupnih rashoda MKO.....	75
Tabela 54:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u lizing društvima FBiH.....	77
Tabela 55:	Bilans stanja lizing sektora.....	78
Tabela 56:	Struktura potraživanja po finansijskom lizingu.....	79
Tabela 57:	Pregled rezervi za finansijski lizing.....	80
Tabela 58:	Ostvareni finansijski rezultat lizing društava.....	81
Tabela 59:	Struktura ukupnih prihoda lizing društava.....	82
Tabela 60:	Struktura ukupnih rashoda lizing društava.....	82
Tabela 61:	Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa finansiranja lizing sistema	83
Tabela 62:	Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti.....	86
Tabela 63:	Obim UPP-a i DPP-a	89
Tabela 64:	Obim DPP-a	89
Tabela 65:	Obim UPP-a	89
Tabela 66:	Izvršeni mjenjački poslovi banaka	90
Tabela 67:	Izvršeni mjenjački poslovi ovlaštenih mjenjača.....	90
Tabela 68:	Internet i mobilno bankarstvo	91
Tabela 69:	Obim kartičnog poslovanja prema vrsti kartice.....	92
Tabela 70:	Obim kartičnog poslovanja prema prihvatnim uređajima.....	93
Tabela 71:	Izveštene transakcije po broju i vrijednosti - banke.....	93
Tabela 72:	Izveštene sumnjive transakcije po broju i vrijednosti - banke.....	94
Tabela 73:	Izveštene sumnjive transakcije po broju i vrijednosti - MKO	94

Spisak grafikona:

Grafikon 1:	Glavne kamatne stope vodećih centralnih banaka.....	21
Grafikon 2:	Omjer NPL-a i stopa kapitala banaka u EU	23
Grafikon 3:	ROE i ROA banaka u EU.....	24
Grafikon 4:	Struktura stranog kapitala po zemljama, učešće u %.....	31
Grafikon 5:	Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe, učešće u %	31
Grafikon 6:	Herfindahlov indeks koncentracije u ukupnoj imovini, kreditima i depozitima	34
Grafikon 7:	Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: ukupna imovina, krediti i depoziti..	34
Grafikon 8:	Struktura izloženosti u vidu vrijednosnih papira prema kriteriju države emitenta	36
Grafikon 9:	Ukupni depoziti	37
Grafikon 10:	Omjer kredita i depozita.....	37
Grafikon 11:	Ukupna štednja stanovništva	39
Grafikon 12:	Krediti	45
Grafikon 13:	Učešće NPL-a u kreditima.....	48
Grafikon 14:	Aktiva, mikrokrediti i kapital po godinama.....	69
Grafikon 15:	Sektorska struktura mikrokredita (usporedni pregled).....	72
Grafikon 16:	Pokazatelji kvalitete portfolija.....	73
Grafikon 17:	Struktura potraživanja po finansijskom lizingu (usporedni pregled).....	79
Grafikon 18:	Struktura procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta lizinga (u 000 KM) i broja izuzetih predmeta	81
Grafikon 19:	Broj korisnika internet i mobilnog bankarstva.....	91
Grafikon 20:	Broj izdatih kartica	92

Sažetak regulatornih zahtjeva i standardi poslovanja SBS

Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala - 15 miliona KM	Član 24. stav (2) ZoB¹
Stopa redovnog osnovnog kapitala - 6,75%	Član 38. stav (1) tačka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke²
Stopa osnovnog kapitala - 9%	Član 38. stav (1) tačka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa regulatornog kapitala - 12%	Član 38. stav (1) tačka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala - 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku	Član 44. stav (1) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa finansijske poluge - 6%	Član 38. stav (1) tačka d) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Koeficijent pokrića likvidnosti - LCR $\geq$ 100%	Član 17. stav (2) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke³
Koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja - NSFR $\geq$ 100%	Član 33. stav (2) i (3) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći banke, osim u EUR-ima - najviše do 20% priznatog kapitala banke	Član 3. stav (2) tačka a) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke⁴
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći u EUR-ima - najviše do 40% priznatog kapitala banke	Član 3. stav (2) tačka b) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke

POVEZNICA 1

POVEZNICA 2

POVEZNICA 3

POVEZNICA 4

Ograničenje za ukupnu deviznu poziciju
- najviše do 40% priznatog kapitala banke

Član 3. stav (2) tačka c) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke

Odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala $\leq 20\%$

Član 7. Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi⁵

Herfindahl-Hirschman indeks - HHI

Predstavlja najčešće korištenu mjeru koncentracije u evropskom i američkom ekonomskom sistemu. HHI je zbir kvadrata procentnih udjela konkretne veličine (npr. aktive, depozita, kredita) svih tržišnih učesnika u sistemu. Ako je vrijednost HHI manja od 1000, smatra se da na tržištu nije prisutna koncentracija, za vrijednost indeksa između 1000 i 1800 jedinica na tržištu je prisutna umjerena koncentracija, ako je vrijednost HHI iznad 1800, to je pokazatelj postojanja visoke koncentracije.

Koncentracijska stopa - CR

CR je pokazatelj koncentracije u bankarskom sektoru i predstavlja ukupno učešće najvećih banaka u sektoru u odabranim relevantnim kategorijama: u aktivni, kreditima i depozitima. Označava se prema broju banaka koje se uključuju u izračun, npr. CR 5. Ne postoji jedinstven i općeprihvaćen stav o interpretaciji dobivenih rezultata koncentracijskog omjera. Ako je veća vrijednost, veća je koncentracija tržišta.

Odnos krediti/depoziti i uzeti krediti

Pokazuje odnos najvažnijih bankarskih agregata, kredita, na strani aktive i depozita i uzetih kredita, na strani izvora sredstava. Što je stopa veća, to je slabija pozicija likvidnosti banke. Iskustveni standardi su: manji od 70% - veoma solidan, 71% - 75% - zadovoljavajući, 76% - 80% - na granici zadovoljavajućeg, 81% - 85% - nedovoljan, preko 85% - kritičan.

Minimalan iznos osnovnog kapitala MKD
- 500.000 KM

Član 26. stav (1) ZoMKO⁶

Minimalan iznos osnovnog kapitala MKF
- 50.000 KM

Član 36. stav (1) ZoMKO

Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital - do 10% za MKF i MKD u kojem MKF ima većinsko vlasništvo

Član 11. stav (2) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji⁷

POVEZNICA 5

POVEZNICA 6

POVEZNICA 7

Stopa kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na ukupnu aktivu MKO - preko 10%	Član 11. stav (1) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Portfolio u riziku MKO preko 30 dana (PAR) - do 5%	Član 12. stav (1) tačka c) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Godišnji otpis MKO - do 3%	Član 12. stav (1) tačka d) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Operativna efikasnost poslovanja MKO - do 45%	Član 12. stav (1) tačka b) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Povrat na aktivu MKO prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA) - pozitivan	Član 12. stav (1) tačka a) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Minimalan iznos osnovnog kapitala lizing društava - 250.000 KM	Član 8. stav (1) ZoL ⁸
Minimalan iznos osnovnog kapitala društava za faktoring - 750.000 KM	Član 27. stav (1) ZoF ⁹

POVEZNICA 8

POVEZNICA 9

SAŽETAK

*Osnovni pokazatelji poslovanja
bankarskog sektora u FBiH*

Dozvola za rad | 13
komercijalnih banaka, 505
organizacionih dijelova i 6.719
zaposlenih, što je za 155
radnika više u odnosu na kraj
2023. godine

Imovina | Imovina banaka 32,1
milijarda KM, krediti **19,1**
milijarda KM, novčana
sredstva **9,5 milijardi KM**,
ulaganja u vrijednosne papire
3,1 milijarda KM

Kapital | Ukupni kapital 4,1
milijarda KM (12,9% pasive),
od čega dionički kapital **1,6**
milijardi KM, regulatorni
kapital **3,7 milijardi KM**,
osnovni kapital i redovni
osnovni kapital **3,5 milijardi**
KM, dopunski kapital **200,1**
milion KM

Stope kapitala | 19,3% stopa
regulatornog kapitala, stopa
redovnog osnovnog kapitala i
osnovnog kapitala **18,3%**,
stopa finansijske poluge **10,4%**

Bilansne izloženosti prema
nivoima kreditnog rizika | 30
milijardi KM u nivou kreditnog
rizika 1 (92,7% ukupnih
bilansnih izloženosti), u nivou
kreditnog rizika 2 – **1,7**
milijardi KM (5,4% ukupnih
bilansnih izloženosti) i **0,6**
milijardi KM u nivou kreditnog
rizika 3 (1,9% ukupnih bilansnih
izloženosti)

Vanbilansne izloženosti prema
nivoima kreditnog rizika | pet
milijardi KM u nivou kreditnog
rizika 1 (93,8% ukupnih
vanbilansnih izloženosti), u
nivou kreditnog rizika 2 - **0,3**
milijarde KM (6,1% ukupnih
vanbilansnih izloženosti) i **2,2**
miliona KM u nivou kreditnog
rizika 3 (0,1% ukupnih
vanbilansnih izloženosti)

Stopa pokrivenosti ECL-om
bilansnih izloženosti | 2,8%
ukupna stopa pokrivenosti:
nivo kreditnog rizika 1 - **0,7%**,
nivo kreditnog rizika 2 - **10,5%** i
nivo kreditnog rizika 3 - **83,5%**

Stopa pokrivenosti ECL-om
vanbilansnih izloženosti |
1,1% ukupna stopa
pokrivenosti: nivo kreditnog
rizika 1 - **0,5%**, nivo kreditnog
rizika 2 - **9,2%**, a nivo kreditnog
rizika 3 - **54,6%**

Kreditni portfolio | Krediti odobreni stanovništvu **9,5 milijardi KM** (povećanje za 829,4 miliona KM), krediti odobreni pravnim licima **9,6 milijardi KM** (povećanje za 795,1 milion KM)

Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 3 (NPL) | **563,9 miliona KM** i čini 3% ukupnog kreditnog portfolija (smanjenje za 0,9 procentnih poena u odnosu na kraj prethodne godine). Stopa NPL-a za portfolio pravnih lica iznosi **2,6%**, a za sektor stanovništva **3,3%**. **Stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om** | **84,2%** (pravna lica 85,9%, a stanovništvo 82,8%) i veća je za 0,6 procentnih poena u odnosu na kraj prethodne godine

Depoziti | **26,1 milijarda KM** (81,4% ukupne pasive), od toga **štedni depoziti stanovništva 12,3 milijarde KM**

Obaveze po uzetim kreditima | **826,9 miliona KM** (2,6% ukupne pasive)

Trend u bilansnim pozicijama | Zabilježeno je **povećanje** neto imovine (10,8%), novčanih sredstava (10,1%), kreditnog portfolija (9,3%), ulaganja u vrijednosne papire (24,3%), materijalne imovine (11,1%), nematerijalne imovine (7,5%), kapitala (15,2%), depozita (9,2%), obaveza po uzetim kreditima, uključujući i subordinisani dug (54,5%), dok je zabilježeno **smanjenje** plasmana bankama (22,4%) i ostalih obaveza (14,2%)

Likvidnost bankarskog sektora u FBiH | **LCR 254%; NSFR 159%;** **Zadovoljavajuća** uzimajući u obzir osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utječu na poziciju likvidnosti banaka

Profitabilnost | **592,8 miliona KM** neto dobit, sve banke su iskazale pozitivan finansijski rezultat

Osnovni pokazatelji poslovanja mikrokreditnog sektora u FBiH

Dozvola za rad | 13 MKO (devet MKF i četiri MKD), **387 organizacionih dijelova i 1.523 zaposlena**, što je za 74 radnika više u odnosu na kraj prethodne godine

Aktiva MKO | 926,4 miliona KM, veća za 99 miliona KM (aktiva MKD veća za 48 miliona KM, a MKF za 51 milion KM)

Neto mikrokrediti | 750,9 miliona KM (81,1% aktive), veći su za 78 miliona KM (neto mikrokrediti MKD veći za 46,4 miliona KM, a MKF za 31,6 miliona KM)

PAR preko 30 dana | 0,85%
Godišnja stopa otpisa | 1,03%
Pokazatelji kvaliteta portfolija u okviru propisanih ograničenja uz smanjenje PAR-a za 0,04 procentna poena i smanjenje stope otpisa za 0,25 procentnih poena

Zaključeno je 137.781 ugovor (4% manje) i **isplaćeno 672,3 miliona KM mikrokredita** (8,2% više)

Kapital | 436,1 milion KM (47,1% pasive), veći za 30,7 miliona KM (rast kapitala MKD za 13,8 miliona KM, a MKF za 16,9 miliona KM)

Obaveze po uzetim kreditima | 445,7 miliona KM (48,1% pasive), povećane za 61,7 miliona KM (rast kreditnih obaveza MKD za 33,6 miliona KM, a MKF za 28,1 milion KM)

Trend | Zabilježeno je **povećanje** aktive (12%), novčanih sredstava (17,2%), bruto mikrokredita (11,5%), neto mikrokredita (11,6%), RKG (7%), materijalne i nematerijalne imovine (26,6%), dugoročnih investicija (7,6%), obaveza po uzetim kreditima (16,1%), ostalih obaveza (17,5%) i kapitala (7,6%), te **smanjenje** ostale aktive (3,5%)

Operativna efikasnost poslovanja | 17,73% što je usklađeno s propisanim standardom. **Povrat na aktivu, prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije je pozitivan | 0,43%**

Pozitivan finansijski rezultat | 22,7 miliona KM, smanjenje za 6,9 miliona KM. **Neto dobit MKD | 7,9 miliona KM**, a **višak prihoda nad rashodima MKF | 14,8 miliona KM**

Osnovni pokazatelji poslovanja lizing sektora u FBiH

Dozvola za rad | četiri lizing društva, četiri podružnice u RS-u i 115 zaposlenih, što je za jednog radnika više u odnosu na kraj prethodne godine

Obaveze po uzetim kreditima | 496,2 miliona KM (87,3% pasive), veće za 33,2 miliona KM, uz dominantno učešće dugoročnih kredita

Aktiva lizing sektora | 568,5 miliona KM, veća za 43,2 miliona KM

Kapital | 59 miliona KM (10,4% pasive), veći za 15,1 milion KM

Neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga | 446,2 miliona KM (78,5% aktive), veća za 34,8 miliona KM

Trend | Zabilježeno je **povećanje** aktive (8,2%), novca i novčanih ekvivalenata (11,4%), plasmana bankama (164,5%), bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga (6,7%), neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga (8,5%), neto vrijednosti osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga (6,3%), materijalne i nematerijalne imovine - vlastitih sredstava (12,8%), obaveza po uzetim kreditima (7,2%), kapitala (34,3%) i otpisanih potraživanja (13,4%), dok je zabilježeno **smanjenje** rezervi za gubitke (4%), ostale aktive (41%) i ostalih obaveza (27,5%)

Dospjela neizmirena potraživanja | 3,6 miliona KM
Rezerve za gubitke po finansijskom lizingu | 5,2 miliona KM

Vrijednost novozaključenih lizing ugovora za finansijski i operativni lizing na nivou lizing sistema smanjena za 7,4%, **broj ugovora** smanjen za 0,2%

Pozitivan finansijski rezultat | 8,8 miliona KM, povećanje za 2,3 miliona KM

**Osnovni pokazatelji
faktoring poslovanja u FBiH**

Poslovi faktoringa u FBiH | tri komercijalne banke (dvije članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu)

Ukupan broj novozaključenih ugovora o faktoringu je 234 (više za 65 ugovora), **ukupnog volumena faktoring poslova u iznosu od 152,4 miliona KM** (povećanje za 16,9 miliona KM ili 12,5%)

Ukupni prihodi pružaoca usluga faktoringa u FBiH | 651 hiljadu KM, koji su veći za 115 hiljada KM

UVOD

FBA je osnovana 1996. godine kao neovisna i samostalna institucija koja izvršava nadležnosti u skladu sa odredbama ZoA, međunarodnim standardima, principima supervizije i pravilima struke. UO FBA vrši opći nadzor poslovanja FBA, te u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima poduzima mjere za efikasno obavljanje poslova iz svog djelokruga. FBA za svoj rad odgovara Parlamentu FBiH.

U okviru redovnog izvršavanja zakonom propisanih nadležnosti, FBA sačinjava i objavljuje kvartalne informacije o SBS. Informacija o SBS sa stanjem na dan 31.12.2024. godine po konačnim nerevidiranim podacima sačinjena je korištenjem izvještajnih podataka i informacija koje su SBS dostavili FBA i koji se koriste u redovnom nadzoru SBS.

Sadržajno, Informacija je podijeljena u pet dijelova. Prvi dio odnosi se na makroekonomsko okruženje u kojem posluju kreditne institucije na globalnom nivou. U drugom dijelu prezentirane su informacije o regulatornim aktivnostima FBA tokom 2024. godine. Treći dio odnosi se na analizu bankarskog sektora FBiH, strukturu, finansijske pokazatelje poslovanja i preporuke. U četvrtom dijelu prezentirana je analiza poslovanja NFI, kao i usklađenost poslovanja NFI sa zakonskom i podzakonskom regulativom u okviru koje su

kao zasebni segmenti obrađeni mikrokreditni i lizing sektor, kao i faktoring poslovanje u FBiH, sa pripadajućim preporukama FBA. Peti dio odnosi se na poslovanje banaka u obavljanju platnog prometa u okviru kojeg je elektronsko bankarstvo i kartično poslovanje i SPNiFTA.

Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite za banke, kao i prosječne ponderisane NKS i EKS za MKO i ugovore o finansijskom lizingu po segmentima prezentira se sa ciljem veće transparentnosti i uporedivosti za korisnike finansijskih usluga kroz priloge, koji su sastavni dio ove Informacije. Podaci izraženi u procentima u Informaciji iskazani su sa jednim decimalnim mjestom, izuzev podataka o visinama NKS i EKS kod SBS i drugim podacima za koje je to relevantno.

Sastavni dijelovi Informacije su i prilozi u kojima je dat pregled pravnog okvira za rad FBA i nadzor poslovanja SBS (Prilog 1 - Pravni okvir za rad FBA i SBS u FBiH), kao i postupanje banaka u skladu sa odredbama Odluke o mjerama za jačanje finansijske inkluzije i održivog poslovanja banke i Uputstva za obavještanje o ponudi održivog paketa usluga za finansijsku inkluziju, zelenih proizvoda i proizvoda usmjerenih na društveno odgovorno finansiranje (Prilog 20 - ESG i ostale relevantne informacije).

MAKROEKONOMSKI OKVIR POSLOVANJA KREDITNIH INSTITUCIJA

1. MAKROEKONOMSKI OKVIR POSLOVANJA KREDITNIH INSTITUCIJA

Analizirajući pokazatelje poslovanja bankarskog sistema u BiH, kao i ekonomsko okruženje, izazovi i rizici za bankarski sistem u BiH najvećim dijelom vezani su za makroekonomske prilike. Banke u BiH velikim su dijelom poslovno vezane sa međunarodnim bankarskim grupacijama, od kojih najveći dio ima sjedišta u zemljama eurozone. Također, za praćenje makroekonomskih pokazatelja i njihovog utjecaja na bankarski sektor u BiH, potrebno je uzeti u obzir i specifičnosti vezane za funkcije i nadležnosti CBBiH, kao i postojanje aranžmana Valutnog odbora. Prema podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine objavljenim za decembar 2024. godine, na godišnjem nivou u prosjeku je zabilježen rast nivoa cijena od 2,2%.

Globalni ekonomski izazovi

Uprkos pooštrevanju monetarne politike, globalna ekonomija je ostala u značajnoj mjeri otporna i pored postojane inflacije koja bilježi usporavanje, pri čemu je izbjegnuta globalna recesija uz prognoze stabilnog, ali nedovoljnog rasta. MMF je u svom oktobarskom izvještaju zadržao prognozu globalnog rasta za 2024. godinu na 3,2%, što je nepromijenjeno u odnosu na julske ažurirane prognoze, a koje su uzele u obzir očekivani rast za SAD, te smanjene za ostale napredne ekonomije, a koje podrazumijevaju velike evropske države i Kinu. Na osnovu ažuriranih prognoza MMF-a iz januara 2025. godine, predviđa se globalni rast od 3,3% u 2025. i 2026. godini.

U tabeli 1 dati su izdvojeni makroekonomski pokazatelji kroz periode:

Tabela 1: Izdvojeni makroekonomski pokazatelji						
R. br.	Područje/kamatne stope	2020.	2021.	2022.	2023.	2024. ¹
1	2	3	4	5	6	7
Rast BDP-a u %						
1.	SAD	-2,2	6,1	2,5	2,9	2,8
2.	Eurozona	-6,1	6,2	3,3	0,4	0,8
3.	EU	-5,6	6,4	3,7	0,6	1,1
4.	Slovenija	-4,1	8,4	2,7	2,1	1,5
5.	Hrvatska	-8,5	13,0	7,0	3,1	3,4
6.	Srbija	-0,9	7,7	2,5	2,5	3,9
7.	BiH	-3,0	7,4	4,2	1,7	2,5
Promjena potrošačkih cijena (CPI), godišnji prosjek u %						
1.	SAD	1,2	4,7	8,0	4,1	3,0
2.	Eurozona	0,3	2,6	8,4	5,4	2,4
3.	BiH	-1,1	2,0	14,0	6,1	2,2
Najvažnije kamatne stope						
1.	6-mjesečni Euribor ²	-0,51	-0,54	2,41	4,00	2,68
2.	Prinos na 10-godišnju državnu obveznicu Njemačke ³	-0,62	-0,38	2,09	2,10	2,18
3.	Prinos na 10-godišnju državnu obveznicu Italije	0,58	1,05	4,26	3,82	3,32

Izvor: MMF, World Economic Outlook Database, oktobar 2024. g.; Eurostat

Na brzorastućim tržištima i ekonomijama u razvoju, poremećaji u proizvodnji i distribuciji robe, posebno nafte, sukobi, građanski nemiri i ekstremni vremenski događaji doveli su do revizije izgleda naniže za Bliski istok i centralnu Aziju, te za subsaharsku Afriku. To je kompenzirano

¹ Projicirane vrijednosti za 2024. g. (MMF, World Economic Outlook, oktobar 2024. g.); za kamatne stope podatak za decembar 2024. g.

² Podatak za period odnosi se na EURIBOR na prvi radni dan zadnjeg mjeseca u izvještajnom periodu

³ Eurostat za države članice EU, 10-godišnji prinos koji se koristi za računanje kriterija iz Maastrichta: podaci za zadnji mjesec izvještajnog perioda

poboljšanim predviđanjima za brzorastuća tržišta u Aziji, gdje je rast potaknut rastućom potražnjom za poluvodičima i elektronikom usljed značajnih ulaganja u umjetnu inteligenciju.

MMF očekuje da će najveća svjetska ekonomija, SAD, porasti za 2,8% u 2024. godini, što je nešto manje u odnosu na 2023. godinu (2,9%). Rast u SAD-u podstaknut je snažnom potrošnjom i nerezidencijalnim ulaganjem, potpomognut rastom plata, posebno u domaćinstvima s niskim primanjima. Prema ažuriranim januarskim prognozama MMF-a, u 2025. godini je za SAD projiciran rast od 2,7%. Ekonomija eurozone je u 2023. godini dostigla najniži nivo rasta (0,4%), a prema oktobarskim prognozama, u 2024. godini bi trebala zabilježiti skroman rast od 0,8%, kao rezultat snažnijeg izvoza, posebno izvoza roba. Prema ažuriranim januarskim prognozama MMF-a za 2025. godinu, za eurozonu je predviđen rast od 1%. Italija i Njemačka se suočavaju s postojećim problemima u padu proizvodnje što usporava rast ovih zemalja, dok se za njemačku ekonomiju, koja je oslabila zbog poremećaja u proizvodnji i značajnog pada cijena nekretnina, predviđa da neće zabilježiti rast u 2024. godini.

Inflacija na globalnom nivou je počela usporavati sa 6,7% u 2023. godini na prognoziranih 5,8% u 2024. godini, pri čemu će se napredne ekonomije, u odnosu na brzorastuća tržišta i ekonomije u razvoju, ranije vratiti na svoje ciljane stope inflacije. Uprkos globalnoj dezinflaciji i dalje su mogući problemi na putu do stabilnosti cijena, obzirom da su cijene usluga još uvijek visoke, iako su se cijene roba stabilizovale, što ukazuje na značaj razumijevanja sektorske dinamike i adekvatnog kalibriranja monetarne politike. Prema ažuriranim prognozama MMF-a iz januara 2025. godine, očekuje se da će globalna ukupna inflacija pasti na 4,2% u 2025. godini i 3,5% u 2026. godini, s tim da će se inflacija u naprednim ekonomijama ranije približiti ciljanim stopama (2025. - 2,1% i 2026. - 2,0%) u odnosu na brzorastuća tržišta i ekonomije u razvoju (2025. - 5,6% i 2026. - 4,5%).

Godišnja stopa inflacije u SAD-u, mjerena indeksom potrošačkih cijena (CPI), ubrzala je tri mjeseca uzastopno, te je u decembru 2024. godine iznosila 2,9% (najviše od jula 2024. godine), što je u skladu sa tržišnim očekivanjima. Podaci Eurostat-a pokazuju da je godišnja stopa inflacije u eurozoni, mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HICP), u decembru 2024. godine iznosila 2,4%, dok je u istom mjesecu prethodne godine iznosila 2,9%. Inflacija u EU ubrzala je, pa je u decembru 2024. godine iznosila 2,7%, dok je u istom mjesecu prethodne godine iznosila 3,4%. Posmatrajući glavne komponente inflacije u eurozoni, u decembru su najveći udio u godišnjoj inflaciji eurozone imale usluge (1,78 procentnih poena), koje su poskupile za 4,0% u odnosu na decembar 2023. godine. Prema Eurostat-u najvišu godišnju stopu inflacije u decembru imala je Rumunija od 5,5%, zatim Mađarska sa stopom inflacije od 4,8%, te Hrvatska sa stopom od 4,5% (koja ima najvišu stopu inflacije od 20 zemalja koje čine eurozonu), dok su najnižu stopu inflacije zabilježile Irska (1,0%), Italija (1,4%), te Luksemburg, Finska i Švedska (1,6%).

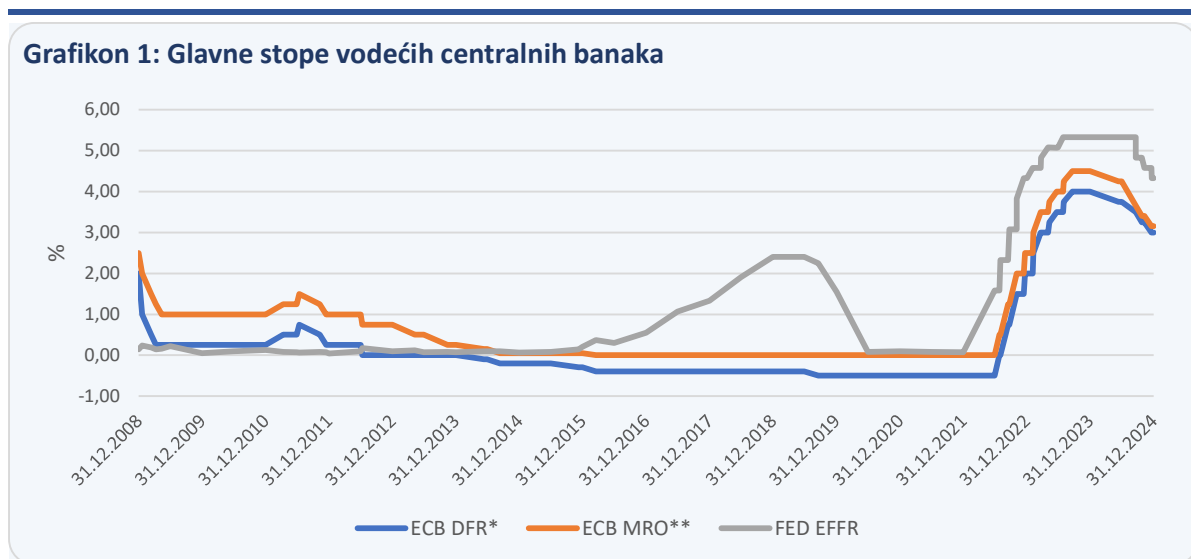
Globalni javni dug izrazito je visok, a očekuje se da će u 2024. godini premašiti 100 biliona dolara, što je oko 93% svjetskog BDP-a, te će do kraja desetljeća nastaviti rasti, a do 2030. godine bi se mogao približiti 100% BDP-a. Očekuje se da će se javni dug stabilizovati ili smanjiti u dvije trećine zemalja, a budući nivoi duga mogli biti čak i veći od predviđenih, a za stabilizaciju su potrebna mnogo veća fiskalna prilagođavanja. Fiskalni izgledi mnogih zemalja mogli bi biti lošiji od očekivanih iz tri razloga: veliki pritisci na potrošnju, neosnovani optimizam u projekcijama duga i veliki neidentifikovani dug. Zemlje bi se trebale suočiti s rizicima duga pažljivo osmišljenim fiskalnim politikama koje štite rast i ugrožena domaćinstva, uz istovremeno korištenje prednosti ciklusa ublažavanja monetarne politike.

Monetarne politike i politike kamatnih stopa

U oblasti monetarne politike, nakon što je Upravno vijeće ECB-a u 2023. godini povećanjem kamatnih stopa, poduzimalo aktivnosti za što skoriji povratak inflacije na srednjoročni cilj od 2%, u toku 2024. godine isto je, nakon devetomjesečnog perioda u kojem nisu mijenjali kamatne stope, početkom juna 2024. godine odlučilo smanjiti tri ključne kamatne stope ECB-a za 25 baznih poena i ublažiti restriktivnost monetarne politike, a na osnovu nove ocjene inflacijskih izgleda, dinamike temeljne inflacije i jačine transmisije monetarne politike. Nakon toga, u septembru, oktobru, a potom i u decembru 2024. godine izvršeno je smanjenje ključnih kamatnih stopa, tako da je u 2024. godini kamatna stopa na depozite smanjena za 100 baznih poena, a glavna stopa za operacije refinansiranja za 135 baznih poena. Upravno vijeće je naglasilo da će se ključne kamatne stope zadržati na restriktivnim nivoima koliko god bude potrebno da se inflacija skoro spusti na ciljani nivo, pri čemu će se odluke i dalje zasnivati na pristiglim podacima (engl. data-dependent approach), ne određujući unaprijed određenu dinamiku promjene stopa. Na kraju 2024. godine kamatna stopa na depozite iznosila je 3%, a glavna stopa za operacije refinansiranja 3,15%, dok su na kraju 2023. godine iznosile 4% i 4,5% respektivno.

FED je u prethodnim godinama obično predvodio u prilagođavanju monetarne politike stanju globalnog ekonomskog ciklusa i prvi pomicao ključnu kamatnu stopu. Međutim, tek u drugoj polovini septembra FED je prvi put u ovoj godini smanjio ciljanu stopu za EFFR (engl. Effective Federal Funds Rate) za 50 baznih poena, a potom u novembru i decembru za po 25 baznih poena, tako da je nakon decembarskog smanjenja ciljani rang u intervalu 4,25% - 4,5%. Na kraju decembra 2024. godine EFFR je iznosila 4,33%.

U grafikonu 1 daje se pregled glavnih kamatnih stopa vodećih centralnih banaka:

* Engl. Deposit Facility Rate

** Engl. Marginal Refinancing Operations

Izvor: ECB, FED

Smanjenje ključnih kamatnih stopa ECB-a utjecalo je da i na tržištu novca EU dođe do smanjenja kamatnih stopa. Prekonoćna kamatna stopa na evropskom tržištu novca (engl. Euro Short-Term Rate - €STR) pratila je iznose smanjenja ključnih kamatnih stopa, tako da je u toku 2024. godine smanjena za 100 baznih poena, sa 3,9%, koliko je iznosila na kraju 2023. godine, na 2,9% na kraju 2024. godine.

Vrijednost referentne kamatne stope EURIBOR (engl. Euro Interbank Offered Rate) u prvih pola godine bilježi postepeno spuštanje prema nivou od 3,8%, a sa objavama ECB-a o smanjenju ključnih kamatnih stopa, nastavljeno je nešto značajnije smanjenje iste. Na kraju 2024. godine EURIBOR 6M iznosio je 2,57%, dok je EURIBOR 12M bio 2,46%.

Nakon što su snažno pali krajem prošle godine, prinosi na dugoročne državne obveznice uglavnom su rasli u prvih pet mjeseci 2024. godine, a zatim su sredinom maja vrlo blago pali. Toj korekciji pridonijeli su objava pokazatelja stanja na tržištu rada u SAD-u koji su početkom maja bili slabiji od očekivanih i smanjenje cijena nafte, što je utjecalo na pad prinosa na američke državne obveznice, a što se odrazilo i na pad prinosa na državne obveznice u eurozoni. U nastavku godine, prinosi na dugoročne državne obveznice bilježili su volatilna kretanja, usljed brojnih faktora: objava ECB-a o smanjenju ključnih kamatnih stopa, očekivanja kako će FED pristupiti promjeni monetarne politike, objavljenih ekonomskih podataka za EU i SAD, ali i od geopolitičkih faktora, kao što su rezultati parlamentarnih izbora u Francuskoj, predsjedničkih izbora u SAD-u, neizglasavanja povjerenja Vladi Francuske i premijeru Njemačke i dr. Posmatrano na mjesečnom nivou u drugom polugodištu 2024. godine, prinosi na dugoročne obveznice zemalja EU bili su na najvišem nivou u novembru, da bi u decembru zabilježili pad u odnosu na prethodni mjesec. Razlog tome može biti zabrinutost zbog mogućeg utjecaja ekonomske politike nove američke administracije na privredu europodručja, ali i slabi pokazatelji privredne aktivnosti za eurozonu, objavljeni krajem novembra. Posmatrano u odnosu na kraj prethodne godine, prinos na desetogodišnju državnu obveznicu Njemačke neznatno je povećan (sa 2,1% na 2,18%), dok je na desetogodišnju državnu obveznicu Italije smanjen sa 3,82% na 3,32%.

Ostali rizici, profitabilnost i otpornost banaka u EU

U 2024. godini evropski bankarski sektor je pokazao otpornost, sa dobrim kapitalnim i likvidnosnim pozicijama, kao i visokim nivoom profitabilnosti, što je pridonijelo zaštiti bankarskog sektora od vanjskih šokova i neizvjesne ekonomske i geopolitičke situacije na globalnom nivou. Obzirom da tehnološki napredak postaje prioritet za budućnost bankarskog sektora, potrebne su pojačane aktivnosti na području digitalizacije i adekvatno upravljanje rizicima koji proizilaze iz uvođenja novih tehnologija.

EBA na polugodišnjem nivou priprema i publikuje Izvještaj o procjeni rizika (RAR - Risk Assessment Report) koji sadrži glavna kretanja i trendove u bankarskom sektoru EU i evropskog ekonomskog prostora (EEA) i ukazuje na povezane glavne rizike i ranjivosti bankarskog sektora u EU na osnovu nadzornog izvještavanja, odgovora banaka na Upitnik za procjenu rizika (RAQ - Risk Assessment Questionnaire), tržišnih informacija i kvalitativnih mikrobonitetnih informacija. Kroz ovu publikaciju⁴ EBA je identifikovala ključne i potencijalne rizike i ranjivosti bankarskog sektora u 2024. godini.

Geopolitički rizici mogu negativno utjecati na finansijska tržišta, a samim tim i na banke. Osim potencijalnog utjecaja na kreditni rizik, geopolitički rizici se mogu kod banaka pojaviti kroz tržišni, likvidnosni, operativni i druge rizike. U 2024. godini kod banaka u EU došlo je do porasta kreditnog rizika, kao i operativnog i tržišnog rizika. Rizici vezani za manipulativni zeleni marketing (engl. Greenwashing) mogu se materijalizovati kroz reputacijske i operativne rizike. Rizik prevare postao je glavni pokretač operativnog rizika usljed sve veće upotrebe digitalizacije i tehnoloških inovacija,

⁴ Risk Assessment Report of the European Banking Authority, November 2024

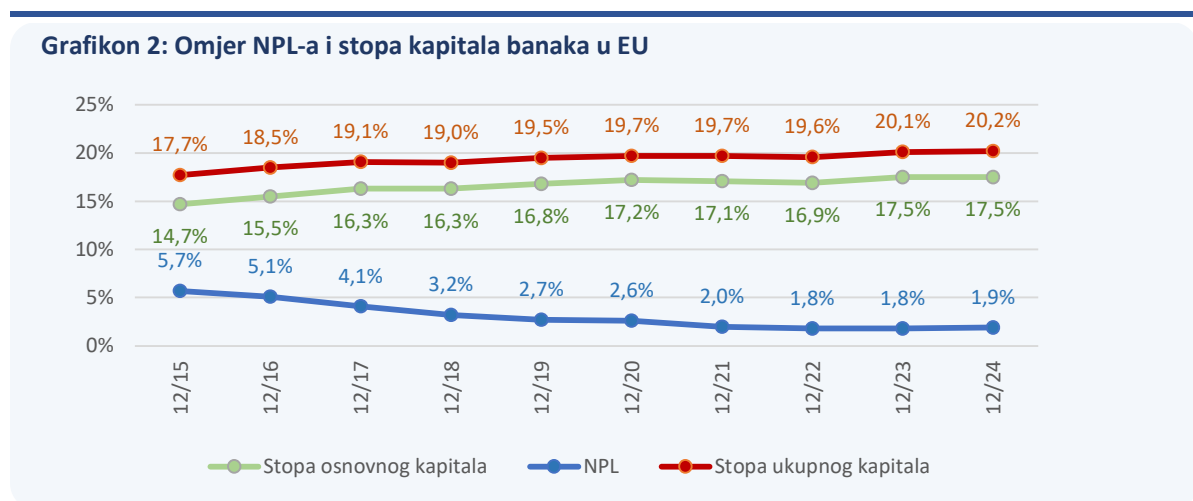
uključujući i umjetnu inteligenciju. Također, rizici eksternalizacije su povećani, obzirom da su se banke sve više oslanjale na usluge trećih strana. Uprkos prisutnim rizicima, banke su uspjele zadržati jake kapitalne pozicije i visoku profitabilnost.

Bankarski sektor EU prošao je kroz značajnu digitalnu transformaciju, prihvaćajući širok spektar naprednih tehnologija za poboljšanje operativne efikasnosti i korisničkog iskustva. Integracija umjetne inteligencije u bankarskoj industriji u EU napreduje, povećavajući učinkovitost u područjima kao što su segmentacija klijenata i otkrivanje nedopuštenih aktivnosti. EBA je nadležna da prati i ocjenjuje razvoj tržišta, uključujući i finansijske inovacije i razvoj umjetne inteligencije u bankarskoj industriji. Prema odgovorima banaka iz RAQ-a, oko 40% banaka u EU koristi umjetnu inteligenciju, najvećim dijelom u područjima korisničke podrške i optimizacije internih procesa.

Na nivou EU u 2024. godini zabilježen je rast aktive usljed rasta kredita, ulaganja u dužničke vrijednosne papire, a prisutno je i povećanje u vlasničkim udjelima. Banke u EU zadržale su visok nivo likvidnosti, iako su se pozicije likvidnosti smanjile zbog otplate ECB-ovih TLTRO sredstava i veće volatilnosti tržišta. Kvaliteta aktive banaka bilježi blagi pad, NPL-ovi su porasli i predviđa se pad kvaliteta aktive u dijelu potrošačkih kredita, malog i srednjeg poduzetništva i poslovnih nekretnina. Uprkos volatilnosti tržišta, banke su ostale aktivne na primarnim tržištima finansiranja. Depoziti klijenata i dalje su primarni izvor finansiranja za banke iz EU, pri čemu većina banaka smatra depozite stanovništva glavnim izvorom finansiranja u narednom periodu. Banke su zadržale snažnu kapitalnu poziciju, podržanu povećanjem zadržane dobiti.

Stopa osnovnog kapitala banaka u EU na kraju 2024. godine iznosi 17,5% i na istom je nivou u odnosu na kraj 2023. godine. Stopa ukupnog kapitala iznosi 20,2% i veća je za 0,1 procentni poen u odnosu na kraj 2023. godine. NPL na kraju 2024. godine iznosi 1,9% i povećan je za 0,1 procenti poen u odnosu na kraj 2023. godine.

U grafikonu 2 daje se pregled omjera NPL-a i stopa kapitala banaka u EU:

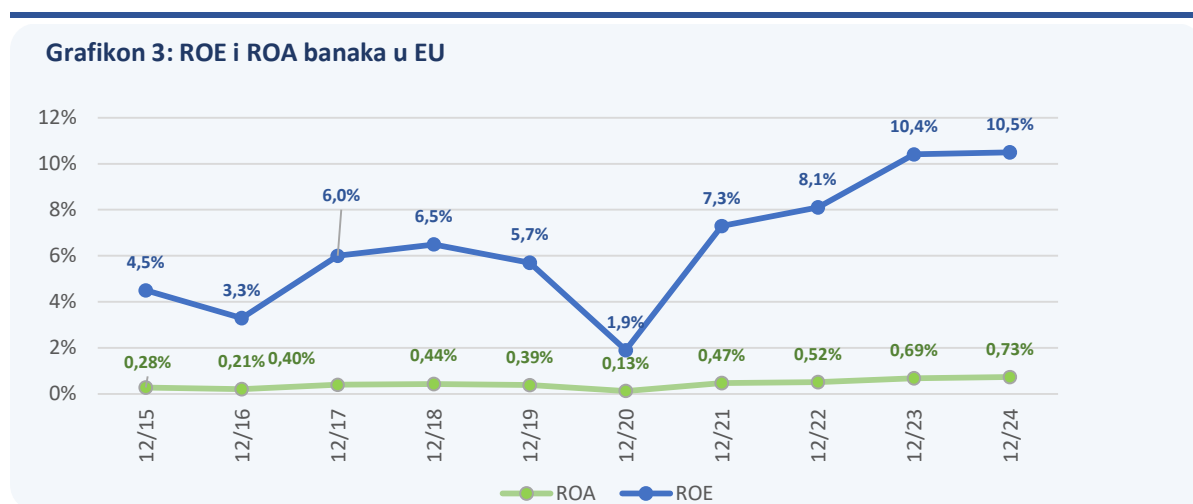
Izvor: EBA, Risk Dashboard

Omjerom finansijske poluge doprinosi se očuvanju finansijske stabilnosti, jer djeluje kao potpora za kapitalne zahtjeve koji se zasnivaju na riziku, te ograničavaju stvaranje prekomjerne finansijske poluge u vrijeme privrednog oporavka. Na nivou EU propisani minimalni omjer finansijske poluge je 3%. Na kraju 2024. godine omjer finansijske poluge banaka u EU iznosi 5,9% i na istom je nivou u odnosu na kraj 2023. godine.

Pokazatelji koji se odnose na likvidnost banaka u EU, LCR i NSFR su iznad regulatornih minimuma. LCR na kraju 2024. godine iznosi 163,4% i smanjen je za 4,8 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine (168,2%). NSFR na kraju 2024. godine iznosi 127,1% i veći je za 0,1 procentni poen u odnosu na kraj 2023. godine (127%).

Banke u EU su i u 2024. godini ostvarile značajnu profitabilnost. Na kraju 2024. godine u odnosu na isti period 2023. godine zabilježen je trend rasta kod prosječnog povrata na aktivu za 0,04 procentna poena, a kod prosječnog povrata na kapital za 0,1 procentni poen. Prihodi od kamata su i dalje najznačajnija stavka u ukupnim prihodima banaka.

U grafikonu 3 daje se pregled povrata na aktivu i povrata na kapital banaka u EU:

Izvor: EBA, Risk Dashboard

U narednom periodu regulatori na nivou EU naglašavaju potrebu za stalnim oprezom i proaktivnim mjerama za upravljanje novim rizicima u bankarskom sektoru. Poboljšanje okvira upravljanja kreditnim rizikom ključno je za rano prepoznavanje i ublažavanje potencijalnih rizika, što podrazumijeva redovno testiranje otpornosti na stres, analizu scenarija i praćenje kreditne izloženosti. Otpornost banaka na klimatske rizike je od velikog značaja, te ove rizike banke moraju integrisati u svoj okvir upravljanja rizikom, kako bi održale finansijsku stabilnost. Banke se moraju fokusirati na održivo finansiranje, što uključuje poticanje održivih finansijskih praksi, transparentno izvještavanje i usklađenost sa uspostavljenim ESG standardima. Također, banke bi trebale ojačati svoju operativnu otpornost na rastuće digitalne i „cyber“ prijetnje, te je ključno poboljšanje mehanizma za otkrivanje i sprečavanje prevare pomoću umjetne inteligencije koja se počinje koristiti u bankarskom sektoru.

REGULATORNI OKVIR SBS I SUPERVIZORSKI PRIORITETI

2. REGULATORNI OKVIR SBS I SUPERVIZORSKI PRIORITETI

Značajan utjecaj okolnosti i trendova povezanih sa makroekonomskim poremećajima, neizvjesna ekonomska situacija u zemlji i svijetu, geopolitičke tenzije, klimatske promjene, te moguća materijalizacija negativnih efekata na privredu i SBS obilježile su i 2024. godinu. Nastavak nepovoljnih demografskih i migracijskih trendova, koji ograničavaju potencijal privrednog rasta, te veći trošak finansiranja proizvodnih procesa, u prethodnoj godini uslovili su prioritete regulative i supervizije u FBiH, s ciljem sprečavanja materijalizacije negativnih efekata na cjelokupnu privredu i SBS u FBiH. U skladu sa navedenim, planiranje i realizacija odgovarajućih mjera za izbjegavanje negativnih utjecaja na bankarski sistem u FBiH podrazumijeva nastavak kontinuiranog praćenja i iniciranja primjerenih i usklađenih mjera FBA.

FBA je opredijeljena na preventivno i plansko djelovanje koje je nužno za osiguravanje pravovremenog upravljanja svim rizicima kojima su SBS izložene ili bi mogle biti izložene u svom poslovanju, te očuvanje stabilnosti bankarskog sistema FBiH. S tim u vezi, FBA je najveći dio regulatornih i supervizorskih aktivnosti u 2024. godini usmjerila na:

- Ublažavanje rizika koji proizilaze iz rasta kamatnih stopa u EU, ali i rizika koji mogu nastati usljed općeg rasta kamatnih stopa na tržištu BiH. Navedene mjere i aktivnosti su podrazumijevale i nastavak kontinuiranog nadzora banaka u segmentu praćenja promjena kamatnih stopa i utjecaja na bankarski sektor, kao i praćenja primjene Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa, kroz posredan i neposredan nadzor;
- Upravljanje rizicima banaka u FBiH usmjerenim prema centralnim vladama ili centralnim bankama ili izloženosti prema istim kao izdavaocima kolaterala ili pružaocima nematerijalne kreditne zaštite, obzirom na primjetan rizik fragmentacije kamatnih stopa zbog kojeg domaći subjekti i vlade mogu biti isključeni iz budućeg finansiranja. S tim u vezi, FBA je u 2024. godini produžila period primjene Odluke o privremenim mjerama za ograničavanje izloženosti banke, a koja ima za cilj obezbijediti adekvatnije upravljanje rizikom likvidnosti, tržišnim i kreditnim rizikom, kao i svim ostalim povezanim rizicima;
- U kontekstu proglašenja stanja prirodne nesreće na području FBiH u oktobru 2024. godine, a usljed katastrofalnih poplava koje su zahvatile dijelove FBiH, te negativnih posljedica koje iste mogu imati na građane i privredu u tim područjima, poduzete su hitne i konkretne mjere s ciljem podrške fizičkim, pravnim licima i institucijama, kako bi se ublažili indirektni i direktni nepovoljni efekti po privredu, građanstvo i bankarski sistem u FBiH, te olakšao ekonomski oporavak. Shodno navedenom, donesena je Odluka o posebnim mjerama koje banka primjenjuje u vanrednim okolnostima - poplave iz oktobra/listopada 2024. godine, odnosno Odluka o posebnim mjerama koje lizing društvo i mikrokreditna organizacija primjenjuju u vanrednim okolnostima - poplave iz oktobra/listopada 2024. godine. Navedene mjere su privremenog karaktera i usmjerene su na odobravanje olakšica klijentima banke koji su direktno ili indirektno pogođeni negativnim posljedicama vanrednih okolnosti i posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom u slučaju primjene ovih mjera;
- U skladu sa odredbama usvojene Odluke o mjerama za jačanje finansijske inkluzije i održivog poslovanja banke doneseno je Uputstvo za obavješćavanje o ponudi održivog paketa usluga za finansijsku inkluziju, zelenih proizvoda i proizvoda usmjerenih na društveno odgovorno finansiranje, kojim se propisuje način na koji banka javno objavljuje informacije o ponudi održivog paketa usluga za finansijsku inkluziju, zelenih proizvoda i proizvoda usmjerenih na društveno odgovorno finansiranje;

- Usklađivanje sa revidiranim Osnovnim principima za efikasnu superviziju banaka i standardima koje utvrđuje Bazelski komitet za superviziju banaka vezano za poslovanje sa licima u posebnom odnosu sa bankom i s njima povezanim licima i obavještanje FBA. U skladu sa naprijed navedenim, donesena je Odluka o uslovima i ograničenjima u obavljanju poslova s licima u posebnom odnosu s bankom i obavezi banke o obavještanju Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine;
- Dodatno propisivanje u kontekstu osnovnih principa i odredbi standardizovanog i pojednostavljenog standardizovanog pristupa, kao i izvještajnih obrazaca kao pratećih podzakonskih akata novog regulatornog okvira za upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi. S tim u vezi, FBA je usvojila Uputstvo za primjenu standardizovanog i pojednostavljenog standardizovanog pristupa mjerenju kamatnog rizika u bankarskoj knjizi i Uputstvo za popunjavanje izvještaja banke o kamatnom riziku u bankarskoj knjizi sa pripadajućim obrascima, čime je izvršeno usklađivanje sa posljednjim EU regulatornim okvirom;
- Nastavak aktivnosti na revidiranju regulatornog okvira iz segmenta kapitala i kapitalnih zahtjeva s ciljem postizanja i održavanja ekvivalencije sa EU regulatornim okvirom u ovom segmentu, što je rezultiralo usvajanjem Uputstva za bonitetno vrednovanje softvera za potrebe izračuna regulatornog kapitala i Uputstva za popunjavanje izvještaja banke o regulatornom kapitalu, kreditnom, operativnom i tržišnom riziku i stopi finansijske poluge sa pratećim obrascima;
- S ciljem održavanja ekvivalencije regulatornog okvira sa EU, očuvanja i jačanja stabilnosti bankarskog sistema i ograničavanja sistemskih rizika, te pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom i povećanjem otpornosti banaka, donesena je Odluka o načinu utvrđivanja sistemski značajne banke i zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajnu banku kojom se propisuje način utvrđivanja sistemski značajnih banaka u FBiH, postupak i metodologija utvrđivanja sistemski značajne banke, kao i zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku;
- Nastavljene su aktivnosti na izradi regulatornog okvira makroprudencijalnih mjera i instrumenata koje će FBA imati na raspolaganju za pružanje pravovremenog odgovora na poremećaje u ekonomiji i eventualni rast sistemskih rizika;
- Revidiranje regulative u segmentu SREP, odnosno izradu Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o postupku supervizorskog pregleda i procjene, te Metodologije za supervizorski pregled i procjenu banke u kontekstu uključivanja kapitalnih preporuka za banku nakon provedenog nadzornog testiranja otpornosti na stres (engl. Pillar to guidance - P2G);
- Aktivnosti revidiranja regulatornog okvira iz segmenta upravljanja rizikom likvidnosti s ciljem usklađivanja sa posljednjim EU regulatornim okvirom, te uključivanja dodatnih pojašnjenja i odredbi koje su rezultat provođenja supervizorskih postupaka u primjeni ove regulative od strane FBA;
- Nastavak aktivnosti na održavanju odgovarajućeg nivoa ekvivalencije sa regulatornim okvirom EU, u mjeri u kojoj to omogućavaju zakonski propisi, uz harmonizaciju između entitetskih agencija za bankarstvo i koordinaciju sa CBBiH, radi postizanja ciljeva povezanih sa finansijskom stabilnošću i upravljanje sistemskim rizicima u BiH, a u skladu sa Strateškim prioritetima za održavanje ekvivalencije bankarske regulative sa EU regulatornim okvirom za period 2022. - 2026. godina;
- Provođenju analize procjene materijalnosti rizika povezanih sa klimatskim promjenama i okolišnim rizicima koja je podrazumijevala izradu sveobuhvatne analize izloženosti kreditnog portfolija bankarskog sektora FBiH rizicima povezanim sa klimatskim promjenama i okolišnim rizicima;
- Objavu Supervizorskih očekivanja u vezi sa postupanjem banaka u 2024. godini.

U 2024. godini, u segmentu NFI, regulatorne aktivnosti bile su usmjerene na pripremu nacrtu Odluke o ocjeni održivosti poslovnog modela mikrokreditne organizacije čije se usvajanje očekuje u narednom periodu. Cilj ove Odluke je očuvanje i jačanje stabilnosti mikrokreditnog sektora u FBiH, održivost poslovanja i poslovnog modela MKO, efikasno upravljanje rizicima kojima je MKO izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, te zaštitu korisnika finansijskih usluga i ostalih klijenata MKO. S ciljem poticanja odgovornog finansiranja ovom se Odlukom definišu minimalni zahtjevi za provedbu navedenih ciljeva, koji podrazumijevaju obavezu MKO da izračunava koeficijent održivosti poslovnog modela, te o istom, na kvartalnom nivou, izvještava FBA na propisanom obrascu. Pripremljen je i radni nacrt nove Odluke o izvještajima koje mikrokreditna organizacija dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, načinu i rokovima za izvještavanje.

U segmentu specijalističkog nadzora - SPNiFTA, platni sistem, zaštita korisnika finansijskih usluga, te upravljanje informacionim sistemom, a imajući u vidu donošene Zakona o SPNiFTA, stekli su se uslovi za poduzimanje regulatornih aktivnosti koje su podrazumijevale donošenje Odluke o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te Smjernica za analizu i procjenu rizika SPNiFTA i Smjernica subjektima bankarskog sistema FBiH za identifikaciju stvarnih vlasnika. Dodatno, nastavljene su aktivnosti na izradi nove Odluke o upravljanju informacionim sistemom u banci, koje za cilj imaju postizanje usklađenosti sa EU regulatornim okvirom u ovom segmentu.

Radi usklađivanja sa međunarodnim standardima i najboljim praksama u bankarskoj regulativi i superviziji, nastavljene su aktivnosti sa međunarodnim i domaćim institucijama, te regionalnim i drugim organizacijama kroz bilateralnu i multilateralnu saradnju sa bankarskim regulatorima iz zemlje, regiona i šire.

BANKARSKI SEKTOR

STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBIH
30

FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA
33

PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR
62

3. BANKARSKI SEKTOR

3.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH

3.1.1. Status, broj i poslovna mreža

Na dan 31.12.2024. godine u FBiH bankarsku dozvolu ima 13 komercijalnih banaka i sve banke su članice AOD-a. U odnosu na kraj 2023. godine broj banaka se nije mijenjao.

Posebnim zakonskim propisom regulisano je osnivanje i rad RBFBiH, a njen nadzor vrši se u skladu sa Uredbom o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH, te podaci o njenom poslovanju nisu uvršteni u ovu Informaciju.

U Prilogu 2. daju se osnovni podaci o bankama u FBiH na dan 31.12.2024. godine.

Banke iz FBiH na izvještajni datum imaju ukupno 505 organizacionih dijelova, što je za pet organizacionih dijelova više u odnosu na kraj 2023. godine. Na području FBiH posluje 446 organizacionih dijelova banaka. Sedam banaka iz FBiH ima 49 organizacionih dijelova u RS-u, a devet banaka ima deset organizacionih dijelova u BD-u. Tri banke iz RS-a imaju 30 organizacionih dijelova u FBiH, što je u odnosu na kraj 2023. godine više za četiri organizaciona dijela.

U tabeli 2 daje se usporedni pregled organizacionih dijelova, mreže bankomata i POS uređaja banaka u FBiH:

Tabela 2: Org. dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka koje posluju u FBiH					
R. br.	Opis	Poslovna jedinica/viši organizacioni dijelovi	Ostali organizacioni dijelovi	POS uređaji	Bankomati
31.12.2023.					
1.	Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)	392	108	26.928	1.299
2.	Organizacioni dijelovi banaka iz RS u FBiH	15	11	452	59
	Ukupno	407	119	27.380	1.358
31.12.2024.					
1.	Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)	391	114	26.896	1.326
2.	Organizacioni dijelovi banaka iz RS u FBiH	19	11	516	43
	Ukupno	410	125	27.412	1.369

3.1.2. Struktura vlasništva i tržišno učešće

Vlasnička struktura banaka⁵ u FBiH je sljedeća:

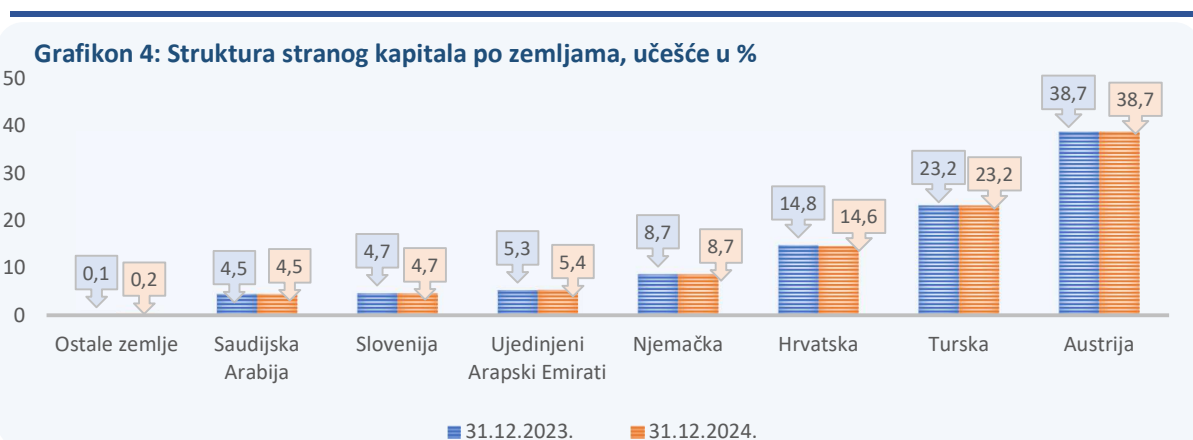
- u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu - 12 banaka,
- u državnom i pretežno državnom vlasništvu⁶ - jedna banka.

Od 12 banaka u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu, tri banke su u većinskom vlasništvu domaćih pravnih i fizičkih lica (rezidenata), dok je devet banaka u većinskom stranom vlasništvu.

⁵ Kriterij podjele banaka je vlasništvo u dioničkom kapitalu banaka

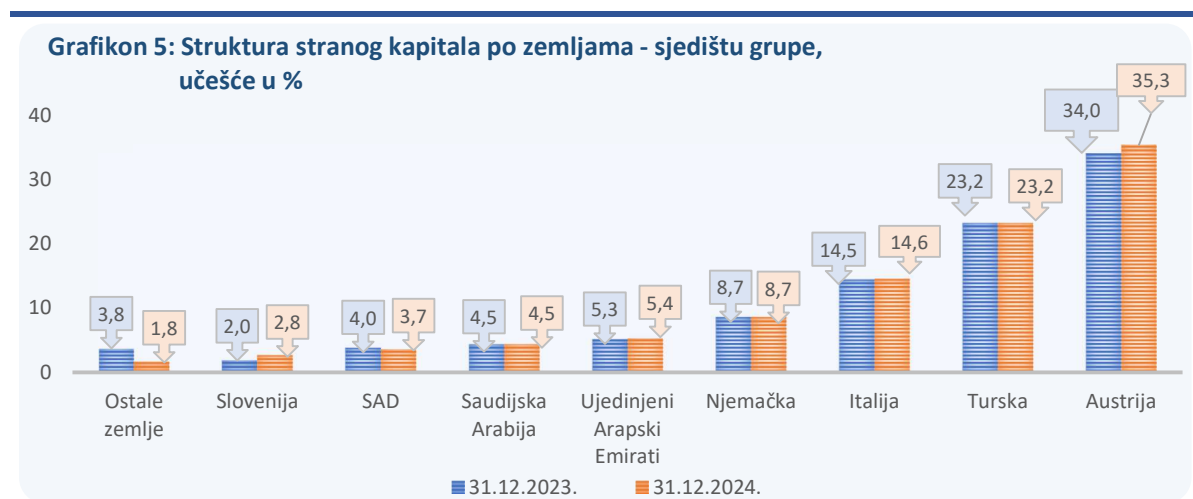
⁶ Državno vlasništvo se odnosi na kapital Vlade FBiH

Ako se posmatra zemlja porijekla dioničara, na izvještajni datum (grafikon 4), najveće učešće i dalje imaju dioničari iz Austrije (38,7% stranog kapitala), zatim Turske (23,2%), Hrvatske (14,6%) i Njemačke (8,7%), dok ostale zemlje nemaju značajnije pojedinačno učešće.

Struktura stranog kapitala može se posmatrati po kriteriju zemlje sjedišta majke-matice, odnosno bankarske grupe u čijem su većinskom vlasništvu (direktno ili indirektno preko članica iz bankarske grupe) banke u FBiH (grafikon 5).

Prema ovom kriteriju najveće učešće imaju bankarske grupe i banke iz Austrije (35,3%), zatim iz Turske (23,2%), Italije (14,6%) i Njemačke (8,7%), dok bankarske grupe i banke iz ostalih zemalja nemaju značajnije pojedinačno učešće (ispod 6%).

Ukupan kapital bankarskog sektora u FBiH na izvještajni datum, povećan je za 543,7 miliona KM ili 15,2% u odnosu na kraj 2023. godine i iznosi 4,1 milijardu KM (tabela 3). Povećanje ukupnog kapitala ostvareno je kao neto efekat: povećanja po osnovu ostvarenog tekućeg finansijskog rezultata za 2024. godinu u iznosu od 592,8 miliona KM, povećanja po osnovu dokapitalizacije u iznosu od dva miliona KM, povećanja po osnovu konverzije subordinisanog duga u dionički kapital u iznosu od 30 miliona KM, povećanja po osnovu fer vrednovanja imovine u iznosu od 38,2 miliona KM i smanjenja po osnovu isplate dividende u iznosu od 119,3 miliona KM.

- 000 KM -

Tabela 3: Struktura vlasništva prema ukupnom kapitalu

R. br.	Banke	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Državne banke	125.094	3,5	162.353	3,9	130
2.	Privatne banke	3.452.725	96,5	3.959.203	96,1	115
	Ukupno	3.577.819	100	4.121.556	100	115

Posmatrano kroz učešće državnog, privatnog i stranog kapitala u dioničkom kapitalu banaka dobije se detaljniji pregled o strukturi vlasništva kapitala banaka u FBiH (tabela 4):

- 000 KM -

Tabela 4: Struktura vlasništva prema učešću državnog, privatnog i stranog kapitala

R. br.	Dionički kapital	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Državni kapital	96.556	6,1	126.556	7,8	131
2.	Privatni kapital (rezidenti)	363.108	22,9	367.109	22,8	101
3.	Strani kapital (nerezidenti)	1.122.725	71,0	1.120.724	69,4	100
	Ukupno	1.582.389	100	1.614.389	100	102

Na posmatrani datum, u odnosu na kraj 2023. godine, došlo je do povećanja dioničkog kapitala za 2% usljed izvršene dokapitalizacije kod dvije banke, pri čemu je učešće državnog kapitala povećano za 1,7 procentnih poena.

U tabeli 5 daje se pregled tržišnih udjela banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu) kroz periode:

Tabela 5: Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu)

R. br.	Banke	31.12.2023.			31.12.2024.		
		Broj banaka	Učešće u ukup. kapit. %	Učešće u ukup. imovini %	Broj banaka	Učešće u ukup. kapit. %	Učešće u ukup. imovini %
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Banke s većinskim državnim kapitalom	1	3,5	3,8	1	3,9	4,0
2.	Banke s većinskim privat. kap. rezidenata	3	13,0	13,1	3	12,4	12,9
3.	Banke s većinskim stranim kapitalom	9	83,5	83,1	9	83,7	83,1
	Ukupno	13	100	100	13	100	100

3.1.3. Kadrovska struktura

Na izvještajni datum u bankarskom sektoru bilo je zaposleno 6.719 radnika, što je za 155 radnika ili 2,4% više u odnosu na kraj 2023. godine (tabela 6).

Tabela 6: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u bankama FBiH

R. br.	Stepen stručne sprema	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema - VSS	4.190	63,8	4.224	62,9	101
2.	Viša stručna sprema - VŠS	385	5,9	387	5,8	101
3.	Srednja stručna sprema - SSS	1.987	30,3	2.106	31,3	106
4.	Ostali	2	0,0	2	0,0	100
	Ukupno	6.564	100	6.719	100	102

Jedan od pokazatelja koji utječe na ocjenu performansi poslovanja pojedinačne banke i bankarskog sektora je omjer imovine i broja zaposlenih, odnosno iznos imovine po zaposlenom (tabela 7), pri čemu je veći omjer pokazatelj bolje efikasnosti poslovanja banke i ukupnog sektora.

- 000 KM -

Tabela 7: Ukupna imovina po zaposlenom					
Broj zaposlenih 1	31.12.2023.		Broj zaposlenih 4	31.12.2024.	
	Ukupna imovina 2	Imovina po zaposlenom 3		Ukupna imovina 5	Imovina po zaposlenom 6
6.564	28.948.004	4.410	6.719	32.063.233	4.772

3.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

3.2.1. Bilans stanja

U prethodnom periodu, usljed donošenja novog Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine i Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju konta za banke i druge finansijske organizacije s ciljem usklađivanja sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, izvršene su izmjene u izvještajima koje banke dostavljaju FBA. S ciljem usklađivanja regulatorne forme izvještaja bilansa stanja i bilansa uspjeha i pratećih analitičkih obrazaca sa novom formom propisanom od strane FMF-a, FBA je u 2022. godini izvršila izmjenu i dopunu Odluke o izvještajima koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u nadzorne i statističke svrhe, sa primjenom od 31.03.2023. godine, uz obavezno paralelno izvještavanje prema postojećem izvještajnom okviru do 31.12.2023. godine. Banke su prešle na novi izvještajni okvir sa finansijskim datumom 31.03.2024. godine.

Sažeti bilans stanja banaka u FBiH prema novom izvještajnom okviru - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda sa stanjem na dan 31.12.2024. godine, daje se u Prilogu 3. ove Informacije, sa usporednim podacima na kraju 2023. godine. U Prilogu 4. daje se pregled ukupne imovine, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH na dan 31.12.2024. godine.

Ukupna imovina bankarskog sektora u FBiH sa 31.12.2024. godine iznosi 32,1 milijardu KM i za 3,1 milijardu KM ili 10,8% je veća u odnosu na kraj 2023. godine. U strukturi imovine bilansa stanja banaka, najveće učešće imaju krediti (59,6%), zatim slijede novčana sredstva (29,5%), te vrijednosni papiri (9,7%). U okviru ukupnih izvora bilansa stanja banaka, najveće učešće imaju depoziti (81,4%) i kapital (12,9%). Na izvještajni datum u odnosu na kraj 2023. godine, zabilježen je rast novčanih sredstava, ulaganja u vrijednosne papire, kredita, depozita, obaveza po uzetim kreditima i ukupnog kapitala.

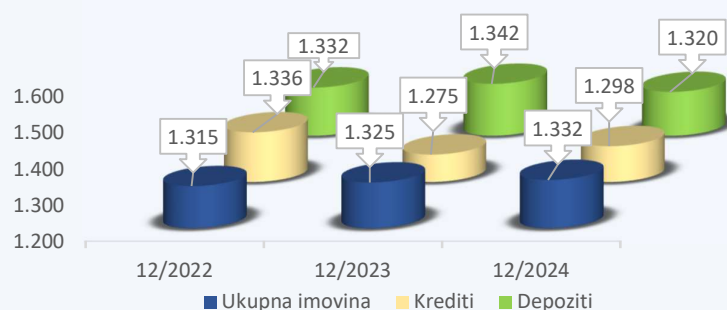
U tabeli 8 daje se pregled ukupne imovine banaka prema vlasničkoj strukturi:

- 000 KM -

Tabela 8: Ukupna imovina banaka prema vlasničkoj strukturi								
R. br.	Banke	31.12.2023.			31.12.2024.			Indeks (7/4)
		Broj banaka	Ukupna imovina	Učešće %	Broj banaka	Ukupna imovina	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Državne	1	1.113.618	3,8	1	1.282.042	4,0	115
2.	Privatne	12	27.834.386	96,2	12	30.781.191	96,0	111
	Ukupno	13	28.948.004	100	13	32.063.233	100	111

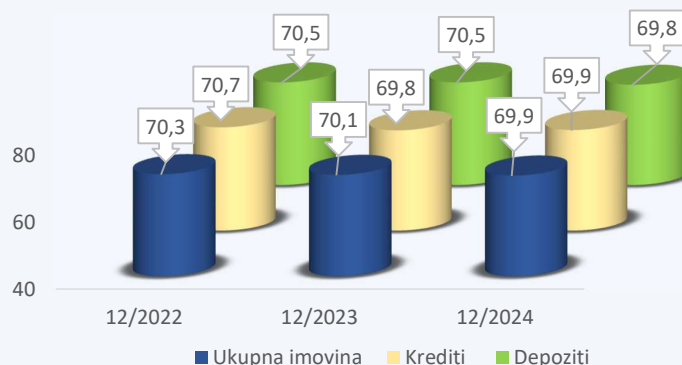
Herfindahlov indeks koncentracije (grafikon 6) u odnosu na kraj 2023. godine povećan je za imovinu sedam jedinica i za kredite 23 jedinice, dok je zabilježeno smanjenje za 22 jedinice za kategoriju depozita i pokazuje umjerenu koncentraciju u sve tri relevantne kategorije.

Grafikon 6: Herfindahlov indeks koncentracije u ukupnoj imovini, kreditima i depozitima

Ako se posmatraju koncentracijske stope, odnosno ukupno učešće pet najvećih banaka u sektoru - CR5 u odnosu na kraj 2023. godine (grafikon 7), prisutno je smanjenje koncentracijske stope kod imovine za 0,2 procentna poena i kod depozita za 0,7 procentnih poena, dok je povećana koncentracijska stopa kod kredita za 0,1 procentni poen. Dvije najveće banke u sektoru čine 42,1% tržišta (ukupna imovina 42,9%, krediti 40,8% i depoziti 42,5%).

Grafikon 7 : Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: ukupna imovina, krediti i depoziti

Bankarski sektor može se prezentirati i po kriteriju pripadnosti grupama, formiranih prema veličini ukupne imovine⁷ (tabela 9). Na izvještajni datum u bankarskom sektoru FBiH, prema veličini ukupne imovine, izdvajaju se dvije banke sa učešćem od 42,9%, koje čine I grupu banaka sa ukupnom imovinom preko četiri milijarde KM. U odnosu na kraj 2023. godine došlo je do promjene u strukturi grupe banaka u ukupnoj imovini bankarskog sektora FBiH, odnosno do prelaska jedne banke iz IV grupe u III grupu banaka.

⁷ Banke su podijeljene u četiri grupe u zavisnosti od veličine ukupne imovine

- 000 KM -

Tabela 9: Učešće grupa banaka u ukupnoj imovini

R. br.	Iznos ukupne imovine	31.12.2023.			31.12.2024.		
		Iznos	Učešće %	Broj banaka	Iznos	Učešće %	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	I (preko 4 milijarde KM)	12.375.933	42,8	2	13.744.899	42,9	2
2.	II (2-4 milijarde KM)	7.902.993	27,3	3	8.673.211	27,0	3
3.	III (1-2 milijarde KM)	6.986.953	24,1	5	8.845.395	27,6	6
4.	IV (ispod 1 milijarde KM)	1.682.125	5,8	3	799.728	2,5	2
	Ukupno	28.948.004	100	13	32.063.233	100	13

Novčana sredstva na nivou bankarskog sektora FBiH (tabela 10) iznose 9,5 milijardi KM i bilježe povećanje u odnosu na kraj 2023. godine za 865,2 miliona KM ili 10,1%. U valutnoj strukturi novčanih sredstava u odnosu na kraj 2023. godine, učešće domaće valute smanjeno je sa 73,7% na 65,6%.

- 000 KM -

Tabela 10: Novčana sredstva banaka

R. br.	Novčana sredstva	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Gotov novac	1.164.678	13,6	1.101.504	11,7	95
2.	Račun rezervi kod CBBiH (uključujući iznos obavezne rezerve kod CBBiH)	5.541.847	64,5	5.845.628	61,8	105
3.	Novčana sredstva na računima depozita kod depozitnih institucija u BiH	11.510	0,1	36.133	0,4	314
4.	Novčana sredstva na računima depozita kod depozitnih institucija u inostranstvu	1.872.504	21,8	2.472.210	26,1	132
5.	Novčana sredstva u procesu naplate	2	0,0	1	0,0	50
6.	Ostala gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.249	0,0	1.483	0,0	119
	Ukupno	8.591.790	100	9.456.959	100	110

Na izvještajni datum u odnosu na kraj 2023. godine, prisutno je povećanje novčanih sredstava na poziciji računa rezervi kod CBBiH, računima depozita kod depozitnih institucija u BiH i na računima depozita kod depozitnih institucija u inostranstvu, kao i kod ostale gotovine i gotovinskih ekvivalenata, a smanjenje novčanih sredstava zabilježeno je na poziciji gotovog novca i novčanih sredstava u procesu naplate.

Portfolio vrijednosnih papira (tabela 11) iznosi 3,1 milijardu KM i povećan je za 608,2 miliona KM ili 24,3% u odnosu na kraj 2023. godine.

- 000 KM -

Tabela 11: Vrijednosni papiri prema vrsti instrumenta

R. br.	Ulaganja u VP	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Vlasnički vrijednosni papiri	29.580	1,2	34.463	1,1	117
2.	Dužnički vrijednosni papiri:	2.471.295	98,8	3.074.562	98,9	124
2.1.	VP svih nivoa vlasti u BiH	1.108.698	44,3	1.410.969	45,4	127
2.2.	Državni VP (druge zemlje)	1.135.776	45,4	1.473.047	47,4	130
2.3.	Korporativne obveznice ⁸	226.821	9,1	190.546	6,1	84
	Ukupno	2.500.875	100	3.109.025	100	124

⁸ Najveći dio, cca 87%, odnosi se na obveznice banaka iz EU, SAD i Turske

U okviru izloženosti u vidu dužničkih vrijednosnih papira, najznačajnija stavka su vrijednosni papiri entitetskih vlada (tabela 12) i to vrijednosni papiri koje je emitovala FBiH ukupne vrijednosti 1,2 milijarde KM, te vrijednosni papiri emitenta RS u iznosu od 256,5 miliona KM.

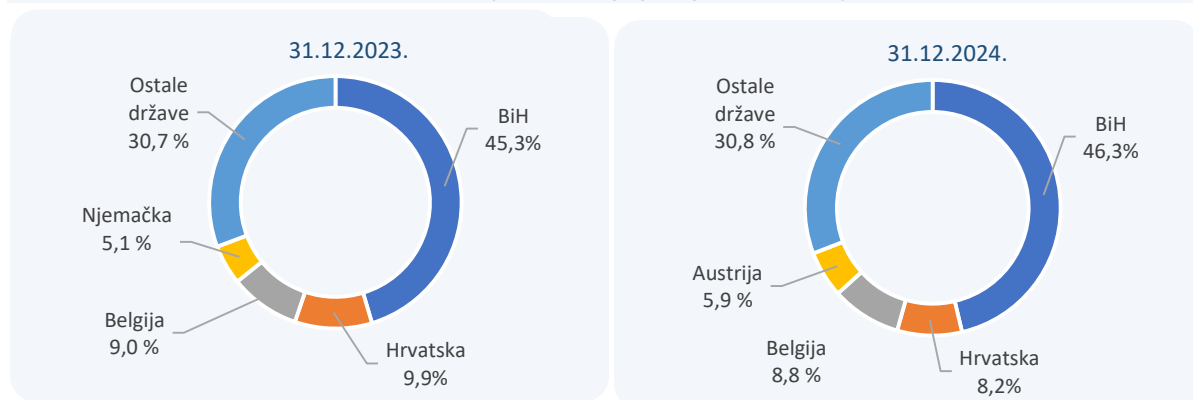
- 000 KM -

Tabela 12: Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH

R. br.	Ulaganja u VP	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta FBiH:	815.229	73,6	1.154.255	81,8	142
1.1.	Trezorski zapisi	93.574	8,5	106.725	7,6	114
1.2.	Obveznice	721.655	65,1	1.047.530	74,2	145
2.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta RS:	292.981	26,4	256.549	18,2	88
2.1.	Trezorski zapisi	35.794	3,2	0	0,0	0
2.2.	Obveznice	257.187	23,2	256.549	18,2	100
	Ukupno	1.108.210	100	1.410.804	100	127

Ako se ukupna izloženost u vidu vrijednosnih papira posmatra prema izloženosti po zemljama (grafikon 8), najveće učešće od 46,3% je prema emitentima iz BiH, zatim slijedi Belgija sa učešćem od 8,8%, Hrvatska sa učešćem od 8,2%, Austrija sa učešćem od 5,9% i ostale države sa pojedinačnim učešćem ispod 5%.

Grafikon 8: Struktura izloženosti u vidu vrijednosnih papira prema kriteriju države emitenta

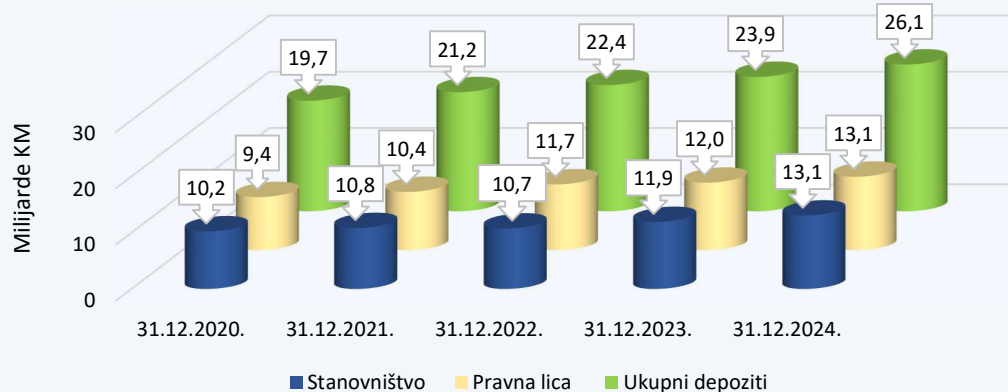
3.2.2. Obaveze

Depoziti, kao najznačajniji izvor finansiranja banaka, učestvuju sa 81,4% u ukupnim izvorima bankarskog sektora FBiH i u odnosu na kraj 2023. godine smanjeno je učešće istih za 1,2 procentna poena. Depoziti iznose 26,1 milijardu KM i povećani su u odnosu na kraj 2023. godine za 2,2 milijarde KM ili 9,2%. Od ukupnog iznosa depozita, 1,9 milijardi KM ili 7,4% odnosi se na depozite prikupljene u organizacionim dijelovima banaka iz FBiH u RS-u i BD-u.

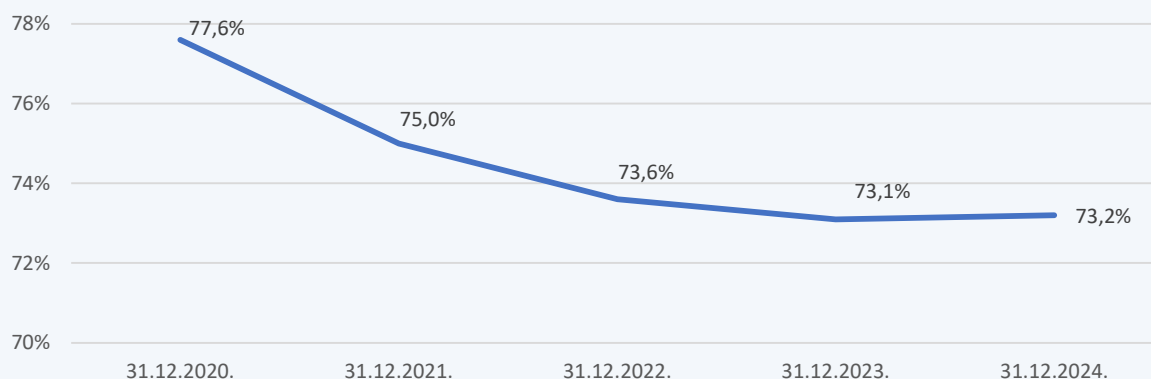
Uzeti krediti banaka imaju učešće od 2,6% u ukupnim izvorima i u odnosu na kraj 2023. godine povećano je učešće istih za jedan procentni poen. Isti iznose 826,9 miliona KM i povećani su za 365,8 miliona KM ili 79,3% u odnosu na kraj 2023. godine. Ako se uzetim kreditima dodaju i subordinisani dugovi u iznosu od 307,5 miliona KM, ukupna kreditna sredstva u izvorima imaju učešće od 3,6%.

U grafikonu 9 i grafikonu 10 daju se pregledi ukupnih depozita i omjera kredita i depozita po periodima:

Grafikon 9: Ukupni depoziti

Grafikon 10: Omjer kredita i depozita

U tabeli 13 dat je prikaz sektorske strukture depozita:

- 000 KM -

Tabela 13: Sektorska struktura depozita

R. br.	Sektori	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Vladine institucije	3.111.672	13,0	3.234.493	12,4	104
2.	Javna preduzeća	1.757.365	7,3	1.790.347	6,9	102
3.	Privatna preduzeća i društva	5.656.226	23,7	6.443.805	24,7	114
4.	Bankarske institucije	179.679	0,8	191.182	0,7	106
5.	Nebankarske finansijske institucije	712.629	3,0	731.655	2,8	103
6.	Neprofitne organizacije	572.311	2,4	658.599	2,5	115
7.	Stanovništvo	11.909.788	49,8	13.051.725	50,0	110
Ukupno		23.899.670	100	26.101.806	100	109

Najveće učešće u sektorskoj strukturi depozita imaju depoziti stanovništva sa iznosom od 13,1 milijardu KM ili 50% i njihovo učešće je povećano za 0,2 procentna poena u odnosu na kraj 2023. godine.

Na posmatrani datum u odnosu na kraj 2023. godine ostvaren je rast depozita u svim sektorima. Najveći rast depozita ostvaren je kod stanovništva za 1,1 milijardu KM ili 9,6% i depozita privatnih preduzeća i društava za 787,6 miliona KM ili 13,9%.

Finansiranje u vidu depozita bankarskih grupa prisutno je u pet banaka u FBiH, tako da se 37,9% ukupnih depozita bankarskih institucija odnosi na depozite bankarskih grupa.

Valutna struktura depozita promijenjena je u odnosu na kraj 2023. godine u pogledu povećanja učešća depozita u domaćoj valuti sa 71% na 73,1% i smanjenja učešća depozita u stranoj valuti sa 29% na 26,9%. Depoziti u domaćoj valuti iznose 19,1 milijardu KM i povećani su za iznos od 2,1 milijardu KM ili 12,5% u odnosu na kraj 2023. godine, dok depoziti u stranim valutama iznose sedam milijardi KM i povećani su za iznos od 75,4 miliona KM ili 1,1%.

Struktura depozita, prema porijeklu deponenata, u odnosu na kraj 2023. godine, je sljedeća: sredstva rezidenata iznose 25,5 milijardi KM i imaju učešće od 97,8% (povećanje za 0,1 procentni poen), a depoziti nerezidenata iznose 0,6 milijardi KM, što je 2,2% ukupnih depozita (smanjenje za 0,1 procentni poen).

U tabeli 14 daje se struktura depozita stanovništva:

- 000 KM -

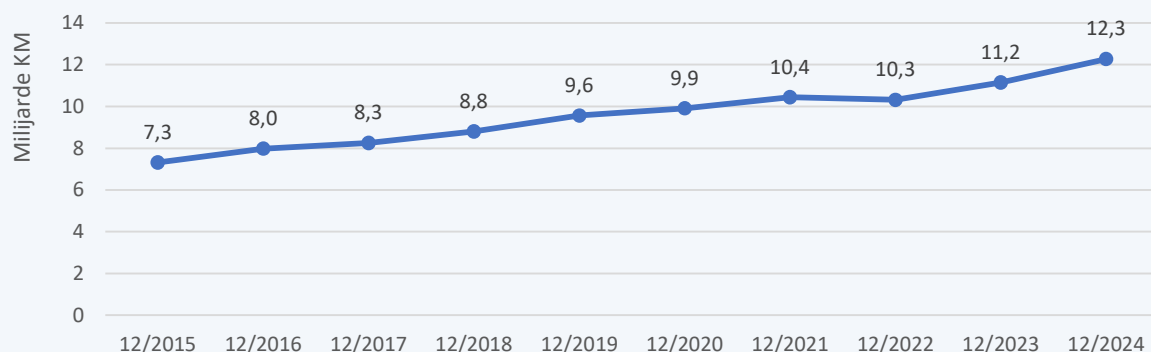
Tabela 14: Struktura depozita stanovništva						
R. br.	Struktura	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Tekući računi	5.074.714	42,6	5.626.994	43,1	111
2.	Štedni depoziti po viđenju	3.108.768	26,1	3.460.206	26,6	111
3.	Oročeni do jedne godine	285.324	2,4	299.563	2,3	105
4.	Oročeni preko jedne godine	2.685.254	22,5	2.890.195	22,1	108
5.	Namjenski depoziti	435.990	3,7	367.911	2,8	84
6.	Obrtnici	319.738	2,7	406.856	3,1	127
	Ukupno	11.909.788	100	13.051.725	100	110

Trend rasta štednih depozita po periodima je kontinuiran, izuzev 2022. godine. Promjene u trendu rasta depozita u 2022. godini bile su vezane za eksterne događaje i dominantno za jednu banku koja je uspješno restrukturirana u drugom kvartalu 2022. godine. U 2023. i 2024. godini nastavljen je trend rasta štednih depozita. Sa 31.12.2024. godine štedni depoziti iznose 12,3 milijarde KM i u odnosu na kraj 2023. godine povećani su za 1,1 milijardu KM ili 10,1%.

Trend štednje stanovništva prikazan je u tabeli 15 i grafikonu 11.

- 000 KM -

Tabela 15: Štednja stanovništva				
R. br.	Banke	Iznos		Indeks (4/3)
		31.12.2023.	31.12.2024.	
1	2	3	4	5
1.	Državne	129.007	145.656	113
2.	Privatne	11.025.053	12.131.302	110
	Ukupno	11.154.060	12.276.958	110

Grafikon 11: Ukupna štednja stanovništva

Od ukupnog iznosa štednje, 64,4% se odnosi na štedne depozite u domaćoj, a 35,6% u stranoj valuti. U odnosu na kraj 2023. godine povećani su kratkoročni štedni depoziti stanovništva za 918 miliona KM ili 10,8% (povećanje učešća za 0,6 procentnih poena), kao i dugoročni štedni depoziti stanovništva za 204,9 miliona KM ili 7,6% (smanjenje učešća za 0,6 procentnih poena).

Ročna struktura štednih depozita može se vidjeti u tabeli 16:

- 000 KM -

Tabela 16: Ročna struktura štednih depozita stanovništva

R. br.	Štedni depoziti	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kratkoročni štedni depoziti	8.468.806	75,9	9.386.763	76,5	111
2.	Dugoročni štedni depoziti	2.685.254	24,1	2.890.195	23,5	108
	Ukupno	11.154.060	100	12.276.958	100	110

U tabeli 17 daje se pregled kredita stanovništvu, štednje i depozita stanovništva po periodima:

- 000 KM -

Tabela 17: Krediti, štednja i depoziti stanovništva

R. br.	Opis	31.12.2023.	31.12.2024.	Indeks (4/3)
		3	4	
1	2			5
1.	Kredit stanovništva	8.713.280	9.542.698	110
2.	Štednja stanovništva	11.154.060	12.276.958	110
2.1.	Oročena štednja	2.970.578	3.189.758	107
2.2.	Štednja po viđenju	8.183.482	9.087.200	111
3.	Kredit/Štednja	78%	78%	
4.	Depoziti stanovništva	11.909.788	13.051.725	110
5.	Kredit/Depoziti stanovništva	73%	73%	

Kredit odobreni stanovništvu iznose 9,5 milijardi KM i povećani su za 9,5% u odnosu na kraj 2023. godine. Depoziti stanovništva bilježe povećanje od 9,6% i iznose 13,1 milijardu KM. Pokazatelj odnos kredita i štednje i odnos kredita i depozita stanovništva na istom su nivou kao i na kraju 2023. godine.

3.2.3. Kapital, adekvatnost kapitala i MREL

Ukupan kapital banaka, na dan 31.12.2024. godine iznosio je 4,1 milijardu KM i ostvareno je povećanje istog za 543,7 miliona KM ili za 15,2% u odnosu na kraj 2023. godine (vidjeti pod 3.1.2. - Struktura vlasništva i tržišno učešće).

U tabeli 18 daje se izvještaj o stanju, odnosno strukturi regulatornog kapitala banaka u FBiH:

- 000 KM -

Tabela 18: Izvještaj o stanju regulatornog kapitala				
R. br.	Opis	31.12.2023.	31.12.2024.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Regulatorni kapital	3.152.001	3.679.981	117
1.1.	Osnovni kapital	2.993.245	3.479.906	116
1.1.1.	Redovni osnovni kapital	2.993.245	3.479.906	116
1.1.1.1.	Plaćeni instrumenti kapitala	1.582.046	1.614.046	102
1.1.1.2.	Premija na dionice	118.164	118.164	100
1.1.1.3.	(-) Vlastiti instrumenti redovnog osnovnog kapitala	0	0	-
1.1.1.4.	(-) Stvarne ili potencijalne obaveze kupovine vlastitih instrumenata redovnog osnovnog kapitala	0	0	-
1.1.1.5.	Zadržana dobit prethodnih godina	538.322	667.188	124
1.1.1.6.	Priznata dobit ili gubitak	-83.400	-19.971	24
1.1.1.7.	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	-64.921	-28.039	43
1.1.1.8.	Ostale rezerve	1.025.332	1.237.091	121
1.1.1.9.	(-) Ostala nematerijalna imovina	-75.667	-59.741	79
1.1.1.10.	(-) Odgođena porezna imovina koja zavisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjnih za povezane poreske obaveze	-10.475	-12.478	119
1.1.1.11.	(-) Odgođena poreska imovina koja se može odbiti i koja zavisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	-22.115	-21.651	98
1.1.1.12.	(-) Instrumenti redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje	-14.041	-14.653	104
1.1.1.13.	(-) Kvalificirani udjeli izvan finansijskog sektora na koje se kao alternativa može primjenjivati ponder rizika od 1250%	0	-50	-
1.1.2.	Dodatni osnovni kapital	0	0	-
1.2.	Dopunski kapital	158.756	200.075	126
1.2.1.	Plaćeni instrumenti kapitala i subordinisani dugovi	158.756	200.075	126
1.2.2.	(-) Vlastiti instrumenti dopunskog kapitala	0	0	-
1.2.3.	Opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardiziranim pristupom	0	0	-
1.2.4.	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom osnovnom kapitalu)	0	0	-
1.2.5.	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala - ostalo	0	0	-

Regulatorni kapital banaka u FBiH iznosi 3,7 milijardi KM i u odnosu na kraj 2023. godine veći je za 528 miliona KM ili 16,8%. Osnovni kapital i redovni osnovni kapital banaka iznose 3,5 milijardi KM, sa ostvarenim povećanjem od 486,7 miliona KM ili 16,3%. Sve banke, osim dvije su ostvarile povećanje regulatornog, osnovnog i redovnog osnovnog kapitala. Dopunski kapital iznosi 200,1 milion KM i u odnosu na kraj 2023. godine bilježi povećanje za 41,3 miliona KM ili 26%, na što je uticalo povećanje kod četiri banke, a smanjenje kod jedne. U strukturi regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH osnovni kapital učestvuje sa 94,6% (12/2023. godine 95%), dok dopunski kapital učestvuje sa 5,4% (12/2023. godine 5%).

Najveći utjecaj na promjenu osnovnog kapitala imale su sljedeće stavke:

- povećanje po osnovu: uključene dobiti u iznosu od 404,1 milion KM, dokapitalizacije u iznosu od dva miliona KM i konverzije subordinisanog duga u dionički kapital u iznosu od 30 miliona KM, akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti po osnovu fer vrednovanja imovine u iznosu od 36,9 miliona KM, te smanjenja odbitne stavke - nematerijalna imovina u iznosu od 15,9 miliona KM usljed izmjene Odluke o izračunavanju kapitala banke vezane za bonitetno vrednovanje imovine u obliku softvera kao nematerijalne imovine i
- smanjenje po osnovu povećanja odbitnih stavki - odgođena porezna imovina u iznosu od 1,6 miliona KM i instrumenti redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje od 0,6 miliona KM.

Ukupan iznos izloženosti riziku u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke, predstavlja zbir izloženosti ponderisane rizikom za kreditni, tržišni, operativni rizik, rizik namirenja/slobodne isporuke i rizik povezan sa velikim izloženostima koje proizilaze iz stavki u knjizi trgovanja. Ukupna izloženost riziku bankarskog sektora FBiH na dan 31.12.2024. godine (tabela 19) iznosi 19 milijardi KM.

- 000 KM -

Tabela 19: Struktura izloženosti riziku

R. br.	Izloženost riziku	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik	15.069.379	92,1	17.505.776	92,0	116
2.	Izloženosti riziku namirenja/slobodne isporuke	0	0,0	0	0,0	-
3.	Izloženosti za tržišni rizik (pozicijski i valutni rizik)	88.934	0,5	175.428	0,9	197
4.	Izloženosti riziku za operativni rizik	1.200.210	7,4	1.351.658	7,1	113
Ukupan iznos izloženosti riziku		16.358.523	100	19.032.862	100	116

Ukupan iznos izloženosti riziku na nivou bankarskog sektora FBiH povećan je za 2,7 milijardi KM ili 16,3% u odnosu na kraj prethodne godine. U posmatranom periodu iznos izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik povećan je za 2,4 milijarde KM ili 16,2%, izloženost riziku za operativni rizik za 151,4 miliona KM ili 12,6%, dok je iznos izloženosti za tržišni rizik povećan za 86,5 miliona KM ili 97,3%. Povećanje izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik posljedica je značajnim dijelom, osim rasta bilansnih pozicija, i početka primjene Odluke o utvrđivanju dodatnih kapitalnih zahtjeva i mjera za ograničavanje sistemskih rizika¹⁰, prema kojoj su banke sa 30.06.2024. godine, bile u obavezi primijeniti veće pondere rizika pri izračunu kapitalnih zahtjeva na nenamjenske i zamjenske kredite fizičkih lica čiji je preostali rok do dospeljeća duži od pet godina i na izloženosti ili dio izloženosti potpuno osigurane stambenom nekretninom u kojoj vlasnik stanuje ili će stanovati, odnosno koju iznajmljuje ili će iznajmljivati, ukoliko je preostali rok dospeljeća duži od 20 godina.

Na kraju 2024. godine, četiri banke u sektoru nisu iskazale izloženost za valutni rizik, jer im neto otvorena valutna pozicija ne prelazi iznos od 2% regulatornog kapitala, dok ih je na kraju 2023. godine bilo šest.

POVEZNICA 10

Povećanje izloženosti za tržišni rizik na nivou bankarskog sektora FBiH, pored većeg broja banaka koje su iskazale izloženost za valutni rizik, nastalo je kao posljedica značajnog povećanja kod dvije banke, kod kojih su se značajno povećale neto otvorene pozicije za EUR.

Također, izloženost riziku za operativni rizik se značajnije povećala na nivou bankarskog sektora FBiH u odnosu na kraj prethodne godine. Povećanje je zabilježeno kod svih banaka, zbog povećanja trogodišnjeg prosjeka relevantnog pokazatelja usljed većeg relevantnog pokazatelja u prethodnoj godini, pri čemu je stopa povećanja izloženosti za operativni rizik kod tri banke veća od 20%.

Na posmatrani datum, banke su najviše bile izložene kreditnom riziku (učešće 92%), koji je dominantan u bankarskom sektoru u FBiH. U odnosu na kraj prethodne godine, učešće kreditnog rizika u ukupnoj izloženosti smanjeno je za 0,1 procentni poen, učešće izloženosti za tržišni rizik povećano je za 0,4 procentna poena, dok je učešće izloženosti za operativni rizik smanjeno za 0,3 procentna poena. U okviru izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik najveće učešće ima izloženost prema stanovništvu (6,6 milijardi KM ili 37,8%), zatim izloženost prema privrednim društvima (4,6 milijardi KM ili 26,5%), te izloženost osigurana nekretninama (3,9 milijardi KM ili 22,5%).

Posljednjih nekoliko godina adekvatnost kapitala bankarskog sektora održavana je kontinuirano iznad 15%, što je zadovoljavajuća kapitaliziranost na nivou sektora. Pokazatelji adekvatnosti kapitala bankarskog sektora u FBiH, daju se u tabeli 20:

- 000 KM -

Tabela 20: Pokazatelji adekvatnosti kapitala				
R. br	Stope kapitala	% i iznos viška ili manjka od propisanog minimuma		
		31.12.2023.	31.12.2024.	
1	2	3	4	
1.	Stopa redovnog osnovnog kapitala	18,3%	18,3%	
2.	Višak (+)/ manjak (-) redovnog osnovnog kapitala	1.889.044	2.195.188	
3.	Stopa osnovnog kapitala	18,3%	18,3%	
4.	Višak (+) / manjak (-) osnovnog kapitala	1.520.978	1.766.948	
5.	Stopa regulatornog kapitala	19,3%	19,3%	
6.	Višak (+) / manjak (-) regulatornog kapitala	1.188.982	1.396.038	

Stopa regulatornog kapitala iznosi 19,3% i značajno je veća u odnosu na zakonom propisani minimum, a što se odnosi i na ostale stope kapitala (stopa redovnog osnovnog kapitala i osnovnog kapitala). Sve stope kapitala su na nivou na kojem su bile i na kraju 2023. godine.

U tabeli 21 daje se pregled stope finansijske poluge bankarskog sektora FBiH (odnos osnovnog kapitala i ukupne izloženosti banke) kroz periode:

- 000 KM -

Tabela 21: Stopa finansijske poluge			
R. br.	Vrijednosti izloženosti	31.12.2023.	31.12.2024.
1	2	3	4
1.	Izloženosti stope finansijske poluge	30.349.217	33.621.410
2.	Osnovni kapital	2.993.245	3.479.906
	Stopa finansijske poluge	9,9%	10,4%

Na kraju 2024. godine stopa finansijske poluge na nivou bankarskog sektora iznosi 10,4%, veća je za 0,5 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine i značajno je veća u odnosu na regulatorno propisani minimum.

ZoB-om je definisana obaveza banaka za ispunjavanje MREL zahtjeva. Odlukom o minimalnim zahtjevima za kapitalom i prihvatljivim obavezama banke detaljnije su propisani uslovi kako bi se obaveze mogle tretirati kao MREL prihvatljive. Način izračunavanja MREL-a propisan je Metodologijom Agencije za bankarstvo Federacije BiH za određivanje minimalnog zahtjeva za kapitalom i prihvatljivim obavezama banke. MREL zahtjev za banke kojima je planom restrukturiranja potvrđena opravdanost i provodivost stečaja/likvidacije jednak je iznosu za pokriće gubitka. Banke za koje je utvrđeno postojanje javnog interesa i određena strategija restrukturiranja, MREL zahtjev predstavlja iznos za pokriće gubitka i iznos za dokapitalizaciju.

FBA je u skladu sa ZoB-om u 2024. godini izvršila redovno ažuriranje planova restrukturiranja, pri čemu je izvršena i procjena mogućnosti restrukturiranja pojedinačnih banaka. Za sve banke sa sjedištem u FBiH, FBA je utvrdila MREL zahtjev i izdala rješenja o utvrđivanju MREL-a (u toku 2023. i 2024. godine). Za banke koje u trenutku izdavanja rješenja nisu ispunjavale zahtjev, određen je prelazni period za dostizanje MREL zahtjeva od četiri godine, u skladu sa regulatornim okvirom. FBA je rješenjima definisana godišnju dinamiku ispunjavanja zahtjeva do krajnjeg roka za dostizanje 30.06.2027. godine, odnosno za jednu banku 31.03.2028. godine. Banke kojima je kao prvi godišnji prelazni period definisan 30.06.2024. godine, sa navedenim presječnim datumom ispunjavale su rješenjima predviđene ciljne nivoe za dostizanje MREL zahtjeva.

3.2.4. Kreditni rizik

Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka¹¹ definisana su pravila za upravljanje kreditnim rizikom, način raspoređivanja izloženosti u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanja ECL-a, vrste prihvatljivih kolaterala i drugo. Sve izloženosti raspoređuju se u tri nivoa kreditnog rizika: nivo kreditnog rizika 1 - nizak nivo kreditnog rizika, nivo kreditnog rizika 2 - povećan nivo kreditnog rizika i nivo kreditnog rizika 3 - izloženosti u statusu neizmirenja obaveza. U tabeli 22 daje se pregled izloženosti na nivou bankarskog sektora FBiH, prema ključnim kategorijama finansijske imovine, vanbilansnih izloženosti i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

Tabela 22: Finansijska imovina, vanbilansne stavke i ECL

R. br.	O p i s	31.12.2023.			31.12.2024.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	6.153.862	11.337	0,2	6.783.703	10.475	0,2
2.	Finans. imovina po amortiz. trošku	21.876.796	962.703	4,4	24.239.327	904.443	3,7
3.	Finansijska imovina po fer vrijednosti	1.265.844	1.134	0,1	1.257.719	0	0,0
4.	Ostala finansijska imovina	45.575	3.984	8,7	42.581	2.110	5,0
	I Ukupno bilansna izloženost	29.342.077	979.158	3,3	32.323.330	917.028	2,8
5.	Izdate garancije	1.813.247	38.251	2,1	1.881.013	29.731	1,6
6.	Nepokriveni akreditivi	54.851	662	1,2	71.234	869	1,2
7.	Neopozivo odobreni a neiskoriš. krediti	2.200.814	19.548	0,9	2.638.070	22.261	0,8
8.	Ostale potencijalne obaveze banke	685.099	7.997	1,2	790.501	6.149	0,8
	II Ukupno vanbilansne stavke	4.754.011	66.458	1,4	5.380.818	59.010	1,1
	Ukupna izloženost (I+II)	34.096.088	1.045.616	3,1	37.704.148	976.038	2,6

POVEZNICA 11

Ukupna izloženost banaka na izvještajni datum iznosi 37,7 milijardi KM, od čega se 32,3 milijarde KM odnosi na bilansne izloženosti, a 5,4 milijarde KM na vanbilansne stavke. Na kraju 2024. godine zabilježeno je povećanje bilansne izloženosti u odnosu na kraj 2023. godine za iznos od tri milijarde KM ili 10,2%, a nastalo je kao neto efekat povećanja finansijske imovine koja se vrednuje po amortizovanom trošku za 2,4 milijarde KM (10,8%) i gotovine i gotovinskih ekvivalenata za 0,6 milijardi KM (10,2%), a smanjenja finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti za 8,1 milion KM ili 0,6% i ostale finansijske imovine za tri miliona KM (6,6%).

U istom periodu zabilježeno je povećanje vanbilansnih stavki za 626,8 miliona KM ili 13,2%, kao posljedica povećanja na svim pozicijama: izdatih garancija (67,8 miliona KM ili 3,7%), nepokrivenih akreditiva (16,4 miliona KM ili 29,9%), neopozivo odobrenih, a neiskorištenih kredita (437,2 miliona KM ili 19,9%) i ostalih potencijalnih obaveza banke (105,4 miliona KM ili 15,3%).

U tabeli 23 daje se pregled bilansnih i vanbilansnih izloženosti na nivou bankarskog sektora FBiH, prema nivoima kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2023.			31.12.2024.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Nivo kreditnog rizika 1	27.024.199	205.884	0,8	29.970.532	214.065	0,7
2.	Nivo kreditnog rizika 2	1.606.919	175.898	10,9	1.728.250	181.397	10,5
3.	Nivo kreditnog rizika 3	710.959	597.376	84,0	624.548	521.566	83,5
I Ukupno bilansna izloženost		29.342.077	979.158	3,3	32.323.330	917.028	2,8
4.	Nivo kreditnog rizika 1	4.436.310	28.350	0,6	5.049.378	27.636	0,5
5.	Nivo kreditnog rizika 2	314.227	35.750	11,4	329.287	30.198	9,2
6.	Nivo kreditnog rizika 3	3.474	2.358	67,9	2.153	1.176	54,6
II Ukupno vanbilansne stavke		4.754.011	66.458	1,4	5.380.818	59.010	1,1
Ukupna izloženost (I+II)		34.096.088	1.045.616	3,1	37.704.148	976.038	2,6

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 1 iznosi 30 milijardi KM i čini 92,7% ukupne bilansne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2023. godine povećana za 2,9 milijardi KM ili za 10,9%, najvećim dijelom kao neto efekat povećanja kreditnog portfolija u ovom nivou kreditnog rizika za 1,6 milijardi KM, gotovine za 0,6 milijardi KM, vrijednosnih papira za 0,6 milijardi KM, sredstava obavezne rezerve kod CBBiH za 0,2 milijarde KM, a smanjenja depozita kod banaka za 84,2 miliona KM i ostale imovine za 41,5 miliona KM.

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 2 iznosi 1,7 milijardi KM i čini 5,4% ukupne bilansne izloženosti. U odnosu na kraj 2023. godine ista je povećana za 121,3 miliona KM ili 7,6%. Povećanje ukupne bilansne izloženosti u ovom nivou kreditnog rizika ostvareno je kao neto efekat povećanja kreditnog portfolija za 148 miliona, a smanjenja novčanih sredstava kod depozitnih institucija za 25,6 miliona KM i ostale imovine za 1,1 milion KM.

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 3 iznosi 624,5 miliona KM i čini 1,9% ukupne bilansne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2023. godine smanjena za 86,4 miliona KM ili 12,2%, kao neto efekat smanjenja kreditnog portfolija u ovom nivou kreditnog rizika za 113,9 miliona KM i

potraživanja po finansijskim najmovima za 0,3 miliona KM, a povećanja ostale imovine za 27,8 miliona KM.

Na kraju 2024. godine, a u odnosu na kraj 2023. godine, ECL za nivo kreditnog rizika 1 za bilansnu izloženost povećan je za 8,2 miliona KM, a za nivo kreditnog rizika 2 za 5,5 miliona KM, dok je za nivo kreditnog rizika 3 smanjen za 75,8 miliona KM. U posmatranom periodu, stopa pokrivenosti ECL-om za izloženosti u svim nivoima kreditnog rizika smanjena je: u nivou kreditnog rizika 1 za 0,1 procentni poen (sa 0,8% na 0,7%), u nivou kreditnog rizika 2 za 0,4 procentna poena (sa 10,9% na 10,5%), a u nivou kreditnog rizika 3 za 0,5 procentnih poena (sa 84% na 83,5%). Ukupna stopa pokrivenosti ECL-om bilansnih izloženosti iznosi 2,8%, dok je na kraju 2023. godine iznosila 3,3%.

Vanbilansna izloženost raspoređena u nivo kreditnog rizika 1 na posmatrani datum iznosi pet milijardi KM i čini 93,8% ukupne vanbilansne izloženosti. Izloženost u nivou kreditnog rizika 2 iznosi 329,3 miliona KM ili 6,1% ukupne vanbilansne izloženosti, dok je u nivou kreditnog rizika 3 raspoređeno 2,2 miliona KM ili 0,1% ukupne vanbilansne izloženosti. Ukupna pokrivenost vanbilansnih izloženosti ECL-om iznosi 1,1%, dok je na kraju prethodne godine iznosila 1,4%. U odnosu na kraj prethodne godine stopa pokrivenosti ECL-om za nivo kreditnog rizika 1 smanjena je za 0,1 procentni poen (sa 0,6% na 0,5%), za nivo kreditnog rizika 2 smanjena je za 2,2 procentna poena (sa 11,4% na 9,2%), a za nivo kreditnog rizika 3 za 13,3 procentna poena (sa 67,9% na 54,6%).

Na izvještajni datum krediti iznose 19,1 milijardu KM i isti su veći za 1,6 milijardi KM ili za 9,3% u odnosu na kraj 2023. godine. Krediti stanovništvu iznose 9,5 milijarde KM, sa učešćem u ukupnim kreditima od 50% i u odnosu na kraj 2023. godine povećani su za 829,4 miliona KM ili za 9,5%. Krediti pravnim licima iznose 9,6 milijardi KM, sa učešćem u ukupnim kreditima od 50% i u odnosu na kraj 2023. godine ostvarili su povećanje od 795,1 milion KM ili 9,1% (grafikon 12).

Ukoliko se isključi povećanje kratkoročnih izloženosti niskog rizika kod jedne banke, u posmatranom periodu ostvaren je rast kreditnog portfolija pravnih lica od 8,8%.

Grafikon 12: Krediti

Trend i promjena učešća pojedinih sektora u ukupnoj strukturi kredita dati su u tabeli 24:

- 000 KM -

Tabela 24: Sektorska struktura kredita						
R. br.	Sektori	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Vladine institucije	318.550	1,8	402.332	2,1	126
2.	Javna preduzeća	419.948	2,4	390.770	2,0	93
3.	Privatna preduzeća i društva	7.537.881	43,1	8.175.099	42,8	108
4.	Bankarske institucije	351.192	2,0	376.339	2,0	107
5.	Nebankarske finansijske institucije	116.365	0,7	195.010	1,0	168
6.	Neprofitne organizacije	18.830	0,1	18.280	0,1	97
7.	Stanovništvo	8.713.280	49,9	9.542.698	50,0	110
Ukupno		17.476.046	100	19.100.528	100	109

U tabeli 25 daje se ročna struktura kredita po sektorima:

- 000 KM -

Tabela 25: Ročna struktura kredita										
R. br.	Sektori	31.12.2023.			Kratk. krediti	31.12.2024.		Indeks		
		Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.		Dug. krediti	Dospjela potraž.	(6/3)	(7/4)	(8/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Vladine institucije	2.476	316.072	2	3.546	394.654	4.132	143	125	206.600
2.	Javna preduzeća	96.430	321.742	1.776	73.614	316.410	746	76	98	42
3.	Privatna preduzeća i druš.	2.863.522	4.366.660	307.699	3.227.763	4.721.349	225.987	113	108	73
4.	Bankarske institucije	350.249	0	943	303.378	72.387	574	87	-	61
5.	Nebankarske fin. institucije	17.639	98.726	0	28.195	166.815	0	160	169	-
6.	Neprofitne organizacije	7.449	11.160	221	9.045	9.023	212	121	81	96
7.	Stanovništvo	427.814	8.099.056	186.410	389.598	8.969.096	184.004	91	111	99
Ukupno		3.765.579	13.213.416	497.051	4.035.139	14.649.734	415.655	107	111	84

U odnosu na kraj 2023. godine kratkoročni krediti bankarskog sektora FBiH povećani su za 269,6 miliona KM ili 7,2%, dok su dugoročni krediti povećani za 1,4 milijarde KM ili 10,9%. Dospjela potraživanja po kreditima iznose 415,7 miliona KM ili 2,2% ukupnog kreditnog portfolija i manja su za 81,4 milion KM ili 16,4% u odnosu na kraj 2023. godine.

U valutnoj strukturi kredita najveće učešće od 73,1% ili 14 milijardi KM imaju krediti odobreni u domaćoj valuti, zatim slijede krediti odobreni sa valutnom klauzulom sa učešćem od 24,8% ili 4,7 milijardi KM (EUR: 4,7 milijardi KM ili 99,99%, CHF: 0,2 miliona KM ili 0,01%), a najmanje učešće od 2,1% ili 0,4 milijarde KM imaju krediti odobreni u stranoj valuti (od toga se na EUR odnosi 99,95%).

U tabeli 26 daje se pregled kredita pravnim licima i stanovništvu prema nivoima kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

Tabela 26: Krediti prema nivoima kreditnog rizika

R. br.	O p i s	31.12.2023.			31.12.2024.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8
I Krediti pravna lica							
1.	Nivo kreditnog rizika 1	7.458.566	93.177	1,2	8.243.141	90.160	1,1
2.	Nivo kreditnog rizika 2	954.625	107.019	11,2	1.066.084	119.954	11,3
3.	Nivo kreditnog rizika 3	349.575	290.869	83,2	248.605	213.493	85,9
Ukupno I		8.762.766	491.065	5,6	9.557.830	423.607	4,4
II Krediti stanovništvo							
4.	Nivo kreditnog rizika 1	7.802.520	79.519	1,0	8.608.635	88.783	1,0
5.	Nivo kreditnog rizika 2	582.534	63.195	10,8	618.813	59.208	9,6
6.	Nivo kreditnog rizika 3	328.226	275.987	84,1	315.250	261.117	82,8
Ukupno II		8.713.280	418.701	4,8	9.542.698	409.108	4,3
Ukupno krediti							
7.	Nivo kreditnog rizika 1	15.261.086	172.696	1,1	16.851.776	178.943	1,1
8.	Nivo kreditnog rizika 2	1.537.159	170.214	11,1	1.684.897	179.162	10,6
9.	Nivo kreditnog rizika 3	677.801	566.856	83,6	563.855	474.610	84,2
Ukupno krediti (I+II)		17.476.046	909.766	5,2	19.100.528	832.715	4,4

Kreditni portfolio raspoređen u nivo kreditnog rizika 1 iznosi 16,9 milijardi KM i čini 88,2% ukupnog kreditnog portfolija. Isti je u odnosu na kraj 2023. godine povećan za 1,6 milijardi KM ili za 10,4%. Stopa pokrivenosti ECL-om za nivo kreditnog rizika 1 iznosi 1,1% (pravna lica 1,1%, stanovništvo 1%), i na istom je nivou kao na kraju 2023. godine.

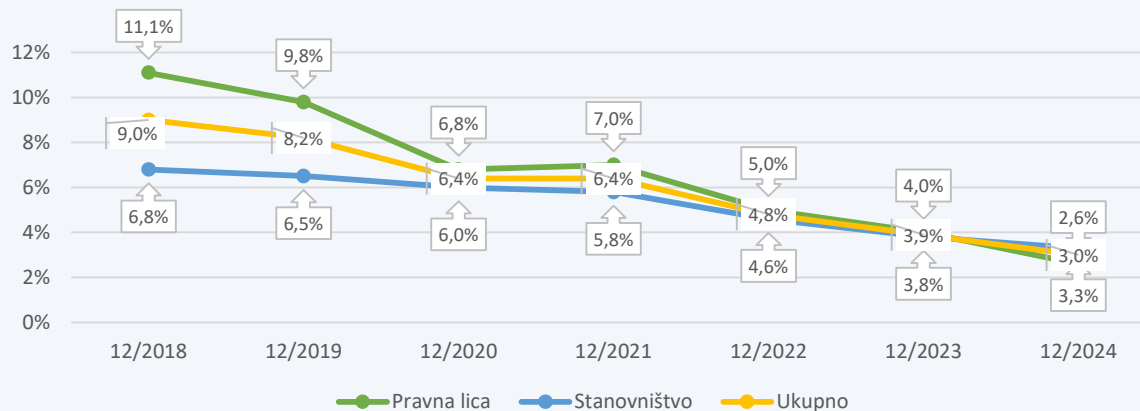
Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 2 iznosi 1,7 milijardi KM i čini 8,8% ukupnog kreditnog portfolija. U odnosu na kraj 2023. godine isti je veći za 147,7 miliona KM ili 9,6%. Stopa pokrivenosti ECL-om za nivo kreditnog rizika 2 iznosi 10,6% (za pravna lica 11,3%, a za stanovništvo 9,6%) i u odnosu na kraj prethodne godine manja je za 0,5 procentnih poena.

Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 3 (NPL) iznosi 563,9 miliona KM i čini 3% ukupnog kreditnog portfolija, dok je na kraju prethodne godine stopa NPL-a iznosila 3,9%. Smanjenje istog za 113,9 miliona KM ili 16,8% u odnosu na kraj 2023. godine nastalo je kao neto efekat: novih NPL-ova u iznosu od 180,5 miliona KM, oporavka u iznosu od 31,7 miliona KM, naplate u iznosu od 115,6 miliona KM, računovodstvenog i trajnog otpisa u iznosu od 145,7 miliona KM, te ostalih stavki u iznosu od 1,4 milion KM. Stopa pokrivenosti ECL-om za nivo kreditnog rizika 3 iznosi 84,2% (pravna lica 85,9%, a stanovništvo 82,8%) i veća je za 0,6 procentnih poena u odnosu na kraj prethodne godine.

Od ukupnih kredita pravnim licima, na NPL se odnosi 248,6 miliona KM ili 2,6%, što je za 1,4 procentna poena manje nego na kraju 2023. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 315,3 miliona KM ili 3,3% kreditnog portfolija stanovništva, što je smanjenje za 0,5 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine.

Pregled NPL-a (kreditni portfolio raspoređen u nivo kreditnog rizika 3) daje se u grafikonu 13:

Grafikon 13: Učešće NPL-a u kreditima

Sektorska analiza kreditnog portfolija bankarskog sektora FBiH data je u Prilogu 5. Informacije, a zasnovana je na podacima o granskoj koncentraciji kredita unutar sektora pravnih lica (prema NACE⁹ šifarniku djelatnosti) i stanovništva (po namjeni).

Kod kredita pravnim licima najveće učešće imaju krediti odobreni sljedećim sektorima: trgovina (3,3 milijarde KM ili 34,4% kredita pravnih lica, odnosno 17,2% ukupnog kreditnog portfolija), prerađivačka industrija (2,3 milijarde KM ili 23,8% kredita pravnih lica, odnosno 11,9% ukupnih kredita), građevinarstvo (0,8 milijardi KM ili 8% kredita pravnih lica, odnosno 4% ukupnih kredita), te finansijska djelatnost (0,7 milijardi KM ili 7,2% kredita pravnih lica, odnosno 3,6% ukupnih kredita).

Učešće NPL-a kod kredita odobrenih sektoru trgovine iznosi 2,1% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 86,9%), sektoru prerađivačke industrije je 3,7% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 81,5%), sektoru građevinarstva 0,9% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 94,4%), dok kod sektora finansijske djelatnosti iznosi 0,04% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 77,1%). Kod kredita odobrenih ostalim privrednim djelatnostima, najveće učešće NPL-a prisutno je kod kredita odobrenih poljoprivredi (17%), djelatnosti opskrbe vodom, uklanjanja otpadnih voda, te sanacije okoliša (15%) i djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva (13,4%).

Kod kredita odobrenih stanovništvu najveće učešće imaju krediti za opću potrošnju (7,3 milijarde KM ili 76,9% kredita stanovništvu, odnosno 38,4% ukupnog kreditnog portfolija) i krediti odobreni za stambene potrebe (2,1 milijarda KM ili 22,1% kredita stanovništvu, odnosno 11% ukupnog kreditnog portfolija). Učešće NPL-a kod kredita odobrenih za opću potrošnju iznosi 4% (stopa pokrivenosti ECL-om je 83,8%), dok je kod stambenih kredita 0,8% (stopa pokrivenosti ECL-om je 65,1%).

U tabeli 27 daje se struktura kredita stanovništvu za opću potrošnju prema vrsti proizvoda:

⁹ Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u EU - NACE (engl. Statistical Classification of Economic Activities in the European Community)

- 000 KM -

Tabela 27: Struktura kredita za opću potrošnju

R. br.	Vrsta proizvoda	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Hipotekarni krediti	720.896	10,5	837.197	11,4	116
2.	Lombardni krediti	15.071	0,2	17.571	0,2	117
3.	Kreditni za kupovinu motornih vozila	5.150	0,1	5.065	0,1	98
4.	Potrošački nenamjenski krediti	5.350.118	78,2	5.658.588	77,0	106
5.	Potrošački namjenski krediti	330.374	4,8	291.803	4,0	88
6.	Prekoračenja po tekućem računu	246.519	3,6	263.670	3,6	107
7.	Kartični proizvodi koji imaju karakteristike odgođenog plaćanja	147.982	2,2	223.359	3,0	151
8.	Ostali krediti	24.030	0,4	47.645	0,7	198
Ukupno		6.840.140	100	7.344.898	100	107

U uslovima globalne ekonomske nestabilnosti i rasta inflacije, praćene rastom kamatnih stopa na međunarodnom tržištu, FBA je donijela Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa¹² sa ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, zaštite korisnika finansijskih usluga, stabilnosti bankarskog sistema u smislu utjecaja efekata Odluke na kvalitet kreditnog portfolija banaka, te postizanja makroekonomske ravnoteže.

Odluka predviđa povećanje minimalnih stopa koje su banke u obavezi primjenjivati za ECL u slučaju značajnijeg rasta kamatnih stopa. Odredbe odluke naročito utječu na zaštitu korisnika finansijskih usluga, a što podrazumijeva da banka neće povećati kamatnu stopu iznad nivoa koji se smatra značajnim, ukoliko procijeni da će navedeno povećanje kamatne stope imati utjecaja na kreditnu sposobnost korisnika finansijske usluge i da će isto dovesti korisnika finansijske usluge u status neizmirenja obaveza, te može ponuditi mogućnost modifikacije kreditne izloženosti. Također, Odluka ima za cilj dodatno stimulirati banke da iznađu način zadržavanja kamatnih stopa na razumnim nivoima, i ograničiti postupke banaka koji bi mogli imati nepovoljne utjecaje na građane i privredu, te u konačnici na rast sistemskih rizika.

Kada se posmatra ukupan kreditni portfolio na nivou bankarskog sektora FBiH sa stanovišta načina ugovorene kamatne stope, primjetan je trend povećanja kredita ugovorenih sa fiksnom kamatnom stopom, koji iznose 16,3 milijarde KM ili 85,6% ukupnog portfolija (31.12.2023. godine: 13,9 milijardi KM ili 79,4%), dok je 2,8 milijardi KM ili 14,4% ukupnog portfolija ugovoreno sa promjenjivom kamatnom stopom (31.12.2023. godine: 3,6 milijardi KM ili 20,6% ukupnog portfolija).

POVEZNICA 12

Od ukupnog iznosa kredita pravnim licima, jedna milijarda KM ili 10,1% je ugovoreno sa promjenjivom kamatnom stopom, dok je 8,6 milijardi KM ili 89,9% ugovoreno sa fiksnom kamatnom stopom.

Ako posmatramo kredite stanovništvu, sa promjenjivom kamatnom stopom ugovoreno je 1,8 milijardi KM ili 18,8%, dok je 7,7 milijardi KM ili 81,2% ugovoreno sa fiksnom kamatnom stopom.

Prema izvještajnim podacima banaka, značajan rast kamatne stope sa 31.12.2024. godine u odnosu na referentni datum utvrđen je u dijelovima portfolija kod devet banaka i nije bilo značajnijih izmjena u učešću istog u ukupnom kreditnom portfoliju u odnosu na prethodni period. Banke u FBiH su većinom ograničile NKS i nisu uzrokovale dodatni rast troškova za klijente.

Na posmatrani datum, ECL za kredite kod kojih je utvrđen značajan rast kamatne stope, bez primjene Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa iznosili bi 15,1 milion KM, dok su ECL sa primjenom navedene Odluke utvrđeni u iznosu od 23,1 milion KM. Iz navedenih podataka, može se zaključiti da su banke formirale dodatne ECL u ukupnom iznosu od osam miliona KM za kredite kod kojih je utvrđen značajan rast kamatnih stopa.

Efekti predmetne odluke su višestruki, odnosno poduzete aktivnosti FBA na ublažavanju rizika rasta kamatnih stopa rezultirale su:

- prilagođavanjem banaka i ograničenim usklađivanjem kamatne stope kredita sa promjenjivom kamatnom stopom;
- ograničenim iznosom kredita kod kojih je utvrđen značajan rast kamatne stope;
- povećanjem rezervi za ECL za pokriće gubitaka usljed rasta kreditnog rizika, odnosno pogoršanja kvaliteta kredita kod kojih je utvrđen značajan rast kamatne stope;
- stabiliziranjem nivoa kredita u nivou kreditnog rizika 3 na nivou bankarskog sektora FBiH;
- niskim nivoom kredita u nivou kreditnog rizika 3 kod kredita za koje je utvrđen značajan rast kamatne stope;
- neometanim nastavkom kreditiranja privrede i stanovništva i
- zadržavanjem kamatnih stopa na novoodobrene kredite na nivou prije početka primjene predmetne Odluke.

Izostanak navedenih mjera FBA potencijalno bi imao, između ostalog, za posljedicu automatski i potpuni prijenos efekata promjene nivoa kamatnih stopa izvan BiH na tržište i portfolio kredita u BiH, značajan rast kamatnog prihoda, rast udjela nekvalitetne aktive sa dugoročnim ekonomskim posljedicama, kao i rast kreditnog rizika bez adekvatnih efekata na mjerenje i iskazivanje ECL-a. FBA kontinuirano prati i razmatra potrebu uvođenja dodatnih mjera i poduzima aktivnosti na očuvanju i jačanju stabilnosti bankarskog sektora i zaštiti deponenata, te unapređenju sigurnog, kvalitetnog i zakonitog poslovanja banaka u FBiH.

U tabeli 28 dat je pregled najznačajnijih koeficijenata koji se koriste za ocjenu kreditnog rizika u bankama u FBiH:

- % -

Tabela 28: Pokazatelji kreditnog rizika

R. br.	Opis	31.12.2023.	31.12.2024.
1	2	3	4
1.	Stopa nekvalitetnih izloženosti	2,1	1,7
2.	Stopa pokrivenosti nekvalitetnih izloženosti sa ECL	83,9	83,4
3.	Stopa pokrivenosti ukupne izloženosti sa ECL	3,1	2,6
4.	Stopa NPL	3,9	3,0
5.	Stopa pokrivenosti NPL sa ECL	83,6	84,2
6.	Stopa pokrivenosti ukupnih kredita sa ECL	5,2	4,4
7.	Novi NPL*/Ukupni prihodujući krediti	0,1	0,2
8.	NPL/Ukupni kapital i ECL za NPL (Teksaški koeficijent)	16,4	12,3
9.	Neto NPL/Računovodstveni kapital	3,1	2,2
10.	Dospjeli krediti/Ukupni krediti	2,8	2,2

* Iznos rasta/pada NPL na izvještajni datum u odnosu na usporedni period

Kreditni rizik je dominantan rizik u bankarskom sektoru FBiH, zbog čega je fokus supervizora na ocjeni praksi upravljanja kreditnim rizikom, odnosno ocjeni prakse odobravanja, praćenja i analize izloženosti kreditnom riziku, uspostave sistema ranog upozorenja na povećanje kreditnog rizika, raspoređivanja izloženosti u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanja ECL-a, postupanja sa nekvalitetnim izloženostima, te upravljanja rizikom koncentracije.

3.2.5. Profitabilnost

Na održivu profitabilnost banaka najznačajnije utječe kvalitet aktive. Također, profitabilnost banaka može biti pod utjecajem i ostalih rizika, strukture, diverzificiranosti i troškova izvora finansiranja, troškovne efikasnosti, eksternih faktora koji su specifični za bankarski, odnosno finansijski sektor u FBiH (razvijenost finansijskog sistema, regulatorna obilježja, industrijska koncentracija i dr.) i eksternih makroekonomskih faktora (ekonomski rast, kamatne stope na svjetskom tržištu, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti, kretanje plaća, inflacija i dr.).

Iz supervizorske perspektive, profitabilnost bankarskog sektora u FBiH, kao i pojedinačnih banaka u sektoru, posmatra se u kontekstu održivosti, odnosno stabilnosti nivoa i kvaliteta zarade i jačanja kapitalne osnove putem zadržane dobiti.

Nivo, održivost i trend zarade bankarskog sektora u FBiH

Na nivou bankarskog sektora u FBiH za period 01.01. - 31.12.2024. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 592,8 miliona KM, što je za 76,3 miliona KM više u odnosu na isti period 2023. godine (tabela 29). Sve banke sa sjedištem u FBiH iskazale su pozitivan finansijski rezultat.

- 000 KM -

Tabela 29: Ostvareni finansijski rezultat banaka

R. br	Opis	01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.	
		Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka
1	2	3	4	5	6
1.	Dobit	516.541	13	592.819	13
2.	Gubitak	0	0	0	0
	Ukupno	516.541	13	592.819	13

U Prilogu 6. prikazan je sažeti bilans uspjeha banaka u FBiH - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period 01.01. - 31.12.2024. godine, sa usporednim podacima za isti izvještajni period 2023. godine.

Ukupni prihodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, u 2024. godini na nivou bankarskog sektora u FBiH ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 1,7 milijardi KM i u odnosu na isti period prethode godine veći su za 197,6 miliona KM ili za 12,9% (tabela 30).

- 000 KM -

Tabela 30: Struktura ukupnih prihoda banaka

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.		Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	I Prihodi od kamata i slični prihodi					
1.	Računi depozita kod drugih banaka	104.750	6,9	137.358	8,0	131
2.	Kredit i finansijski najmovi	735.615	48,2	798.213	46,3	109
3.	Ostali prihodi od kamata po imovini po amortiziranom trošku	40.406	2,6	65.115	3,8	161
4.	Prihodi po imovini po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	5.049	0,3	6.495	0,4	129
5.	Prihodi po imovini po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	24.931	1,6	28.549	1,6	115
	Ukupno I	910.751	59,7	1.035.730	60,1	114
	II Nekamatni prihodi					
6.	Naknade i provizije	526.841	34,5	591.690	34,3	112
7.	Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike	50.268	3,3	33.303	2,0	66
8.	Ostali dobiti i (gubici) od finansijske imovine	-12.301	-0,8	-1.221	-0,1	10
9.	Neto dobiti/(gubici) od derivatnih fin. instrumenata	662	0,0	572	0,0	86
10.	Dobiti i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine	4.813	0,3	14.223	0,8	296
11.	Ostali prihodi	45.537	3,0	49.851	2,9	109
	Ukupno II	615.820	40,3	688.418	39,9	112
	Ukupni prihodi (I+II)	1.526.571	100	1.724.148	100	113

U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od kamata i slični prihodi učestvuju sa 60,1%, dok nekamatni prihodi učestvuju sa 39,9%. Ostvareni kamatni i slični prihodi veći su za 125 miliona KM ili 13,7% u odnosu na prethodnu godinu. Dominantna stavka u ovim prihodima su kamatni prihodi po kreditima i finansijskim najmovima, koji su veći za 62,6 miliona KM ili 8,5%, ali je njihovo učešće u ukupnim prihodima smanjeno za 1,9 procentnih poena. U istom periodu smanjeno je učešće kredita u ukupnoj imovini banaka za 0,8 procentnih poena (sa 60,4% na 59,6%), a prosječna ponderisana NKS na kredite povećana je za 0,04 procentna poena (sa 3,12% na 3,16%).

U 2024. godini kamatni prihodi po računima depozita kod drugih banaka veći su za 32,6 miliona KM ili 31,1% u odnosu na prethodnu godinu, što je posljedica rasta međubankarskih kamatnih stopa na tržištu novca u EU. Najveći dio ovih prihoda su prihodi od ino banaka (91,7%), zatim prihodi od CBBiH (5,9%), te prihodi od banaka iz BiH (2,2%). Sve banke u FBiH ostvarile su povećanje ovih prihoda, pri čemu se na jednu banku odnosi 25,3% povećanja.

Od ostalih prihoda od kamata zabilježeno je povećanje na svim pozicijama: ostali kamatni prihodi po imovini koja se vrednuje po amortiziranom trošku za 24,7 miliona KM, kamatni prihodi po imovini koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha za 1,4 miliona KM i kamatni prihodi po imovini koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat za 3,6 miliona KM.

Ukoliko se posmatra sektorska struktura ostvarenih kamatnih prihoda, najveći dio odnosi se na prihode od stanovništva – 48,6%, zatim na prihode od privatnih preduzeća - 26,2%, od bankarskih institucija - 15,5%, vladinih institucija - 7%, od javnih preduzeća - 1,7%, a od ostalih sektora 3,5%.

Ukupni nekamatni prihodi su u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu zabilježili povećanje od 72,6 miliona KM ili 11,8%. U strukturi istih, najveća stavka su prihodi po naknadama i provizijama za izvršene usluge koji su zabilježili povećanje za 64,8 miliona KM ili 12,3%, pri čemu samo dvije banke nisu ostvarile rast ovih prihoda. U okviru ostvarenih prihoda po osnovu naknada i provizija, najveće učešće od 30,3% imaju prihodi ostvareni po kartičnom poslovanju, slijede prihodi od naknada po računima sa učešćem od 20,6%, a zatim naknade po poslovima UPP-a od 13,6%. Posmatrano po sektorskoj strukturi, najveći dio prihoda od naknada ostvaren je od privatnih preduzeća (42,8%), od stanovništva (40,2%), te bankarskih institucija (8,6%).

U 2024. godini na nivou bankarskog sektora FBiH ostvarene su neto pozitivne kursne razlike u iznosu od 33,3 miliona KM, što je za 17 miliona ili 33,7% manje nego u istom periodu prošle godine. Sve banke, osim tri, imale su neto pozitivne kursne razlike, dok su u istom periodu prethodne godine dvije banke imale neto negativne kursne razlike. Smanjenje ovih prihoda na nivou bankarskog sektora posljedica je značajnog smanjenja kod jedne banke. Ostale dobitke (gubitke) od finansijske imovine nisu iskazale tri banke, pet banaka je iskazalo gubitke, a pet dobitke. U odnosu na prethodnu godinu, najveći utjecaj na promjene u ovoj poziciji (52,2%) imalo je smanjenje gubitaka od finansijske imovine kod jedne banke.

Neto dobitke/(gubitke) od derivatnih finansijskih instrumenata iskazuju dvije banke u sektoru, pri čemu su obje iskazala dobitke. Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine su u posmatranom periodu veći za 9,4 miliona KM, kao posljedica značajnog povećanja kod tri banke. Gubitke od dugoročne nefinansijske imovine iskazale su dvije banke, a ostale su iskazale dobitke.

Ukupni rashodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, ukupni rashodi na nivou bankarskog sektora u FBiH u 2024. godini iznose 1,1 milijardu KM i u odnosu na 2023. godinu veći su za 105,2 miliona KM ili 10,9% (tabela 31).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I Rashodi od kamata i slični rashodi						
1.	Depoziti	65.286	6,7	100.594	9,3	154
2.	Obaveze po uzetim kreditima	9.889	1,0	25.488	2,4	258
3.	Subordinisani dugovi	9.317	1,0	10.812	1,0	116
4.	Ostali rashodi od kamata	3.775	0,4	5.014	0,5	133
Ukupno I		88.267	9,1	141.908	13,2	161
II Nekamatni rashodi						
5.	Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	60.900	6,3	64.772	6,0	106
6.	Naknade i provizije	140.135	14,5	149.547	13,9	107
7.	Troškovi zaposlenih	292.894	30,2	321.178	29,9	110
8.	Troškovi amortizacije	67.430	7,0	73.506	6,8	109
9.	Ostali troškovi i rashodi	320.147	33,0	324.096	30,2	101
Ukupno II		881.506	90,9	933.099	86,8	106
Ukupni rashodi (I+II)		969.773	100	1.075.007	100	111

U strukturi ukupnih rashoda, dominiraju nekamatni rashodi sa učešćem od 86,8%, dok rashodi od kamata i slični rashodi učestvuju sa 13,2%. U odnosu na isti period prethodne godine, povećano je učešće kamatnih rashoda za 4,1 procentni poen, za koliko je smanjeno učešće nekamatnih rashoda. U posmatranom periodu kamatni i slični rashodi povećani su za 53,6 miliona KM ili 60,8%, pri čemu su kamatni rashodi po depozitima povećani za 35,3 miliona KM ili 54,1% zbog povećanja depozita u posmatranom periodu i zbog tendencije rasta kamatnih stopa na depozite. Prosječna ponderisana NKS za 2023. godinu iznosila je 1,03%, dok u 2024. godini iznosi 1,92%. Povećanje kamatnih rashoda po depozitima zabilježeno je kod svih banaka osim jedne.

Kamatni rashodi po uzetim kreditima u posmatranom periodu povećani su za 15,6 miliona KM ili za 158,1%, zbog rasta kamatnih stopa i zbog povećanja nivoa zaduženja bankarskog sektora u FBiH po uzetim kreditima za 365,8 miliona KM ili 79,3%.

Na nivou bankarskog sektora u FBiH, u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu, ukupni nekamatni rashodi povećani su za 51,6 miliona KM ili za 5,9%. U okviru istih, najveća stopa povećanja zabilježena je kod troškova zaposlenih, koji su u posmatranom periodu veći za 28,3 miliona KM ili 9,7%, pri čemu su kod svih banaka ovi troškovi veći nego u prethodnoj godini. Rashodi po osnovu umanjenja vrijednosti i rezervisanja iznose 64,8 miliona KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 3,9 miliona KM ili za 6,4%. Četiri banke kroz neto efekat nisu imale rashoda umanjenja vrijednosti u posmatranom periodu, već su imale prihode od otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka. Rashodi od naknada i provizija u posmatranom periodu veći su za 9,4 miliona KM ili 6,7%. U okviru rashoda od naknada i provizija najveće učešće imaju rashodi po kartičnom poslovanju (70,7%), te uslugama platnog prometa (14%). Troškovi amortizacije su u posmatranom periodu imali stopu rasta od 9%, s tim da su dvije banke imale smanjenje ovih troškova u izvještajnoj godini.

Koeficijenti profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja bankarskog sektora u FBiH

U tabeli 32 dat je pregled najznačajnijih veličina i koeficijenata koji se koriste kao mjere za ocjenu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja banaka u FBiH:

- 000 KM ili % -

R. br.	Opis	31.12.2023.	31.12.2024.
1	2	3	4
1.	Dobit	516.541	592.819
2.	Prosječna neto aktiva	28.051.750	30.421.157
3.	Prosječni ukupni kapital	3.454.011	3.897.791
4.	Neto kamatni prihod	822.484	893.822
5.	Neto prihod od naknada i provizija	386.706	442.143
6.	Neto kamatni prihod nakon troškova ECL-a	770.799	835.632
7.	Neto operativni prihod	1.254.987	1.389.484
8.	Nekamatni prihod	572.378	641.541
9.	Operativni rashodi	680.471	718.780
10.	Dobit na prosječnu aktivu (ROAA)	1,8	1,9
11.	Dobit na prosječni ukupni kapital (ROAE)	15,0	15,2
12.	Neto kamatni prihod nakon troškova ECL/Prosječna aktiva (NIA)	2,7	2,7
13.	Neto kamatni prihod/Ukupan neto operativni prihod	65,5	64,3
14.	Omjer troškova i prihoda (CIR)*	54,2	51,7

* CIR eng. Cost-income Ratio

Većina pokazatelja profitabilnosti ili je na istom nivou ili pokazuje trend poboljšanja u odnosu na prethodnu godinu. Neto kamatni prihod povećan je za 71,3 miliona KM ili 8,7%, pri čemu je zabilježeno smanjenje njegovog učešća u neto operativnom prihodu, sa 65,5% na 64,3%.

3.2.6. Ponderisane NKS i EKS

Sa ciljem veće transparentnosti i lakše uporedivosti uslova banaka za odobravanje kredita i primanje depozita, te zaštite klijenata kroz uvođenje transparentnog prikaza troškova kredita, odnosno prihoda depozita, a u skladu s međunarodnim standardima, kriterijima i praksama u drugim zemljama, FBA je propisala jedinstven način obračuna i iskazivanja EKS za sve banke sa sjedištem u FBiH, kao i za organizacione dijelove banaka sa sjedištem u RS-u, a koji posluju u FBiH. Banke su obavezne mjesečno izvještavati FBA o prosječnim ponderisanim NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite u izvještajnom mjesecu, u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu obračuna iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite¹³ i Uputstvom za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope¹.

FBA na osnovu dostavljenih podataka, prema utvrđenoj metodologiji, izračunava prosječne ponderisane NKS i EKS za bankarski sektor i iste zavise, osim od visine kamatnih stopa pojedinačnih banaka, i od volumena i strukture novoodobrenih kredita, odnosno novougovorenih depozita. Za potrebe korisnika kredita, a prilikom analize trenda kamatnih stopa, relevantno je pratiti kretanje prosječne ponderisane EKS, obzirom da uključuje sve troškove koje korisnik plaća, a koji su direktno povezani sa kreditom, tj. uslovima korištenja kredita i koji ulaze u obračun cijene kredita (na primjer: troškovi za obradu kredita, troškovi premije osiguranja kod fizičkih lica ako je osiguranje uslov za odobravanje kredita, te drugi troškovi u vezi sa sporednim uslugama koje plaća klijent, a uslov su za korištenje kredita).

U Prilogu 7. daje se pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS na kredite i depozite po periodima.

Ukupna prosječna ponderisana EKS na novoodobrene kredite u 2024. godini u bankarskom sektoru FBiH iznosi 3,70% i u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosila 3,63%, povećana je za 0,07 procentnih poena. Kada se posmatra ročna struktura novoodobrenih kredita, prosječna ponderisana EKS na dugoročne kredite smanjena je za 0,08 procentnih poena (sa 5,40% na 5,32%), dok je za kratkoročne kredite povećana za 0,04 procentna poena (sa 2,34% na 2,38%).

Posmatrano prema sektorskoj strukturi, prosječna ponderisana EKS na ukupne novoodobrene kredite privredi povećana je za 0,18 procentnih poena (sa 2,53% na 2,71%), prosječna ponderisana EKS na ukupne novoodobrene kredite stanovništvu povećana je za 0,15 procentnih poena (sa 6,52% na 6,67%), dok je prosječna ponderisana EKS na ukupne novoodobrene kredite ostalim sektorima smanjena za 0,87 procentnih poena (sa 4,98% na 4,11%).

POVEZNICA 13

POVEZNICA 14

Ukupna prosječna ponderisana EKS na depozite prikupljene u 2024. godini u bankarskom sektoru FBiH iznosi 1,96% i u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosila 1,03%, povećana je za 0,93 procentna poena. Posmatrano prema ročnosti depozita, prosječna ponderisana EKS na kratkoročne depozite zabilježila je povećanje za 0,42 procentna poena (sa 1,19% na 1,61%), a na dugoročne depozite za 1,24 procentna poena (sa 0,97% na 2,21%).

Kada se posmatra sektorska struktura prikupljenih depozita, prosječna ponderisana EKS na depozite privrede povećana je za 0,90 procentnih poena (sa 1,35% na 2,25%), prosječna ponderisana EKS na depozite stanovništva povećana je za 0,73 procentna poena (sa 0,76% na 1,49%), dok je prosječna ponderisana EKS na depozite ostalih sektora povećana za 0,70 procentnih poena (sa 1,50% na 2,20%).

3.2.7. Likvidnost

Upravljanje rizikom likvidnosti je, uz upravljanje kreditnim rizikom, jedan od najvažnijih i najsloženijih segmenata bankarskog poslovanja. Održavanje likvidnosti u tržišnoj ekonomiji je permanentna obaveza banke i osnovna pretpostavka za njenu održivost na finansijskom tržištu, te jedan od ključnih preduslova za uspostavljanje i očuvanje povjerenja u bankarski sektor, njegovu stabilnost i sigurnost.

U tabeli 33 daje se pregled ispunjenja LCR-a, pokazatelja kratkoročne otpornosti banaka na rizik likvidnosti, u bankarskom sektoru u FBiH:

- 000 KM -

Tabela 33: LCR				
R. br.	Opis	31.12.2023.	31.12.2024.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	6.643.532	7.304.578	110
2.	Neto likvidnosni odlivi	3.127.611	2.873.406	92
	LCR	212%	254%	

LCR na nivou bankarskog sektora FBiH iznosi 254% i značajno je veći u odnosu na regulatorno propisani minimum, te sve banke ispunjavaju zahtjeve u pogledu LCR-a.

Struktura zaštitnog sloja likvidnosti, po tržišnoj vrijednosti nakon primjene korektivnih faktora, prikazana je u tabeli 34:

- 000 KM -

Tabela 34: Zaštitni sloj likvidnosti				
R. br.	Opis	31.12.2023.	31.12.2024.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Likvidna imovina nivoa 1	6.643.532	7.304.578	110
1.1.	Gotovina	1.164.676	1.101.506	95
1.2.	Rezerve centralne banke koje se mogu povući	3.103.152	3.170.848	102
1.3.	Imovina centralne vlade	1.201.900	1.487.002	124
1.4.	Imovina jedinica regionalne vlade i lokalne vlasti	1.109.925	1.413.035	127
1.5.	Imovina multilateralne razvojne banke i međunarodnih organizacija	63.879	132.187	207
2.	Likvidna imovina nivoa 2	0	0	-
2.1.	Likvidna imovina nivoa 2a	0	0	-
2.2.	Likvidna imovina nivoa 2b	0	0	-
	Ukupno (1+2)	6.643.532	7.304.578	110

Zaštitni sloj likvidnosti iznosi 7,3 milijarde KM i u odnosu na kraj prethodne godine bilježi povećanje od 661 milion KM ili 10%. U strukturi zaštitnog sloja likvidnosti učestvuje samo likvidna imovina nivoa 1, a najveće učešće ima iznos iznad obavezne rezerve koji banke drže u CBBiH sa 43,4%, zatim imovina centralne vlade sa 20,4%, imovina jedinica regionalne vlade sa 19,3% i gotovina sa 15,1%.

Izračun neto likvidnosnih odliva može se vidjeti iz tabele 35:

- 000 KM -

Tabela 35: Neto likvidnosni odlivi				
R. br.	Opis	31.12.2023.	31.12.2024.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Ukupni odlivi	6.044.233	6.628.489	110
2.	Ukupni prilivi	3.002.306	3.755.083	125
3.	Prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 75% odliva	2.916.622	4.971.367	170
	Neto likvidnosni odlivi (1-min(2;3))	3.127.611	2.873.406	92

Pri izračunu neto likvidnosnih odliva, kod svih banaka, osim jedne, odlivi su umanjeni za iznos ukupnih priliva, a kod jedne je ograničeno priznavanje likvidnosnih priliva na 75% ukupnih likvidnosnih odliva.

U strukturi odliva koji iznose 29,4 milijarde KM (prije primjene stope odliva), najveće učešće imaju odlivi po osnovu depozita stanovništva (11,7 milijardi KM ili 39,9% ukupnih odliva, od čega se na stabilne depozite odnosi 6,3 milijarde KM ili 53,4% odliva depozita stanovništva), zatim depoziti drugih klijenata (9,9 milijardi KM ili 33,7% ukupnih odliva), te drugi proizvodi i usluge (4,4 milijarde KM ili 15,1% ukupnih odliva).

U strukturi ukupnih priliva koji iznose 3,8 milijardi KM, najveće učešće imaju novčana potraživanja od finansijskih klijenata (2,7 milijardi KM ili 72% ukupnih priliva), na koje je primijenjena stopa priliva od 100%, zatim prilivi po osnovu finansijskih derivata (0,6 milijardi KM ili 17,3% ukupnih priliva) na koje je, također, primijenjena stopa priliva od 100%, te novčana potraživanja od klijenata koji nisu finansijski klijenti u iznosu od 0,3 milijarde KM ili 8,2% ukupnih priliva, a na koje je primijenjena stopa priliva od 50%.

Sa ciljem smanjenja rizika finansiranja tokom dužeg vremenskog perioda, Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke propisano je da su banke dužne kontinuirano održavati minimalni NSFR. NSFR-om se banke podstiču da finansiraju svoje aktivnosti stabilnijim izvorima finansiranja na trajnoj osnovi.

NSFR se izračunava kao odnos između ASF i RSF, gdje ASF predstavlja dio kapitala i obaveza banke čija pouzdanost se očekuje tokom vremenskog perioda uključenog u NSFR (period do jedne godine), a RSF predstavlja rezultat množenja imovine i vanbilansnih izloženosti banke odgovarajućim faktorima kojima se odražavaju njihove likvidnosne karakteristike i preostali rokovi do dospjeća tokom jednogodišnjeg perioda NSFR-a.

U tabeli 36 daje se pregled ispunjenja NSFR-a u bankarskom sektoru u FBiH:

- 000 KM -

Tabela 36: NSFR				
R. br.	Opis	31.12.2023.	31.12.2024.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Raspoloživo stabilno finansiranje (ASF)	20.955.674	23.425.630	112
2.	Potrebno stabilno finansiranje (RSF)	13.347.275	14.715.074	110
	NSFR	157%	159%	

NSFR na nivou bankarskog sektora FBiH na posmatrani datum iznosi 159% i značajno je veći u odnosu na regulatorno propisani minimum, te sve banke ispunjavaju zahtjeve u pogledu NSFR-a.

U tabeli 37 data je struktura ASF, a u tabeli 38 struktura RSF na nivou bankarskog sektora FBiH:

- 000 KM -

Tabela 37: Struktura ASF

R. br.	Opis	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks	
		Iznos obaveza i kapitala	ASF	Iznos obaveza i kapitala	ASF	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
	ASF od:						
1.	Stavki i instrumenata kapitala	3.279.482	3.279.482	3.793.951	3.793.951	116	116
2.	Depozita stanovništva	12.450.315	11.563.869	13.624.740	12.619.260	109	109
3.	Ost. nefin. klijenata (osim centr. banaka)	10.993.114	5.731.953	12.028.836	6.259.033	109	109
4.	Operativnih depozita	49.998	15.676	44.982	13.017	90	83
5.	Finansijskih klijenata i centr. banaka	1.006.304	257.699	1.389.647	658.394	138	255
6.	Ostalih obaveza	685.877	106.995	615.078	81.975	90	77
	Ukupno ASF	28.465.090	20.955.674	31.497.234	23.425.630	111	112

- 000 KM -

Tabela 38: Struktura RSF

R. br.	Opis	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks	
		Iznos imovine	RSF	Iznos imovine	RSF	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
	RSF od:						
1.	Imovine centralne banke	6.698.281	0	6.938.508	0	104	-
2.	Likvidne imovine	2.219.933	32.922	2.859.345	55.515	129	169
3.	Vrijedn. papira koji nisu likvid. imovina	299.943	239.972	268.702	223.035	90	93
4.	Kredita	18.772.556	11.895.009	21.029.124	13.165.611	112	111
5.	Finansijskih derivata	10	3	38	28	380	933
6.	Ostale imovine	957.351	824.608	967.568	852.353	101	103
7.	Vanbilansnih stavki	6.767.942	354.761	7.740.156	418.532	114	118
	Ukupno RSF	35.716.016	13.347.275	39.803.441	14.715.074	111	110

U sagledavanju likvidnosne pozicije, značajnu ulogu ima ročna struktura depozita, kao dominantni izvor finansiranja. Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću prikazana je u tabeli 39:

- 000 KM -

Tabela 39: Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću

R. br.	Depoziti	31.12.2023.		31.12.2024.*		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Štednja i dep. po viđ. (do 7 dana)	17.909.204	74,9	19.793.707	75,7	111
2.	7 - 90 dana	909.124	3,8	955.882	3,7	105
3.	91 dan do jedne godine	2.042.989	8,6	2.329.393	8,9	114
	I Ukupno kratkoročni	20.861.317	87,3	23.078.982	88,3	111
4.	Do 5 godina	2.952.746	12,3	2.968.888	11,4	101
5.	Preko 5 godina	85.607	0,4	88.597	0,3	103
	II Ukupno dugoročni	3.038.353	12,7	3.057.485	11,7	101
	Ukupno (I + II)	23.899.670	100	26.136.467	100	109

* U skladu sa izmjenama izvještajnog okvira iz novembra 2024. godine, u iznos depozita uključene i obračunate kamate u ukupnom iznosu od 34,7 miliona KM

Na posmatrani datum, kratkoročni depoziti imali su učešće od 88,3% u ukupnim depozitima, a dugoročni 11,7%, pri čemu je došlo do povećanja učešća kratkoročnih, odnosno smanjenja učešća dugoročnih depozita za jedan procentni poen u odnosu na kraj 2023. godine.

U posmatranom periodu zabilježeno je povećanje kratkoročnih depozita za 2,2 milijarde KM ili 10,6%, dok su dugoročni povećani za 19,1 milion KM ili 0,6%. U okviru dugoročnih depozita zabilježeno je povećanje depozita ročnosti preko pet godina (za tri miliona KM ili 3,5%), dok su depoziti ročnosti do pet godina povećani za 16,1 milion KM ili 0,5%. Ako se analizira struktura dugoročnih depozita po preostalom dospijeću, vidljivo je da dominiraju depoziti s preostalom ročnošću do pet godina (97,1%).

U funkciji planiranja potrebnog nivoa likvidnih sredstava, banke trebaju planirati izvore i strukturu adekvatnog likvidnog potencijala i u vezi s tim kreiraju i kreditnu politiku. Ročnost plasmana, odnosno kreditnog portfolija je determinisana upravo ročnošću izvora. Važan aspekt praćenja i analize pozicije likvidnosti je ročna usklađenost preostalih dospijuća stavki finansijske imovine i obaveza prema vremenskoj skali, kreiranoj na vremenski horizont od 180 dana.

Iako je stupanjem na snagu obaveze banaka da kontinuirano održavaju minimalni NSFR, ukinuta obaveza ispunjavanja ročne usklađenosti preostalih rokova do ugovorenih dospijuća instrumenata finansijske imovine i finansijskih obaveza, potrebno je da banke kontinuirano kontrolišu ročnu usklađenost između izvora i plasmana, obzirom da je ročna transformacija sredstava kod banaka inherentno povezana sa funkcionalnim karakteristikama bankarskog poslovanja.

U tabeli 40 daje se pregled ročne usklađenosti finansijske imovine i obaveza do 180 dana:

- 000 KM -

Tabela 40: Ročna usklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza do 180 dana				
R. br.	O p i s	31.12.2023. Iznos	31.12.2024. Iznos	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
I 1-30 dana				
1.	Iznos finansijske imovine	10.602.763	11.456.277	108
2.	Iznos finansijskih obaveza	18.486.449	20.346.677	110
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-7.883.686	-8.890.400	-
Ostvareno % = red. br. 1 / red. br. 2		57,4%	56,3%	
II 1-90 dana				
1.	Iznos finansijske imovine	12.011.831	13.135.936	109
2.	Iznos finansijskih obaveza	19.237.296	21.108.710	110
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-7.225.465	-7.972.774	-
Ostvareno % = red. br. 1 / red. br. 2		62,4%	62,2%	
III 1-180 dana				
1.	Iznos finansijske imovine	13.673.457	15.078.427	110
2.	Iznos finansijskih obaveza	19.950.788	21.956.482	110
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-6.277.331	-6.878.055	-
Ostvareno % = red. br. 1 / red. br. 2		68,5%	68,7%	

Pregled ostalih osnovnih pokazatelja likvidnosti prikazan je u tabeli 41:

- % -

Tabela 41: Pokazatelji likvidnosti

R. br.	Pokazatelj	31.12.2023.	31.12.2024.
1	2	3	4
1.	Likvidna imovina/Neto imovina	22,9	22,8
2.	Likvidna imovina/Kratkoročne finans. obaveze	31,1	30,9
3.	Kredit/Depoziti	73,1	73,2
4.	Kredit/Depoziti i uzeti krediti	71,7	70,9
5.	Ukupni stabilni izvori finansiranja/Ukupne obaveze i kapital	83,5	84,1

U odnosu na kraj 2023. godine, došlo je do neznatnog smanjenja odnosa likvidne imovine i kratkoročnih finansijskih obaveza, dok je učešće likvidne imovine u neto imovini na približno istom nivou, kao i pokazatelj „kredit/depoziti“. Pokazatelj „kredit/depoziti i uzeti krediti“ bilježi smanjenje, i u zoni je zadovoljavajućeg odnosa, a učešće stabilnih izvora finansiranja u ukupnim obavezama i kapitalu je povećano.

Posmatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utječu na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH zadovoljavajuća.

3.2.8. Devizni (FX) rizik

U svom poslovanju banke su izložene rizicima proizašlim iz mogućih gubitaka po bilansnim i vanbilansnim stavkama nastalim usljed promjene cijena na tržištu. Jedan od tih rizika je i FX rizik, koji nastaje kao rezultat promjena valutnih kurseva i/ili neusklađenosti nivoa aktive, pasive i vanbilansnih stavki u istoj valuti - individualna devizna pozicija ili svih valuta zajedno sa kojima banka posluje - ukupna devizna pozicija banke.

Odlukom o upravljanju deviznim rizikom banke, propisan je način izračunavanja devizne pozicije i najveća dopuštena izloženost FX riziku, tj. ograničenja za otvorenu individualnu i ukupnu deviznu poziciju (duga ili kratka), obračunata u odnosu na priznati kapital banke.

Prema stanju na dan 31.12.2024. godine na nivou bankarskog sektora u valutnoj strukturi aktive banaka stavke u stranim valutama iznose 5,8 milijardi KM, sa učešćem od 18,2% (na kraju 2023. godine 4,6 milijardi KM ili 15,8%). Valutna struktura pasive je drugačija, jer je učešće obaveza u stranoj valuti veće i iznosi 8,2 milijarde KM ili 25,6% (na kraju 2023. godine 7,8 milijardi KM, uz učešće od 26,8%).

U tabeli 42 daje se struktura aktive i obaveza i devizna pozicija za EUR, kao najznačajnije valute i ukupna devizna pozicija na nivou bankarskog sektora:

- milioni KM -

Tabela 42: Devizna pozicija (EUR i ukupno)

R. br.	O p i s	31.12.2023.				31.12.2024.				Indeks	
		EUR		Ukupno		EUR		Ukupno		EUR (7/3)	Ukupno (9/5)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I Imovina u bilansu stanja											
1.	Gotovina i got. ekvivalenti	1.829	20,9	2.458	25,9	2.595	27,1	3.319	32,0	142	135
2.	Kredit	360	4,1	360	3,8	387	4,0	387	3,7	108	108
3.	Kredit sa val. kl.	4.810	55,0	4.810	50,6	4.462	46,7	4.462	43,0	93	93
4.	Ostalo	1.645	18,8	1.764	18,6	2.038	21,3	2.135	20,6	124	121
5.	Ostala fin. imovina sa val. klauzulom	108	1,2	108	1,1	77	0,8	77	0,7	71	71
Ukupno I		8.752	100	9.500	100	9.559	100	10.380	100	109	109
II Obaveze u bilansu stanja											
6.	Depoziti	6.184	71,0	6.935	73,2	6.205	66,0	7.015	68,6	100	101
7.	Uzeti kredit	461	5,3	461	4,9	807	8,6	807	7,9	175	175
8.	Depoziti i kredit sa val. klauzulom	1.715	19,7	1.715	18,1	2.006	21,3	2.006	19,6	117	117
9.	Ostalo	344	4,0	355	3,8	383	4,1	391	3,8	111	110
Ukupno II		8.704	100	9.466	100	9.401	100	10.219	100	108	108
III Vanbilansna pozicija neto (+) ili (-)											
10.	Imovina	182		202		354		355		195	176
11.	Pasiva	149		151		343		345		230	228
IV Pozicija											
Duga (iznos)		81		85		169		171		209	201
%		2,6%		2,7%		4,6%		4,7%			
Kratka (iznos)											
%											
Dozvoljena		40%		40%		40%		40%			
Manja od dozvoljene		37,4%		37,3%		35,4%		35,3%			

Posmatrano po bankama i ukupno na nivou bankarskog sektora FBiH može se konstatovati da se izloženost banaka i bankarskog sektora FX riziku kretala u okviru propisanih ograničenja. Na nivou sektora iskazana je duga devizna pozicija od 4,7% ukupnog priznatog kapitala banaka, što je za 35,3 procentna poena manje od dozvoljene. Individualna devizna pozicija za EUR iznosila je 4,6%, odnosno 35,4 procentna poena manje od dozvoljene, pri čemu su stavke aktive bile veće od obaveza (duga pozicija).

Ako se analizira struktura stranih valuta, u aktivi¹⁰ je dominantno učešće EUR-a od 85,9% (31.12.2023. godine 83,7%), uz povećanje nominalnog iznosa za 1,2 milijarde KM ili 30,9% u odnosu na kraj 2023. godine. Učešće EUR-a u obavezama je 90,2% (31.12.2023. godine 90,2%) i u odnosu na kraj 2023. godine nominalno je povećano za 406,7 miliona KM ili 5,8%. Osnovica za izračun učešća EUR-a u aktivi i obavezama ne uključuje stavke sa valutnom klauzulom.

3.2.9. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usljed promjene kamatnih stopa.

¹⁰ Izvor: Izvještaj o deviznoj poziciji banke - dio imovine (u stranim valutama denominirana u KM). Stavke bilansne imovine i vanbilansa se iskazuje po neto principu, odnosno umanjuju se za iznos ECL-a

Promjene kamatnih stopa koje generišu ovaj rizik obično se javljaju kao posljedica neusklađenosti u rokovima dospijea, promjena kamatnih stopa na pozicije aktive i pasive ili vanbilansne kratke ili duge pozicije.

FBA je Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi propisala minimalne standarde za uspostavu sistema upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, način izračuna promjene ekonomske vrijednosti koja proizilazi iz pozicija bankarske knjige, te izvještavanje FBA na kvartalnom nivou. Banka je dužna da uspostavi sveobuhvatan i efikasan sistem upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi koji je srazmjeran vrsti, obimu i složenosti poslova banke, kao i njenim rizičnim profilom. Za potrebe izvještavanja FBA o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, banka je dužna koristiti se jednostavnim izračunom pri procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok od 200 baznih poena na pozicije bankarske knjige po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, obuhvatajući sve pozicije bankarske knjige koje su osjetljive na promjene kamatnih stopa.

Iz tabele 43 može se vidjeti valutna struktura promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala na nivou bankarskog sektora FBiH:

- 000 KM -

Tabela 43: Ukupna ponderisana pozicija bankarske knjige				
R. br.	Opis	31.12.2023.	31.12.2024.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Neto ponderisana pozicija - KM	234.742	359.684	153
2.	Neto ponderisana pozicija - EUR	49.349	75.416	153
3.	Neto ponderisana pozicija - USD	0	0	-
4.	Neto ponderisana pozicija - ostalo	-8.069	-8.576	106
5.	Promjena ekonomske vrijed. (1+2+3+4)	276.022	426.524	155
6.	Regulatorni kapital	3.152.001	3.679.981	117
7.	Promjena ekonomske vrijednosti/Regulatorni kapital	8,8%	11,6%	

Stopa promjene ekonomske vrijednosti pozicija bankarske knjige i regulatornog kapitala na izvještajni datum iznosi 11,6%, što je u okviru propisanog ograničenja i veća je za 2,8 procentnih poena u odnosu na kraj prethodne godine.

3.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR

FBA će, u skladu sa propisanim nadležnostima za nadzor poslovanja banaka u FBiH, nastaviti sa poduzimanjem mjera i aktivnosti na očuvanju i jačanju stabilnosti bankarskog sektora i zaštite deponenata, te unapređenju sigurnog, kvalitetnog i zakonitog poslovanja banaka u FBiH. Navedene mjere i aktivnosti će naročito biti usmjerene na nastavak kontinuiranog nadzora banaka, sa težištem na:

- provođenju SREP-a za banke prema dinamici utvrđenoj Odlukom o postupku supervizorskog pregleda i procjene banke¹⁵ i usvojenom SREP metodologijom, te kontinuiranom praćenju SREP indikatora za sve banke;

POVEZNICA 15

- praćenju rizičnog profila i kapitalne pozicije svih banaka, uključujući ispunjenje kapitalnih zahtjeva kao rezultat SREP procjene i regulatornih zahtjeva u vezi zaštitnih slojeva kapitala;
- provođenju supervizorske procjene ICAAP-a i ILAAP-a, kao i planova oporavka;
- kontrolama dominantnih rizičnih segmenata poslovanja, kontrolama banaka od sistemskog značaja za razvoj kreditnih aktivnosti i održivosti dugoročnih izvora finansiranja banaka kod kojih su koncentrisani veliki iznosi štednje i drugih depozita, te kontrolama postupanja banaka u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata i dr.;
- kontrolama primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i ocjenu internih modela za procjenu parametara kreditnog rizika;
- kontrolu primjene Odluke o sistemu internog upravljanju u banci sa fokusom na politiku naknada i bonusa;
- kontrolu primjene Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banaka sa fokusom na održivosti izvora finansiranja, kao i izvještavanja o NSFR;
- implementaciji standarda upravljanja okolišnim rizicima u bankama;
- praćenju implementacije nove regulative o upravljanju kamatnim rizikom i dr.
- praćenju realizacije strategija postupanja sa nekvaletnim izloženostima i godišnjih operativnih planova za banke kod kojih je udio NPL-a u ukupnim kreditima veći od 5%;
- praćenju promjena kamatnih stopa i utjecaja na bankarski sektor, te po potrebi poduzimanje aktivnosti na ublažavanju efekata i praćenje primjene Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa od strane banaka, kroz posredan i neposredan nadzor;
- provođenju testiranja otpornosti banaka na stres (test solventnosti) u skladu sa utvrđenom dvogodišnjom dinamikom provođenja, pri čemu će rezultati nadzornog testiranja otpornosti na stres biti uzeti u obzir kod izračuna kapitalnih preporuka (P2G);
- provođenju nadzornog testiranja na klimatske rizike u skladu sa Strateškim prioritetima o upravljanju i nadzoru rizika povezanih sa klimatskim promjenama i okolišnim rizicima za period 2023.-2025. godina, što je prvo nadzorno testiranje te vrste u BiH i zemljama regiona, a u koje će biti uključene sve banke.
- nastavku kontinuirane saradnje sa nadležnim supervizorskim tijelima za nadzor bankarskih grupa iz EU i trećih zemalja čije članice imaju sjedište u FBiH, sa ciljem efikasnije supervizije i unapređenja supervizorskih praksi, te saradnje i razmjene informacija sa ECB-om i EBA-om po pitanjima supervizije i bankarske regulative, kao i sa međunarodnim finansijskim institucijama;
- unapređenju saradnje kroz potpisivanje novih sporazuma o saradnji sa relevantnim institucijama u BiH, koje su uključene u institucionalni okvir za obavljanje supervizije, upravljanje kriznim situacijama i sistemskim rizikom, zaštite korisnika finansijskih usluga;
- daljnjim aktivnostima na usklađivanju sa CRR 2¹⁶ i CRD V¹⁷;
- nastavku saradnje sa UBBiH sa ciljem unapređenja poslovanja banaka, usklađenosti njihovog poslovanja sa propisima, međunarodnim standardima i pravilima struke i zahtjevima tržišta i
- praćenju postupanja banaka u skladu sa dokumentima FBA „Supervizorska očekivanja u vezi sa postupanjem banaka u 2025. godini“ i „Specijalistička supervizorska očekivanja u vezi sa postupanjem banaka i osiguranjem kontinuiteta poslovanja u vanrednim situacijama“.

POVEZNICA 16

POVEZNICA 17

Polazeći od propisanih nadležnosti, FBA će nastaviti poduzimati mjere i aktivnosti sa ciljem realizacije preporuka posljednje FSAP misije - projekte jačanja bankarske supervizije u okviru tehničke pomoći koju pružaju međunarodne finansijske institucije SB i MMF. Zbog posebne uloge i odgovornosti banaka u finansijskom i ukupnom privrednom sistemu, dostignutog nivoa razvijenosti bankarskog sektora u FBiH, činjenice da depoziti građana predstavljaju dominantan izvor finansiranja banaka, te imajući u vidu aktuelne makroekonomske poremećaje, od banaka se očekuje da u narednom periodu svoje aktivnosti usmjere na:

- oprezno i odgovorno upravljanje rizicima, u skladu sa važećim računovodstvenim i regulatornim okvirom, domaćim i međunarodnim standardima dobre prakse;
- podršku privredi i stimulisanju kreditnog rasta kroz kontinuirano finansiranje klijenata i održive kreditne aranžmane;
- analiziranje, mjerenje, planiranje aktivnosti za umanjeње kamatno induciranog kreditnog rizika;
- dodatno jačanje sistema internih kontrola u svim oblastima poslovanja u skladu sa Odlukom o sistemu internog upravljanja u banci¹⁸; usklađivanje poslovanja sa novim regulatornim zahtjevima za poslovanje i nadzor banaka, što uključuje i zahtjeve koji se odnose na planiranje oporavka i restrukturiranja banaka;
- ažuriranje planova oporavka sa posebnom pažnjom u ključnim segmentima: proces eskalacije, pokazatelji i opcije oporavka;
- unapređenje ICAAP-a i ILAAP-a u skladu sa regulatornim zahtjevima;
- ispunjenje MREL zahtjeva za banke koje imaju tu obavezu;
- dosljednu primjenu propisa u segmentu platnog prometa, SPNiFTA, zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata, sigurnosti i zaštiti novca u banci i u transportu;
- dodatno praćenje pojačanih rizika koji su vezani za sigurnost informacionih sistema i primjene novih tehnologija, a naročito sa stanovišta poslovanja klijenata;
- razumno utvrđivanje naknada bankarskih usluga zasnovanih na stvarnim troškovima, uvažavajući naglašene potrebe finansijske inkluzije i prilagođavanja potrebama korisnika finansijskih usluga, te razvoj proizvoda koji su prilagođeni socijalno osjetljivim kategorijama stanovništva;
- pojačano praćenje rizika i efekata koji se prenose sa tržišta izvan BiH, a koji potencijalno mogu pojačati utjecaj kreditnog rizika i ostalih rizika i
- procjenu efekata makroekonomskih poremećaja i drugih utjecaja koji bi mogli imati nagle udare na operativnu sposobnost i likvidnost.

FBA je u februaru 2024. godine objavila Supervizorska očekivanja u vezi sa postupanjem banaka u 2024. godini, u kojima je identifikovala osnovne rizike, stavove i očekivanja od banaka, koji bi trebali biti obuhvaćeni u radu i razmatranjima upravljačkih organa i funkcija banke, a s ciljem usmjeravanja banaka prema održivom poslovanju, kao i u svrhu ublažavanja rizika i posljedica eksternih poremećaja koji mogu imati negativan utjecaj na ekonomiju i bankarski sistem.

POVEZNICA 18

Također, u avgustu 2024. godine, FBA je objavila Specijalistička supervizorska očekivanja u vezi postupanja banaka i osiguranjem kontinuiteta poslovanja u vanrednim situacijama s ciljem usmjeravanja banaka prema održivom i sigurnom poslovanju u svrhu upravljanja rizicima i posljedicama eksternih poremećaja koji mogu imati negativan utjecaj na opću sigurnost, ekonomiju i bankarski sistem. Planirane supervizorske aktivnosti mogu usmjeriti pripremne aktivnosti banaka, osigurati bolju koordinaciju, rezultirati efikasnijom supervizijom i povećanim zadovoljstvom i povjerenjem klijenata u bankarski sistem.

SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

MIKROKREDITNI SEKTOR
67

LIZING SEKTOR
77

FAKTORING POSLOVI
85

4. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

4.1. MIKROKREDITNI SEKTOR

4.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH

4.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

U FBiH sa 31.12.2024. godine, dozvolu za rad FBA ima 13 MKO koje čine mikrokreditni sektor u FBiH, od toga devet MKF (neprofitne organizacije) i četiri MKD (profitne organizacije), što je jednak broj MKO u odnosu na 31.12.2023. godine, obzirom da je u izvještajnoj godini, jednom MKD oduzeta dozvola za rad, dok je jednom društvu izdata dozvola za rad.

Na izvještajni datum, MKO sa sjedištem u FBiH posluju putem 387 organizacionih dijelova, dok osam MKO koje imaju sjedište u RS-u posluje u FBiH putem 75 organizacionih dijelova. MKO iz FBiH na 31.12.2024. godine, imaju 126 organizacionih dijelova u RS i pet u BD. U toku četvrtog kvartala izvještajne godine, jednoj MKO sa sjedištem u RS, oduzeta je dozvola za rad za poslovanje na području FBiH.

U Prilogu 8. dati su osnovni podaci o MKF i MKD, koji imaju dozvolu FBA za obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja.

4.1.1.2. Struktura vlasništva

MKO je pravno lice koje se, u skladu sa propisima, može osnovati i poslovati kao MKF ili MKD. MKF u FBiH su osnovane od strane nevladinih, većinom humanitarnih organizacija, udruženja građana i fizičkih lica koji su registrovani osnivači MKF, ali bez prava vlasništva nad kapitalom. Od četiri MKD, tri su MKD u 100%-tnom vlasništvu tri MKF, a jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu rezidentnog pravnog lica.

4.1.1.3. Kadrovska struktura

U mikrokreditnom sektoru u FBiH ukupno je zaposleno 1.523 radnika, što je za 74 radnika ili 5,1% više u odnosu na stanje s krajem prethodne godine (tabela 44). Od ukupnog broja zaposlenih u mikrokreditnom sektoru u FBiH, u MKF je zaposleno 1.233 radnika ili 81%, a u MKD 290 radnika ili 19%.

Tabela 44: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u MKO u FBiH						
R. br.	Stepen stručne sprema	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema - VSS	738	50,9	781	51,3	106
2.	Viša stručna sprema - VŠS	130	9,0	117	7,7	90
3.	Srednja stručna sprema - SSS	570	39,3	614	40,3	108
4.	Ostali	11	0,8	11	0,7	100
Ukupno		1.449	100	1.523	100	105

Na osnovu podataka o efikasnosti osoblja na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH, aktiva po zaposlenom u MKO na izvještajni datum iznosi 0,6 miliona KM, što je za 6,9% više u odnosu na kraj prethodne godine.

4.1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

4.1.2.1. Bilans stanja

Ukupna aktiva mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2024. godine iznosi 926,4 miliona KM i za 99 miliona KM ili 12% je veća u odnosu na stanje sa krajem prethodne godine. Stopa rasta aktive MKF je 8,5%, dok je stopa rasta aktive MKD 21,1%.

U prilogima 9. i 10. dat je zbirni prikaz bilansa stanja MKF i MKD, dok je u Prilogu 11. dat pregled osnovnih finansijskih pokazatelja MKO prema izvještajnim podacima na dan 31.12.2024. godine.

Zbirni bilans stanja mikrokreditnog sektora u FBiH i usporednim podacima sa krajem prethodne godine prikazan je u tabeli 45:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2023.				31.12.2024.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
AKTIVA										
1.	Novčana sredstva	31.162	17.716	48.878	5,9	39.764	17.512	57.276	6,2	117
2.	Plasmani bankama	0	0	0	0,0	350	250	600	0,1	-
3.	Mikrokrediti, bruto	474.936	204.121	679.057	82,0	507.163	250.273	757.436	81,8	112
4.	RKG	3.012	3.034	6.046	0,7	3.632	2.835	6.467	0,7	107
5.	Neto mikrokrediti	471.924	201.087	673.011	81,3	503.531	247.438	750.969	81,1	112
6.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	22.466	6.652	29.118	3,5	28.689	7.894	36.583	3,9	126
7.	Dugoročne investicije	65.379	0	65.379	8,0	70.379	0	70.379	7,6	108
8.	Ostala aktiva	9.300	1.704	11.004	1,3	8.567	2.053	10.620	1,1	97
9.	Rezerve na ostale stavke aktive, osim kredita	0	1	1	0,0	2	0	2	0,0	200
Ukupno aktiva		600.231	227.158	827.389	100	651.278	275.147	926.425	100	112
PASIVA										
10.	Obav. po uzetim kred.	251.713	132.346	384.059	46,4	279.848	165.904	445.752	48,1	116
11.	Ostale obaveze	27.939	9.997	37.936	4,6	33.917	10.653	44.570	4,8	117
12.	Kapital	320.579	84.815	405.394	49,0	337.513	98.590	436.103	47,1	108
Ukupno pasiva		600.231	227.158	827.389	100	651.278	275.147	926.425	100	112
13.	Vanbilansna evidencija	187.267	58.263	245.530		188.428	61.894	250.322		102

U strukturi aktive i pasive mikrokreditnog sektora FBiH, u odnosu na kraj prethodne godine, bilansne stavke koje su zabilježile rast su: novčana sredstva (17,2%), bruto mikrokrediti (11,5%), neto mikrokrediti (11,6%), RKG (7%), materijalna i nematerijalna imovina (26,6%), dugoročne investicije (7,6%), obaveze po uzetim kreditima (16,1%), ostale obaveze (17,5%) i kapital (7,6%). Ostala aktiva zabilježila je pad od 3,5%.

Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH iznosi 4,17%, što je u okviru propisanog standarda poslovanja.

Neto mikrokreditni portfolio, kao dominantna stavka aktive sa učešćem od 81,1% u ukupnoj aktivi mikrokreditnog sektora, iznosi 750,9 miliona KM, te je u odnosu na kraj prethodne godine zabilježio rast u iznosu od 78 miliona KM ili 11,6%, od čega su neto mikrokrediti u MKF porasli za iznos od 31,6 miliona KM, odnosno 6,7%, a neto krediti u MKD za iznos od 46,4 miliona KM, odnosno 23,1%.

Ukupna vanbilansna evidencija iznosi 250,3 miliona KM i u odnosu na kraj prethodne godine veća je za 4,8 miliona KM ili 2%, pri čemu je kod MKF povećana za 1,2 miliona KM ili 0,6%, dok je kod MKD veća za 3,6 miliona KM ili 6,2%. Od ukupnog iznosa vanbilansne evidencije, na otpisane kredite (u koje su uključeni glavnica i redovna kamata, te zatezna kamata i sudski troškovi) odnosi se 145,2 miliona KM ili 58% vanbilansa, koji su za 3,9 miliona KM ili 2,6% manji u odnosu na kraj 2023. godine. Ukupan broj otpisanih mikrokreditnih partija je 33.194, što u odnosu na kraj prethodne godine predstavlja smanjenje za ukupno 3.290 mikrokreditnih partija (9%), kao neto efekat novih otpisa, izvršenih trajnih otpisa i u potpunosti naplaćenih mikrokredita.

U grafikonu 14 prikazane su najveće bilansne stavke aktive i pasive po godinama.

Grafikon 14: Aktiva, mikrokrediti i kapital po godinama

4.1.2.2. Kapital i obaveze

Najveće stavke pasive mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2024. godine odnose se na: kapital koji iznosi 436,1 milion KM i čini 47,1% ukupne pasive i obaveze po uzetim kreditima koje iznose 445,7 miliona KM ili 48,1% ukupne pasive. Preostali iznos od 44,6 miliona KM ili 4,8% ukupne pasive odnosi se na ostale obaveze koje su u poređenju sa krajem prethodne godine povećane za iznos od 6,6 miliona KM ili 17,5%.

U odnosu na kraj prethodne godine, ukupno povećanje kapitala na nivou mikrokreditnog sektora, na izvještajni datum, iznosilo je 30,7 miliona KM ili 7,6%, od čega je u posmatranom periodu, kapital MKF povećan za 16,9 miliona KM ili 5,3%, a kapital MKD za iznos od 13,8 miliona KM ili 16,2%.

Struktura kapitala mikrokreditnog sektora u FBiH prikazana je u tabeli 46:

- 000 KM -

Tabela 46: Struktura kapitala mikrokreditnog sektora										
R. br.	Opis	31.12.2023.				31.12.2024.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Donirani kapital	48.098	0	48.098	11,9	48.098	0	48.098	11,0	100
2.	Osnovni kapital	3.626	65.711	69.337	17,1	3.626	72.211	75.837	17,4	109
3.	Višak/manjak prih. nad rash.	268.012	0	268.012	66,1	282.892	0	282.892	64,9	106
4.	Emisiona ažia	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
5.	Neraspor. dobit	0	10.713	10.713	2,6	0	18.615	18.615	4,3	174
6.	Zakonske rezerve	0	6.586	6.586	1,6	0	7.764	7.764	1,8	118
7.	Ostale rezerve	843	1.805	2.648	0,7	2.897	0	2.897	0,6	109
	Ukupno kapital	320.579	84.815	405.394	100	337.513	98.590	436.103	100	108

Ukupan kapital MKF iznosi 337,5 miliona KM ili 77,4% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a najveće stavke su višak prihoda nad rashodima, koji iznosi 282,9 miliona KM i čini 83,8% ukupnog kapitala MKF, koji je veći za 14,9 miliona KM ili 5,6% i donirani kapital koji iznosi 48,1 milion KM ili 14,3% i isti se nije mijenjao u odnosu na kraj prethodne godine. Od ukupnog iznosa doniranog kapitala, donacije za kreditni fond iskazuje devet MKF, pri čemu se na tri MKF odnosi 64,5%, a samo na jednu MKF 39,1% ukupnog iznosa donacija za kreditni fond. Pet najvećih pojedinačnih donatora u MKF u FBiH učestvuju sa 69,1% (33,2 miliona KM), pri čemu najveći donator samo jedne MKF ima učešće u iznosu od 10,1 milion KM ili 21% u ukupnom doniranom kapitalu. Preostale stavke kapitala MKF odnose se na osnovni kapital MKF i ostale rezerve u ukupnom iznosu od 6,5 miliona KM ili 1,9%.

Ukupan kapital MKD iznosi 98,6 miliona KM, što čini 22,6% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a u strukturi istog dominantna stavka sa učešćem od 73,2% je osnovni kapital u iznosu od 72,2 miliona KM. Neraspoređena dobit iznosi 18,6 miliona KM ili 18,9%, te je zabilježeno povećanje ove bilansne pozicije za 7,9 miliona KM ili 73,8%. Preostalih 7,8 miliona KM ili 7,9% kapitala MKD odnosi se na zakonske rezerve.

Posmatrajući pokazatelj stope kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na aktivu, koji na izvještajni datum na nivou mikrokreditnog sektora iznosi 41,88%, može se konstatovati da je isti u skladu sa propisanim ograničenjem.

Ročna struktura obaveza po uzetim kreditima prikazana je u tabeli 47:

- 000 KM -

Tabela 47: Ročna struktura uzetih kredita										
R. br.	Opis	31.12.2023.				31.12.2024.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Obav. po uzetim kr. kr.	16.046	6.380	22.426	5,8	21.621	4.000	25.621	5,8	114
2.	Obav. po uzetim dug. kr.	234.273	124.622	358.895	93,5	256.283	160.132	416.415	93,4	116
3.	Obaveze po dosp. kam.	1.394	1.344	2.738	0,7	1.944	1.772	3.716	0,8	136
	Ukupno	251.713	132.346	384.059	100	279.848	165.904	445.752	100	116

Obaveze po uzetim kreditima povećane su u odnosu na kraj prethodne godine za 61,7 miliona KM ili 16,1%. Stopa rasta kreditnih obaveza MKF je 11,2%, dok je stopa rasta kod MKD 25,4%. U strukturi ukupnih obaveza po uzetim kreditima, kreditne obaveze MKF čine 62,8%, a MKD 37,2%. U pogledu ročne strukture obaveza po uzetim kreditima, u odnosu na kraj prethodne godine,

kratkoročne su obaveze povećane za 14,2%, a dugoročne obaveze za 16%. Obaveze po dospelim kamatama povećane su za 35,7%. Dva najveća kreditora mikrokreditnog sektora u FBiH na izvještajni datum učestvuju sa 18% u ukupnim obavezama po uzetim kreditima.

4.1.2.3. Aktiva i kvalitet aktive

Mikrokreditni portfolio iskazan u bruto iznosu u ukupnoj bilansnoj sumi mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2024. godine učestvuje sa 81,8% i iznosi 757,4 miliona KM. U poređenju sa krajem prethodne godine, bruto mikrokreditni portfolio povećan je za iznos od 78,4 miliona KM ili 11,5%. Ukoliko se isti umanjuje za pripadajuće RKG u ukupnom iznosu od 6,5 miliona KM, neto mikrokreditni portfolio iznosi 750,9 miliona KM i čini 81,1% ukupne aktive mikrokreditnog sektora u FBiH (tabela 48). U posmatranom periodu, RKG na ukupan mikrokreditni portfolio veće su za 0,4 miliona KM ili 7%. RKG kod MKF povećane su za 0,6 miliona KM ili 20,6%, dok su kod MKD smanjene za iznos od 0,2 miliona KM, sa stopom pada od 6,6%.

U strukturi ukupnog neto mikrokreditnog portfolija, neto mikrokrediti MKF iznose 503,5 miliona KM i čine 67,1% ukupnih neto mikrokredita na nivou sektora, dok se na MKD odnosi iznos od 247,4 miliona KM ili 32,9% ukupnih neto mikrokredita na nivou sektora.

- 000 KM -

Tabela 48: Neto mikrokrediti								
R. br.	Opis	31.12.2023.			31.12.2024.			Indeks (8/5)
1	2	MKF 3	MKD 4	Ukupno 5=3+4	MKF 6	MKD 7	Ukupno 8=6+7	9
1.	Mikrokrediti (bruto)	474.936	204.121	679.057	507.163	250.273	757.436	112
2.	RKG	3.012	3.034	6.046	3.632	2.835	6.467	107
3.	Neto mikrokrediti (1.-2.)	471.924	201.087	673.011	503.531	247.438	750.969	112

Detaljni podaci o sektorskoj i ročnoj strukturi mikrokreditnog portfolija (umanjenog za odgođeni prihod po osnovu naknada) na dan 31.12.2024. godine prikazani su u tabeli 49:

- 000 KM -

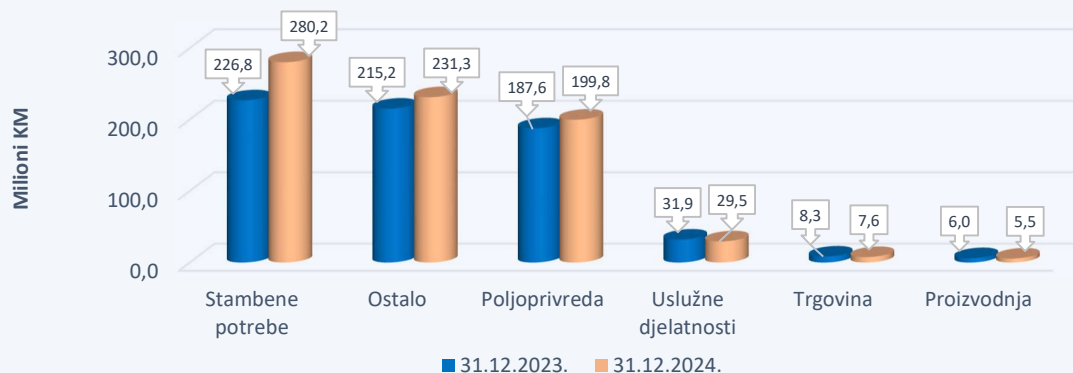
Tabela 49: Sektorska i ročna struktura mikrokredita						
R. br.	Mikrokrediti	Kratkoročni mikrokrediti	Dugoročni mikrokrediti	Dospjela potraživanja	Ukupno	%
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7
1.	Pravna lica					
a)	Uslužne djelatnosti	327	11.566	64	11.957	58,4
b)	Trgovina	157	3.235	9	3.401	16,6
c)	Poljoprivreda	63	1.686	3	1.752	8,6
d)	Proizvodnja	113	3.142	50	3.305	16,1
e)	Ostalo	3	62	1	66	0,3
	Ukupno 1	663	19.691	127	20.481	100
2.	Fizička lica					
a)	Uslužne djelatnosti	387	17.183	61	17.631	2,4
b)	Trgovina	166	4.005	5	4.176	0,6
c)	Poljoprivreda	5.464	192.300	291	198.055	27,0
d)	Proizvodnja	98	2.064	4	2.166	0,3
e)	Stambene potrebe	3.491	276.275	391	280.157	38,2
f)	Ostalo	14.321	216.264	668	231.253	31,5
	Ukupno 2	23.927	708.091	1.420	733.438	100
	Ukupno (1+2)	24.590	727.782	1.547	753.919	

U ročnoj strukturi mikrokreditnog portfolija, najveće učešće imaju dugoročni mikrokrediti sa 96,5%, kratkoročni mikrokrediti učestvuju sa 3,3% i dospjela potraživanja po mikrokreditima sa 0,2%.

Posmatrajući sektorsku strukturu, dominantno je učešće mikrokredita odobrenih fizičkim licima u visini od 97,3%, a preostalih 2,7% se odnosi na mikrokredite odobrene pravnim licima. U okviru mikrokreditnog portfolija fizičkih lica, najveće je učešće mikrokredita odobrenih za stambene potrebe 38,2%, te za ostale sektore koje je iznosilo 31,5%. Prema visini učešća slijede mikrokrediti odobreni za poljoprivredu sa 27% i uslužne djelatnosti sa 2,4%. Učešće mikrokredita za trgovinu je 0,6%, a za proizvodnju 0,3%. U strukturi mikrokredita odobrenih pravnim licima, dominantno je učešće mikrokredita za uslužne djelatnosti sa 58,4%.

U grafikonu 15 prikazana je sektorska struktura mikrokredita sa usporednim pregledom u odnosu na kraj prethodne godine.

Grafikon 15: Sektorska struktura mikrokredita (usporedni pregled)

U tabeli 50 daje se pregled potraživanja sa pripadajućim rezervisanjima po grupama prema broju dana kašnjenja, kao i podatak o nenaplaćenim dospjelim potraživanjima preko 180 dana, koja su isknižena iz bilansa stanja, na dan 31.12.2024. godine:

- 000 KM -

Tabela 50: RKG

R. br.	Dani kašnjenja	Stope rezerv.	Iznos kredita	Učešće (%)	Dospjela kamata	Iznos ost. stavki aktive	Po mikrokr.	Rezervisanja	Po dosp. kam.	Po ost. stav. aktive	Više izdv. rezerve	Ukupna rezervisanja
1	2	3	4	5	Stopa rezerv.	Iznos kamate	8	9=4x3	10=7x6	11=8x3	12	13=9+10+11+12
1.	0	0%	738.972	98,0	0%	6	526	0	0	0	0	0
2.	1-15	2%	3.669	0,5	2%	46	0	73	1	0	0	74
3.	16-30	15%	4.836	0,6	100%	65	2	725	65	0	26	816
4.	31-60	50%	1.899	0,3	100%	53	1	949	53	0	0	1.002
5.	61-90	80%	1.402	0,2	100%	57	1	1.122	57	1	0	1.180
6.	91-180	100%	3.141	0,4	100%	208	1	3.141	208	1	47	3.397
Ukupno			753.919	100		435	531	6.010	384	2	73	6.469

U mikrokreditnom portfoliju na nivou sektora, 98% se odnosi na mikrokredite u čijoj otplati nema kašnjenja, dok kod preostalih 2% mikrokredita ima kašnjenja, od čega se na kašnjenja do 30 dana odnosi 1,1% mikrokredita, a na kašnjenja u otplati od 31 do 180 dana 0,9% mikrokredita. Od ukupnog iznosa dospjele kamate (0,4 miliona KM), kašnjenja u plaćanju do 30 dana čine 25,5%, a kašnjenja od 31 do 180 dana čine 73,1%.

Ukupan iznos rezervisanja po osnovu mikrokredita, kamata i ostalih stavki aktive je 6,5 miliona KM, a najveću stavku čine rezervisanja izvršena po mikrokreditima u kašnjenju od 91 do 180 dana, koja iznose 3,4 miliona KM i čine 52,5%. Omjer RKG iznosi 0,80%, te nema promjena u odnosu na 31.12.2023. godine.

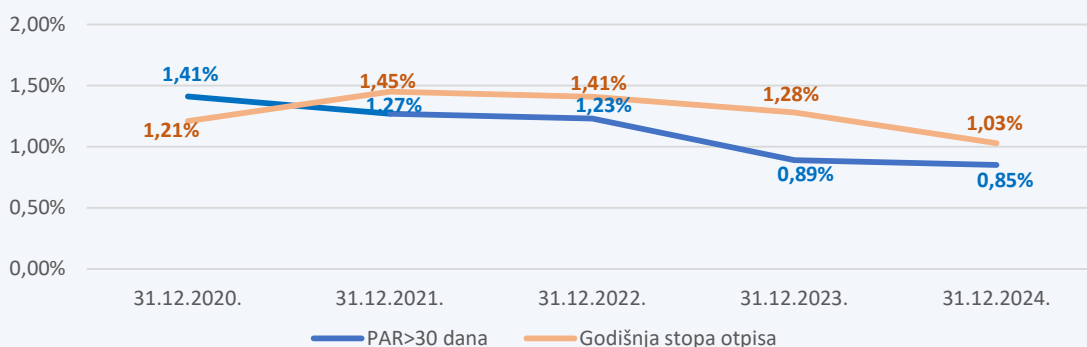
Ključni pokazatelji kvalitete mikrokreditnog portfolija

Pokazatelj portfolija u riziku preko 30 dana kašnjenja (PAR>30 dana) sa 31.12.2024. godine na nivou mikrokreditnog sektora iznosi 0,85% i smanjen je za 0,04 procentna poena u odnosu na 31.12.2023. godine. Ovaj pokazatelj rizičnosti mikrokreditnog portfolija na nivou sektora je u okviru propisanog standarda.

Na nivou mikrokreditnog sektora, godišnja stopa otpisa mikrokredita iznosi 1,03%, što je u okviru propisanog standarda, a ista je smanjena za 0,25 procentnih poena u odnosu na kraj prethodne godine.

U grafikonu 16 prikazani su pokazatelji kvalitete portfolija sa usporednim pregledom po godinama.

Grafikon 16: Pokazatelji kvalitete portfolija

Ponderisane NKS i EKS na mikrokredite

U periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine, MKO sa sjedištem u FBiH zaključile su ukupno 137.781 ugovor, te isplatile 672,3 miliona KM mikrokredita, što je za 5.677 ugovora ili 4% manje u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno u vrijednosti isplata za 50,8 miliona KM ili 8,2% više u odnosu na posmatrani period. Kod MKO sa sjedištem u FBiH, prosječna ponderisana NKS na ukupne mikrokredite je iznosila 19,33%, a EKS 23,06%, pri čemu je NKS na kratkoročne mikrokredite iznosila 20,74%, a na dugoročne 19,20%, te EKS na kratkoročne mikrokredite 28,21%, odnosno 22,61% na dugoročne mikrokredite. Prosječna ponderisana EKS na ukupne mikrokredite koje su isplatile MKO sa sjedištem u FBiH u izvještajnom periodu, bilježi povećanje za 0,30 procentnih poena u odnosu na isti period 2023. godine, pri čemu je prosječna ponderisana EKS na kratkoročne mikrokredite zabilježila rast od 0,11 procentnih poena, dok je na dugoročne mikrokredite zabilježila rast od 0,38 procentnih poena.

U Prilogu 12. daje se pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS, prema ročnosti i namjeni, za mikrokredite koje su u periodu 01.01. - 31.12.2024. godine isplatile MKO sa sjedištem u FBiH. U Prilogu 12a. daje se usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS na isplaćene mikrokredite (kratkoročne, dugoročne i ukupne) u periodu 2020. - 2024. godina.

4.1.2.4. Finansijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH

Na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH za period 01.01. - 31.12.2024. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 22,7 miliona KM (tabela 51), što je za 6,9 miliona KM manje u odnosu na isti period 2023. godine. Na izvještajni datum, MKO su ukupno iskazale 23,8 miliona KM viška prihoda nad rashodima, odnosno dobiti i 1,1 milion KM manjka prihoda nad rashodima, odnosno gubitka.

- 000 KM -

Tabela 51: Ostvareni finansijski rezultat MKO													
R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2023.						01.01. - 31.12.2024.					
		Iznos			Broj MKO			Iznos			Broj MKO		
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Uk.	MKF	MKD	Ukup.	MKF	MKD	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Višak prihoda nad rashodima/Dobit	25.399	6.350	31.749	8	2	10	15.398	8.460	23.858	7	3	10
2.	Manjak prihoda nad rash./Gubitak	66	2.116	2.182	1	2	3	615	529	1.144	2	1	3
	Ukupno	25.333	4.234	29.567	9	4	13	14.783	7.931	22.714	9	4	13

Višak prihoda nad rashodima MKF manji je za 10,6 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine, dok je neto dobit MKD veća za 3,7 miliona KM. Jedna MKF, u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine, na poziciji prihoda od dividendi i učešća (ulaganja) iskazuje vrijednost 0 KM, koja je u istom periodu prethodne godine iskazivala vrijednost deset miliona KM, što je najviše utjecalo na smanjenje viška prihoda nad rashodima MKF. Iskazani ukupni višak prihoda nad rashodima MKF iznosio je 15,4 miliona KM (sedam MKF), a manjak prihoda nad rashodima iskazale su dvije MKF u iznosu od 0,6 miliona KM. Dobit su iskazala tri MKD u iznosu od 8,5 miliona KM, dok je jedno MKD iskazalo gubitak u iznosu od 0,5 miliona KM. U prilogima 13. i 14. dati su zbirni bilanci uspjeha za MKF i MKD.

Ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH ostvareni u periodu 01.01. - 31.12.2024. godine iznose 152,6 miliona KM i isti su veći za 6,5 miliona KM ili 4,4% u odnosu na isti period prethodne godine (tabela 52).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	01.01. - 31.12.2023.				01.01. - 31.12.2024.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Prihod od kamata i slični prihodi									
1.1.	Kamata na kam. računima depozita kod depoz. inst.	0	3	3	0,0	9	2	11	0,0	367
1.2.	Kamate na plasmane bankama	0	0	0	0,0	2	2	4	0,0	-
1.3.	Kamate na kredite	84.641	31.225	115.866	79,3	93.525	37.685	131.210	86,0	113
1.4.	Naknade za obradu kredita	6.015	1.394	7.409	5,1	7.330	1.633	8.963	5,9	121
1.5.	Naknade za prijev. otplatu kred.	709	263	972	0,6	900	314	1.214	0,8	125
1.6.	Ostali prihodi od kam. i sl. prih.	1.054	104	1.158	0,8	1.142	110	1.252	0,8	108
	Ukupno 1	92.419	32.989	125.408	85,8	102.908	39.746	142.654	93,5	114
2.	Operativni prihodi									
2.1.	Naknade za izvršene usluge	251	0	251	0,2	282	0	282	0,2	112
2.2.	Prihod od napl. otpisanih potraž.	6.597	1075	7.672	5,2	6.299	805	7.104	4,6	93
2.3.	Ostali operativni prihodi	10	5	15	0,0	8	0	8	0,0	53
	Ukupno 2	6.858	1.080	7.938	5,4	6.589	805	7.394	4,8	93
3.	Ostali poslovni prihodi	11.984	825	12.809	8,8	1.970	600	2.570	1,7	20
	Ukupni prihodi (1+2+3)	111.261	34.894	146.155	100	111.467	41.151	152.618	100	104

U strukturi ukupnih prihoda MKO, prihodi od kamata i slični prihodi učestvuju sa 93,5%, operativni prihodi sa 4,8%, a ostali poslovni prihodi sa 1,7%. U odnosu na isti period prethodne godine, prihodi od kamata i slični prihodi, zabilježili su porast od 17,2 miliona KM ili 13,8%. Prihodi od kamata na kredite, kao najznačajnija stavka prihoda od kamata i sličnih prihoda porasli su za 15,3 miliona KM ili 13,2%.

Operativni prihodi MKO u posmatranom periodu zabilježili su pad od 0,5 miliona KM ili 6,9%, pri čemu su prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja, kao dominantna stavka, smanjeni za 0,6 miliona KM ili 7,4%, dok su naknade za izvršene usluge porasle za 31 hiljadu KM, odnosno 12,3%.

Ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH za period 01.01. - 31.12.2024. godine iznose 129,9 miliona KM i isti su veći za 13,3 miliona KM ili 11,4% u odnosu na isti period prethodne godine (tabela 53).

- 000 KM -

Tabela 53: Struktura ukupnih rashoda MKO

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	01.01. - 31.12.2023.				01.01. - 31.12.2024.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Rashodi od kamata i slični rashodi									
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	8.272	4.874	13.146	11,3	10.924	7.044	17.968	13,8	137
1.2.	Naknade za primljene kredite	661	479	1.140	1,0	778	496	1.274	1,0	112
1.3.	Naknade za prijev. otplatu kredita	20	0	20	0,0	0	0	0	0,0	0
1.4.	Ostali ras. po kamatama i sl. ras.	410	219	629	0,5	580	103	683	0,5	109
	Ukupno 1	9.363	5.572	14.935	12,8	12.282	7.643	19.925	15,3	133
2.	Operativni rashodi									
2.1.	Troškovi plata i doprinosa	44.977	11.333	56.310	48,3	47.739	12.096	59.835	46,1	106
2.2.	Troškovi amortizacije	4.702	1.461	6.163	5,3	5.093	1.688	6.781	5,2	110
2.3.	Materijalni troškovi	2.265	524	2.789	2,4	2.308	616	2.924	2,2	105
2.4.	Troškovi usluga	15.720	5.342	21.062	18,1	18.415	5.382	23.797	18,3	113
2.5.	Ostali operativni troškovi	2.791	1.258	4.049	3,4	2.908	1.189	4.097	3,2	101
	Ukupno 2	70.455	19.918	90.373	77,5	76.463	20.971	97.434	75,0	108
3.	Ostali poslovni rashodi	802	659	1.461	1,2	1.002	482	1.484	1,2	102
4.	Troš. rezer. za kred. i dr. gubitke	3.963	3.806	7.769	6,7	5.848	3.414	9.262	7,1	119
5.	Porez na viš. prih. nad rash./dobit	1.345	705	2.050	1,8	1.089	710	1.799	1,4	88
	Ukupni rashodi (1+2+3+4+5)	85.928	30.660	116.588	100	96.684	33.220	129.904	100	111

U strukturi ukupnih rashoda MKO, dominiraju operativni rashodi sa učešćem od 75%, dok rashodi od kamata i slični rashodi učestvuju sa 15,3%, te troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke sa 7,1%. Na ostale poslovne rashode i porez na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit odnosi se 2,6% ukupnih rashoda MKO.

Rashodi od kamata i slični rashodi veći su za pet miliona KM ili 33,4% u odnosu na isti period prethodne godine, pri čemu su kamate na pozajmljena sredstva povećane za 36,7%. Naknade za primljene kredite povećane su za 11,8%, a ostali rashodi po kamatama i slični rashodi za 8,6%.

Operativni rashodi MKF, kao dominantna stavka ukupnih rashoda, povećani su za 7,1 milion KM ili 7,8%, pri čemu su troškovi plaća i doprinosa, kao najznačajnija stavka, porasli za 3,5 miliona KM ili 6,3%. Troškovi usluga povećani su za 2,7 miliona KM ili 13%, dok su materijalni troškovi povećani za 135 hiljada KM ili 4,8%. Troškovi amortizacije povećani su za 0,6 miliona KM ili 10%, dok su ostali operativni troškovi povećani za 48 hiljada KM, odnosno 1,2%.

Ostali poslovni rashodi povećani su za 23 hiljade KM ili 1,6%, dok su troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke povećani za 1,5 miliona KM ili 19,2%. Troškovi poreza na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit manji su za 0,3 miliona KM ili 12,2%.

Pokazatelji efikasnosti i održivosti mikrokreditnog sektora FBiH

Operativna efikasnost poslovanja mikrokreditnog sektora FBiH sa 31.12.2024. godine iznosi 17,73%, što je u okviru propisanog pokazatelja.

Na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH, prilagođeni povrat na aktivu za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA) je pozitivan i iznosi 0,43%, što je u okviru propisanog standarda. Pokazatelj operativne održivosti mikrokreditnog sektora FBiH, koji se koristi kao uobičajeni standard i iskazuje odnosom ukupnih prihoda (umanjenih za naplatu otpisanih potraživanja i ostalih poslovnih prihoda) i ukupnih rashoda, iznosi 116,82%.

4.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor mikrokreditnog sektora u FBiH nastaviti sa planiranim supervizorskim aktivnostima, koje će biti usmjerene na:

- praćenje usklađenosti poslovanja MKO sa regulatornim okvirom, u pogledu ostvarenja ciljeva mikrokreditiranja, u smislu odgovornog finansiranja, doprinosa povećanju zaposlenosti, podrške razvoju poduzetništva i poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanju transparentnosti poslovanja i zaštite prava korisnika finansijskih usluga;
- pravovremeno i adekvatno poduzimanje aktivnosti u MKO u skladu sa izrečenim korektivnim mjerama na otklanjanju identifikovanih nepravilnosti i slabosti u poslovanju;
- praćenje makroekonomskih prilika i utjecaja na MKO sektor, kao i praćenje aktivnosti upravljačkih funkcija MKO na usklađivanju poslovanja sa propisanim parametrima poslovanja, primarno u kontekstu upravljanja i optimiziranja operativnih troškova, te ublažavanje negativnih efekata na krajnje korisnike kredita;
- unapređenje regulatornog okvira u cilju postizanja otpornosti i efikasnosti održivosti poslovnih modela i dosljedne primjene zakona.

Nadležna upravljačka tijela MKO trebaju osigurati usklađenost poslovanja sa regulatornim okvirom i propisanim standardima, sa fokusom na:

- obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja radi povećanja zaposlenosti, pružanja podrške razvoju poduzetništva i poboljšanja materijalnog položaja korisnika, polazeći od zakonom propisanih ciljeva mikrokreditiranja uz dosljednu primjenu Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga¹⁹, uključujući i usklađivanje politika kamatnih stopa na mikrokredite sa propisanim ciljevima mikrokreditiranja, dajući na taj način doprinos stabilnosti i održivosti mikrokreditnog sektora u FBiH;
- održavanje i unapređenje dobrih praksi upravljanja rizicima kojima su ili kojima bi mogle biti izložene MKO, efikasnosti sistema internih kontrola i neovisne funkcije interne revizije;
- dosljednu primjenu podzakonskih akata, posebno u segmentima zaštite korisnika finansijskih usluga, SPNiFTA, dokumentovanja kreditnih aktivnosti i izračuna kreditne sposobnosti korisnika kredita;
- održavanje kvaliteta kreditne aktive u okviru propisanih parametara;

POVEZNICA 19

- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i organima, osiguranja tačnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, kao i usklađenosti sa poslovnim politikama, planovima i programima rada, zakonskim i drugim propisima i aktima;
- optimiziranje resursa i primjene principa odgovornog mikrokreditiranja;
- usklađivanje, odnosno unapređenje pokazatelja operativne efikasnosti i operativne održivosti;
- oprezno i odgovorno uvođenje novih tehnologija, praćenje pojačanih rizika koji su vezani za primjene novih tehnologija, naročito sa stanovišta poslovanja klijenata;
- nastavak i unapređenja saradnje sa AMFI, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za MKO i
- unaprjeđenje transparentnosti poslovanja.

4.2. LIZING SEKTOR

4.2.1. STRUKTURA LIZING SEKTORA U FBiH

4.2.1.1. Broj lizing društava i podružnica

Dozvolu FBA za obavljanje poslova lizinga na dan 31.12.2024. godine imaju četiri lizing društva u FBiH, te je u odnosu na kraj prethodne godine broj lizing društava isti. Četiri lizing društva imaju osnovanu po jednu podružnicu u RS-u.

U Prilogu 15. daju se osnovni podaci o lizing društvima koja čine lizing sektor u FBiH.

4.2.1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva lizing društava u FBiH, prema podacima za izvještajni datum je sljedeća: dva lizing društva su u 100%-tnom vlasništvu nerezidentnih pravnih lica, jedno lizing društvo je u većinskom vlasništvu nerezidentnog pravnog lica, dok je jedno lizing društvo u 100%-tnom vlasništvu rezidentnog pravnog lica.

4.2.1.3. Kadrovska struktura

U lizing sektoru u FBiH, na izvještajni datum zaposleno je 115 radnika, što je za jednog radnika više u odnosu na kraj prethodne godine (tabela 54).

Tabela 54: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u lizing društvima FBiH						
R. br.	Stepen stručne spreme	31.12.2023.		31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema - VSS	81	71,1	82	71,3	101
2.	Viša stručna sprema - VŠS	2	1,8	2	1,7	100
3.	Srednja stručna sprema - SSS	24	21,0	23	20,0	96
4.	Ostali	7	6,1	8	7,0	114
Ukupno		114	100	115	100	101

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi lizing društva zasniva se na omjeru aktive i broja zaposlenih. Prema pokazateljima na dan 31.12.2024. godine na nivou lizinga sektora u FBiH na

svakog zaposlenog odnosilo se 4,9 miliona KM aktive, što je za 0,3 miliona KM ili 7,3% više u odnosu na kraj prethodne godine.

4.2.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

4.2.2.1. Bilans stanja

Ukupna aktiva lizing sektora u FBiH na izvještajni datum iznosi 568,5 miliona KM i veća je za 43,2 miliona KM ili 8,2% u odnosu na kraj prethodne godine. Na dva lizing društva, posmatrano po veličini aktive, odnosi se 68,1% ukupne aktive lizing sektora u FBiH.

U Prilogu 16. dat je Zbirni bilans stanja lizing društava u FBiH, dok je u Prilogu 17. dat pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH, prema izvještajnim podacima sa stanjem na dan 31.12.2024. godine. U tabeli 55 daje se sažeti bilans stanja lizing sektora.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2023.	Učešće %	31.12.2024.	Učešće %	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novac i novčani ekvivalenti	6.316	1,2	7.035	1,2	111
2.	Plasmani bankama	4.805	0,9	12.707	2,2	264
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto	411.385	78,3	446.197	78,5	108
3a)	Potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	471.735	89,8	503.566	88,6	107
3b)	Rezerve za gubitke	5.400	1,0	5.186	0,9	96
3c)	Odgođeni prihod po osnovu kamata	54.513	10,4	51.660	9,1	95
3d)	Odgođeni prihod po osnovu naknada	437	0,1	523	0,1	120
4.	Potraživanja od supsidijarnih lica	0	0,0	27	0,0	-
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	87.080	16,6	92.646	16,3	106
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina - vlastita sredstva, neto	1.278	0,3	1.442	0,3	113
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina - operativnog lizinga, neto	85.802	16,3	91.204	16,0	106
6.	Dugoročne investicije	466	0,1	490	0,1	105
7.	Ostala aktiva	15.262	2,9	9.441	1,7	62
Ukupno aktiva		525.314	100	568.543	100	108
PASIVA						
8.	Obaveze po uzetim kreditima	462.941	88,1	496.161	87,3	107
9.	Ostale obaveze	18.430	3,5	13.362	2,3	73
10.	Kapital	43.943	8,4	59.020	10,4	134
Ukupna pasiva		525.314	100	568.543	100	108
11.	Vanbilansna evidencija	133.645		154.112		115

U strukturi ukupne aktive lizing sektora u FBiH najznačajnije je učešće neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, koja iznose 446,2 miliona KM ili 78,5% ukupne aktive. U poređenju sa krajem prethodne godine, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga veća su za 34,8 miliona KM ili 8,5%, dok su bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga veća za iznos od 31,8 miliona KM ili 6,7%. Jedna banka koja obavlja poslove finansijskog lizinga, iskazuje neto potraživanja po osnovu ugovora finansijskog lizinga u ukupnom iznosu od 35,2 miliona KM, što ukazuje da neto potraživanja na nivou lizing sistema iznose 481,4 miliona KM i ista su za 37,4 miliona KM ili 8,4% veća u odnosu na kraj prethodne godine.

Bilansna pozicija novac i novčani ekvivalenti iznosi sedam miliona KM, što čini 1,2% ukupne aktive, te je veća za 0,7 miliona KM ili 11,4% u odnosu na kraj prethodne godine. Plasmani bankama, koje iskazuje jedno lizing društvo, iznose 12,7 miliona KM i veći su za 7,9 miliona KM u odnosu na kraj prethodne godine. Neto vrijednost osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga iznosi 91,2 miliona KM i za 5,4 miliona KM ili 6,3% je povećana u odnosu na kraj prethodne godine.

U strukturi potraživanja po osnovu finansijskog lizinga na nivou lizinga sektora u FBiH, posmatrano prema predmetu lizinga, ugovori koji su odobreni po osnovu finansiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti učestvuju sa 89,2%, dok ugovori po osnovu finansiranja mašina i opreme učestvuju sa 10,8%. Prema korisniku lizinga, najveći dio se odnosi na ugovore odobrene pravnim licima (91%), te na ugovore odobrene fizičkim licima (5,1%).

U tabeli 56 iskazana je struktura potraživanja po finansijskom lizingu na nivou lizing sektora u FBiH (bruto potraživanja umanjena za odgođene prihode po osnovu kamata i naknada) na dan 31.12.2024. godine.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Učešće %
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prema predmetu lizinga					
1.1.	Putnička vozila	73.097	162.837	2.238	238.172	52,8
1.2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	56.689	106.577	1.100	164.366	36,4
1.3.	Mašine i oprema	19.170	29.176	215	48.561	10,8
1.4.	Nekretnine	64	94	1	159	0,0
1.5.	Ostalo	53	71	1	125	0,0
	Ukupno	149.073	298.755	3.555	451.383	100
2.	Prema korisniku lizinga					
2.1.	Pravna lica	135.966	271.377	3.259	410.602	91,0
2.2.	Preduzetnici	5.178	10.124	117	15.419	3,4
2.3.	Fizička lica	7.123	15.747	171	23.041	5,1
2.4.	Ostalo	806	1.507	8	2.321	0,5
	Ukupno	149.073	298.755	3.555	451.383	100

U grafikonu 17 prikazana je struktura potraživanja po finansijskom lizingu sa usporednim podacima na kraju prethodne godine.

Grafikon 17: Struktura potraživanja po finansijskom lizingu (usporedni pregled)

4.2.2.2. Kapital i obaveze

Ukupni kapital lizing društava na 31.12.2024. godine iznosi 59 miliona KM, što čini 10,4% ukupne pasive lizing sektora u FBiH, a u poređenju sa krajem prethodne godine, navedena pozicija povećana je za 15,1 milion KM ili 34,3%. Pozicija osnovnog kapitala uvećana je za 49,8%, usljed dokapitalizacije jednog lizing društva.

Ukupne obaveze lizing sektora iznose 509,5 miliona KM, te predstavljaju dominantan izvor u strukturi ukupne pasive lizing sektora u FBiH sa učešćem od 89,6%. U poređenju sa krajem prethodne godine, ukupne obaveze na nivou sektora povećane su za iznos od 28,2 miliona KM ili 5,8%.

Obaveze lizing društava u FBiH po uzetim kreditima iznose 496,2 miliona KM, što čini 87,3% ukupne pasive, a u poređenju sa krajem prethodne godine, ova pozicija veća je za iznos od 33,2 miliona KM ili 7,2%. Posmatrano prema ugovorenoj ročnosti, dominantno je učešće dugoročnih kredita u ukupnim obavezama po uzetim kreditima.

4.2.2.3. Aktiva i kvalitet aktive

Prema izvještajnim podacima na nivou lizing sektora u FBiH, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu na dan 31.12.2024. godine (tabela 57) iskazane su u iznosu od 5,2 miliona KM i manje su u odnosu na kraj prethodne godine za 0,2 miliona KM ili 4%.

U strukturi potraživanja po finansijskom lizingu iskazano je ukupno 3,6 miliona KM dospjelih neizmirenih potraživanja, koja su veća za 22 hiljade KM ili 0,6% u odnosu na kraj prethodne godine.

- 000 KM -

Tabela 57: Pregled rezervi za finansijski lizing

R. br.	Dani kašnjenja	Stopa rezerv. za finans. lizing (pokr. stvari)	Stopa rezerv. za finans. lizing (nepokr. stvari)	Iznos potraž. za pokretne stvari	Iznos potraž. za nepokr. stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokr. stvari	Za pokretne stvari	Za nepokr. stvari	Više obrač. i izdvoj. rezerve	Ukupne rezerve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=7x3	10=8x4	11	12=9+10+11
1.	0-60	0,5%	0,5%	447.231	200	66.119	63	331	0	4.112	4.443
2.	60-90	10%	10%	2.978	0	787	0	79	0	70	149
3.	90-180	50%	50%	486	0	173	0	86	0	20	106
4.	preko 180	100%	75%	404	0	404	0	404	0	0	404
5.	preko 360	100%	100%	84	0	84	0	84	0	0	84
Ukupno				451.183	200	67.567	63	984	0	4.202	5.186

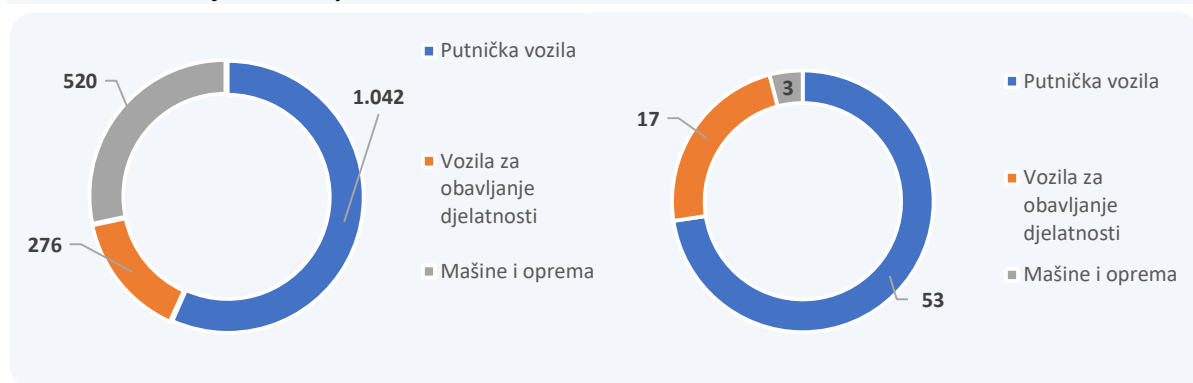
Ukupan iznos otpisanih potraživanja na izvještajni datum iznosi 3,3 miliona KM, te je povećan u odnosu na kraj prethodne godine za 0,4 miliona KM ili 13,4%.

Procijenjena tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga, usljed raskida lizing ugovora sa korisnikom lizinga na nivou lizing sektora FBiH iznosi 1,8 miliona KM i smanjena je u odnosu na kraj prethodne godine za 0,5 miliona KM ili 20,7%. Izuzeto je ukupno 73 predmeta lizinga, što je za 13 predmeta ili 21,7% više u odnosu na kraj prethodne godine (grafikon 18).

Procijenjena tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga na nivou lizing sektora gotovo je identična vrijednosti predmeta na nivou lizing sektora, obzirom da jedna banka koja obavlja poslove lizinga, na ovoj poziciji, iskazuje iznos od dvije hiljade KM što čini 0,1% ukupne tržišne vrijednosti izuzetih predmeta iskazanih na nivou lizing sistema.

Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta lizing sektora u FBiH, na putnička vozila odnosi se 56,7%, na vozila za obavljanje djelatnosti 15%, a na mašine i opremu 28,3%.

Grafikon 18: Struktura procijenjene tržišne vrijednost izuzetih predmeta lizinga (u 000 KM) i broja izuzetih predmeta

4.2.2.4. Profitabilnost

Prema izvještajnim podacima četiri lizing društva, na nivou lizing sektora u FBiH u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 8,8 miliona KM, što predstavlja povećanje za 2,3 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine (tabela 58). Sva četiri lizing društva iskazala su dobit u izvještajnom periodu.

- 000 KM -

Tabela 58: Ostvareni finansijski rezultat lizing društava

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.	
		Iznos	Broj lizing društava	Iznos	Broj lizing društava
1	2	3	4	5	6
1.	Dobit	7.537	3	8.798	4
2.	Gubitak	995	1	0	0
Ukupno		6.542	4	8.798	4

U Prilogu 18. dat je zbirni bilans uspjeha lizing društava u FBiH za period 01.01. - 31.12.2024. godine.

Ukupni prihodi lizing sektora u FBiH

Ukupni prihodi lizing sektora u FBiH ostvareni u periodu 01.01. - 31.12.2024. godine iznose 70,3 miliona KM i isti su veći za 8,3 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine (tabela 59).

- 000 KM -

Tabela 59: Struktura ukupnih prihoda lizing društava

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihod od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamate na plasmane bankama	87	0,1	59	0,1	68
1.2.	Kamate po finansijskom lizingu	25.055	40,4	28.669	40,8	114
1.3.	Ostali prihodi od kamate	3.313	5,4	4.199	5,9	127
	Ukupno 1	28.455	45,9	32.927	46,8	116
2.	Operativni prihodi					
2.1.	Naknade za operativni najam	25.875	41,7	29.145	41,4	113
2.2.	Naknada za izvršene usluge	1	0,0	1	0,0	100
2.3.	Prihodi od prodaje lizing objekta, neto	0	0,0	319	0,5	-
2.4.	Ostali operativni prihodi	7.720	12,4	7.770	11,1	101
	Ukupno 2	33.596	54,1	37.235	53,0	111
3.	Prihod po osnovu otpuštanja rez. za gubitke	0	0,0	153	0,2	-
	Ukupni prihodi (1+2+3)	62.051	100	70.315	100	113

Prihodi od kamata i slični prihodi lizing sektora FBiH iznose 32,9 miliona KM, te čine 46,8% ukupnih prihoda lizing sektora, a isti su veći za 4,5 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine. Najznačajnija pozicija prihoda od kamata su prihodi po osnovu kamata po finansijskom lizingu u ukupnom iznosu od 28,7 miliona KM i isti su za 3,6 miliona KM veći u odnosu na isti period prethodne godine.

Operativni prihodi iznose 37,2 miliona KM sa učešćem od 53% u ukupnim prihodima lizing sektora, i u poređenju sa istim periodom prethodne godine povećani su za iznos od 3,6 miliona KM ili 10,8%. Naknade za operativni najam, kao dominantna stavka operativnih prihoda povećane su za 3,3 miliona KM ili 12,6%, dok su ostali operativni prihodi povećani za 50 hiljada KM ili 0,6%. Prihodi po osnovu otpuštanja rezervi za gubitke iznose 0,2 miliona KM i čine 0,2% ukupnih prihoda.

Ukupni rashodi lizing sektora u FBiH

Ukupni rashodi za period 01.01. - 31.12.2024. godine iznose 61,5 miliona KM i veći su za šest miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine (tabela 60).

- 000 KM -

Tabela 60: Struktura ukupnih rashoda lizing društava

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Rashod od kamata i slični rashodi					
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	19.599	35,3	22.723	36,9	116
1.2.	Naknade za obradu kredita	188	0,3	311	0,5	165
1.3.	Ostali rashod po kamati	5	0,0	43	0,1	860
	Ukupno 1	19.792	35,6	23.077	37,5	117
2.	Operativni rashodi					
2.1.	Troškovi plata i doprinosa	5.778	10,4	6.471	10,5	112
2.2.	Troškovi poslovnog prostora	16.485	29,7	17.724	28,8	108
2.3.	Ostali troškovi	12.202	22,0	13.604	22,1	111
	Ukupno 2	34.465	62,1	37.799	61,4	110
3.	Troškovi rezervi	643	1,2	0	0,0	0
4.	Porez na dobit	609	1,1	641	1,1	105
	Ukupni rashodi (1+2+3+4)	55.509	100	61.517	100	111

Rashodi od kamata i slični rashodi u lizing sektoru iznose 23,1 milion KM, sa učešćem od 37,5% u ukupnim rashodima i veći su u odnosu na isti period prethodne godine za 3,3 miliona KM, te su sva lizing društva iskazala povećanje ove stavke. Kamatni rashodi na uzete kredite, kao dominantna stavka rashoda od kamata, zabilježili su rast za 3,1 milion KM.

U posmatranom periodu ukupni operativni rashodi lizing sektora iznose 37,8 miliona KM sa učešćem od 61,4% u ukupnim rashodima lizing sektora, te su isti veći za 3,3 miliona KM ili 9,7% u odnosu na isti period prethodne godine, pri čemu su u njihovoj strukturi povećani troškovi plata i doprinosa za 12%, troškovi poslovnog prostora za 7,5%, dok su ostali troškovi povećani za 11,5%. Porez na dobit iznosi 0,6 miliona KM.

4.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga

Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga ostvarenih na nivou lizing sistema u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine iznosi 314,7 miliona KM i manja je za 25,3 miliona KM ili 7,4% u odnosu na isti period prethodne godine, od čega se na lizing sektor, kojeg čine četiri lizing društva, odnosi 296,7 miliona KM, odnosno 94,3% od ukupne vrijednosti novozaključenih ugovora na nivou lizing sistema.

Broj novozaključenih ugovora na nivou lizing sistema iznosi 5.293, što je za 12 ugovora ili 0,2% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Od toga se na lizing sektor odnosi 5.056 ugovora ili 95,5% od ukupnog broja zaključenih ugovora na nivou lizing sistema. Prosječna vrijednost ugovora na nivou lizing sistema zaključenih u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine iznosi 59,5 hiljada KM i ista je manja za 7,2% u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosila 64,1 hiljadu KM, dok prosječna vrijednost ugovora na nivou lizing sektora iznosi 58,7 hiljada KM, što je za 7,2% manje u odnosu na isti period 2023. godine kada je iznosila 63,2 hiljade KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora u izvještajnom periodu, na ugovore finansijskog lizinga odnosi se 260,8 miliona KM ili 82,9% (98,9% čini vrijednost dugoročnih lizing ugovora), dok se na ugovore operativnog lizinga odnosi 53,9 miliona KM ili 17,1% (74,6% čini vrijednost dugoročnih lizing ugovora).

U tabeli 61 prikazan je usporedni pregled broja zaključenih ugovora u periodu 01.01. - 31.12.2024. godine i istom periodu prethodne godine, kao i usporedni pregled ostvarenog iznosa novozaključenih ugovora u istim periodima:

- 000 KM -

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2023.						01.01. - 31.12.2024.					
		Finansijski lizing		Operativni lizing		Ukupno		Finansijski lizing		Operativni lizing		Ukupno	
		Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6	9	10	11	12	13=9+11	14=10+12
1.	Vozila	3.892	250.321	1.216	57.120	5.108	307.441	3.899	235.785	1.182	53.533	5.081	289.318
2.	Oprema	197	32.563	0	0	197	32.563	200	24.853	2	375	202	25.228
3.	Nekret.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Ostalo	0	0	0	0	0	0	10	135	0	0	10	135
	Ukupno	4.089	282.884	1.216	57.120	5.305	340.004	4.109	260.773	1.184	53.908	5.293	314.681

Ukupan iznos novih finansiranja u izvještajnom periodu ostvarila su sva četiri lizing društva i jedna banka, koja se bavi poslovima finansijskog lizinga kao pravni sljednik lizing društva koje se pripojilo istoj. U strukturi novih plasmana, prema vrsti korisnika finansijskog lizinga, dominiraju plasmani prema pravnim licima, koji čine 91,7% ukupnog iznosa finansiranja u periodu 01.01. - 31.12.2024. godine. Jedan od bitnih razloga je činjenica da je finansiranje putem lizinga za fizička lica nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane zbog obaveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

Ponderisane NKS i EKS

Ukupna prosječna ponderisana NKS za ugovore finansijskog lizinga zaključene u periodu 01.01. - 31.12.2024. godine iznosi 6,54% za kratkoročne ugovore i 5,99% za dugoročne ugovore, dok EKS za kratkoročne ugovore iznosi 8,27%, a za dugoročne 9,26%. Ukupna prosječna ponderisana NKS iznosi 6,00%, a EKS 9,25%. U poređenju sa istim periodom 2023. godine, kada je iskazana ukupna prosječna ponderisana NKS od 5,94% i EKS od 8,89%, evidentan je porast NKS za 0,06 procentnih poena i EKS za 0,36 procentnih poena.

U Prilogu 19. dat je pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS po ugovorima o finansijskom lizingu zaključenim u periodu 01.01. - 31.12.2024. godine, prema ročnosti, predmetu i korisniku lizinga.

Razlike u visini prosječnih ponderisanih EKS prema korisnicima lizinga su uzrokovane činjenicom da izračun EKS na ugovore zaključene sa fizičkim licima nije identičan izračunu iste u ugovorima zaključenim sa pravnim licima, obzirom da se u iste ne uključuje premija kasko osiguranja, a što je za ugovore sa fizičkim licima zakonska obaveza.

U Prilogu 19a. dat je usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu, koji su zaključeni u posljednjih pet godina, prema ročnosti i korisniku lizinga. Razlika između iskazanih NKS i EKS je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom lizingu i plaća se unaprijed od strane korisnika lizinga, kao i kreiranje ugovora finansijskog lizinga sa otkupnom vrijednošću, te dodatni troškovi lizing aranžmana koji se uključuju u izračun EKS.

4.2.3. PREPORUKE ZA LIZING SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja lizing društava u FBiH nastaviti sa planiranim aktivnostima koje će u narednom periodu biti usmjerene na:

- nastavak kontinuiranog nadzora poslovanja lizing sektora, putem posrednih i neposrednih kontrola;
- očuvanje kapitalne adekvatnosti lizing sektora u FBiH i jačanje internih procesa definisanja parametara zaštite kapitala u subjektima lizing sektora u FBiH;
- praćenje i ocjenu efikasnosti uspostavljenih sistema upravljanja rizicima u lizing sektoru u FBiH i kvaliteta sveukupnog upravljanja;
- daljnju saradnju sa UDLBiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za lizing društva, kao i saradnje sa drugim nadzornim institucijama i
- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za poslovanje lizing sektora u FBiH u kontekstu izmjena i dopuna postojećeg zakonskog i podzakonskog okvira kojim se uređuje poslovanje lizing društava u FBiH sa ciljem razvoja lizing sektora u cjelini.

U okviru nadležnosti za nadzor poslovanja lizing društava, FBA očekuje od subjekata lizing sistema u FBiH da unaprijede aktivnosti i mjere sa primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja usluga finansiranja putem lizinga, a koje su usmjerene na:

- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog lizing poslovanja;
- kapitalno jačanje i definisanje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti, jačanje sistema internih kontrola i funkcije interne revizije;
- unapređenje sistema upravljanja rizicima koji proizilaze iz lizing poslovanja i okruženja, pravovremeno identifikovanje rizika i poduzimanje mjera na kontroli i ublažavanju tih rizika;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i organima, osiguranja tačnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, usklađenosti sa poslovnim politikama, planovima i programima rada, zakonskim i drugim propisima i aktima, kao i zaštita imovine društva i preventivno djelovanje,
- dosljednu postupanje u kontekstu ugovorenog usklađivanja varijabilnih kamatnih stopa i
- dosljednu primjenu Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga.

4.3. FAKTORING POSLOVI

4.3.1. Učesnici na tržištu faktoringa u FBiH

U skladu sa odredbama ZoF-a, poslove faktoringa u FBiH može obavljati privredno društvo organizovano kao dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u FBiH, koje mora imati odobrenje FBA i banka čije je poslovanje uređeno propisima koji regulišu poslovanje banaka u FBiH, na koje se primjenjuju relevantna poglavlja ZoF-a.

Factoring poslovanje u FBiH sa 31.12.2024. godine obavljaju tri komercijalne banke, od kojih su dvije članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu.

4.3.2. Obim, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH

U periodu 01.01. - 31.12.2024. godine ukupan broj novozaključenih ugovora o faktoringu od strane subjekata koji pružaju usluge faktoringa u FBiH je 234, od čega se 212 ugovora odnosi na faktoring s pravom regresa, dva na faktoring bez prava regresa, a 20 ugovora na obrnuti (dobavljački) faktoring. Upoređujući izvještajne podatke sa istim periodom prethodne godine, broj novozaključenih ugovora veći je za 65 ugovora ili 38,5%. Pružaoci usluga faktoringa u posmatranom periodu nisu obavljali poslove otkupa novčanih potraživanja u inostranom faktoringu, niti poslove srodne faktoringu, te se svi ugovori odnose na domaći faktoring.

Ukupan volumen faktoring poslova (faktoringa sa pravom i bez prava regresa, te obrnuti faktoring) iznosi 152,4 miliona KM, što predstavlja povećanje od 16,9 miliona KM ili 12,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Struktura prema domicilnosti ostala je nepromijenjena.

Vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH prema vrsti faktoringa i domicilnosti, sa usporednim podacima i trendom u naznačenim periodima, prikazane su u tabeli 62:

- 000 KM -

Tabela 62: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti

R. br.	Vrsta faktoringa/domicilnost	Volumen otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima				Indeks (5/3)
		01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.		
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Faktoring sa pravom regresa	134.850	99,5	141.506	92,9	105
2.	Faktoring bez prava regresa	267	0,2	10.452	6,9	3915
3.	Obrnuti (dobavljački) faktoring	348	0,3	394	0,2	113
U k u p n o		135.465	100	152.352	100	112
4.	Domaći faktoring	135.465	100	152.352	100	112
5.	Inostrani faktoring	0	0	0	0	-
U k u p n o		135.465	100	152.352	100	112

Prema strukturi portfolija faktoring poslovanja prema ugovorenoj ročnosti za ugovore zaključene do 31.12.2024. godine, najveće učešće u ukupnom volumenu (iznosu) imaju otkupljena novčana potraživanja ugovorene ročnosti do 60 dana (99,5%). Otkupljena novčana potraživanja ugovorene ročnosti od 61 do 90 dana imaju učešće od svega 0,5%, dok otkupljenih novčanih potraživanja ugovorene ročnosti od 91 do 180 dana i preko 180 dana na izvještajni datum nije bilo.

Posmatrajući nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja od kupaca koja u periodu 01.01.-31.12.2024. godine iznose 152 miliona KM, iznos od 84,3 miliona KM odnosi se na javna preduzeća, što čini 55,4% ukupne vrijednosti (volumena) na nivou faktoring sistema FBiH. Slijedi učešće privatnih preduzeća i društava sa 66,2 miliona KM ili 43,6% i vladinih institucija sa 1,5 miliona KM ili 1% ukupne vrijednosti (volumena) na nivou faktoring sistema FBiH. Ugovori obrnutog (dobavljačkog) faktoringa odnose se isključivo na privatna preduzeća i društva.

Po osnovu aktivnih ugovora o faktoringu na izvještajni datum, banke su potraživale ukupno 19,5 miliona KM, u cijelosti u domaćem faktoringu. Na faktoring s pravom regresa odnosi se 13,8 miliona KM ili 70,5%, a na faktoring bez prava regresa iznos od 5,7 miliona KM ili 29,5%. Struktura navedenog iznosa potraživanja prema ugovorenim dospeljima je sljedeća: sa ugovorenim dospeljem do 60 dana - 95,3%, sa ugovorenim dospeljem od 61 do 90 dana - 1%, te sa ugovorenim dospeljem od 91 do 180 dana - 3,7%.

Ukupni prihodi pružaoca usluga faktoringa u FBiH na izvještajni datum iznose 651 hiljadu KM (prihodi od kamata, naknada za faktoring i administrativnih naknada). U poređenju sa istim periodom prethodne godine, ukupni prihodi pružaoca usluga faktoringa bili su veći za 115 hiljada KM ili 21,5%. U strukturi iskazanih ukupnih prihoda, 85,6% odnosi se na faktoring sa pravom regresa, 12% na faktoring bez prava regresa i 2,4% na prihode iz obrnutog (dobavljačkog) faktoringa.

4.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja subjekata koji obavljaju poslove faktoringa u FBiH, nastaviti sa planiranim aktivnostima koje će u narednom periodu biti usmjerene na:

- podršku kvalitetnom unapređenju i širenju poslovnog ambijenta za faktoring poslovanje u FBiH;

- pružanje stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za subjekte koji se bave poslovima faktoringa, kao i saradnje sa drugim nadzornim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvalitete podataka koji se odnose na izloženosti po osnovu faktoringa u CRK-u i
- nastavak kontinuiranog nadzora faktoring poslovanja u FBiH putem posrednih i neposrednih kontrola.

U okviru nadzornih aktivnosti FBA, očekuje se od subjekata faktoring sistema da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja faktoring usluga, a koje su usmjerene na:

- usklađenost poslovanja sa regulatornim zahtjevima, a naročito u kontekstu poštivanja obaveze zaključenja pojedinačnih ugovora o faktoringu u skladu sa važećim zakonskim odredbama i njihovog adekvatnog iskazivanja u CRK;
- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog faktoring poslovanja;
- unapređenje sistema upravljanja rizicima, jačanje sistema internih kontrola i funkcije interne revizije;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i tijelima;
- osiguranje tačnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, preventivno djelovanje i sprečavanje eventualnih prevara i pogrešaka i
- transparentno, razumljivo i potpuno informisanje klijenata o uslugama faktoringa.

POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA I SPNiFTA

POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA
89

ELEKTRONSKO BANKARSTVO I KARTIČNO POSLOVANJE
90

SPNiFTA
93

5. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA I SPNiFTA

5.1. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA

Ukupna vrijednost izvršenih platnih transakcija u bankama sa sjedištem u FBiH i u bankama sa sjedištem u RS-u, a koje posluju na području FBiH na izvještajni datum, po osnovu UPP-a i DPP-a, iznosila je 318,7 milijardi KM (transakcije izvršene u svim valutama, protuvrijednost u KM). Usporedni pregled obima UPP-a i DPP-a daje se u tabeli 63:

Tabela 63: Obim UPP-a i DPP-a

R. br.	Izvršene platne transakcije	01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	DPP	2.948.382	50.409.836	3.068.577	49.874.817	104	99
2.	UPP	89.945.141	246.167.292	94.032.061	268.852.387	105	109
	Ukupno	92.893.523	296.577.128	97.100.638	318.727.204	105	107

Na osnovu izvještaja banaka o izvršenim transakcijama DPP-a (naplata/prilivi i plaćanje/odlivi iz i prema inostranstvu) na izvještajni datum, utvrđeno je da je u bankama u FBiH i u bankama sa sjedištem u RS-u, a koje posluju na području FBiH, registrovan sljedeći obim DPP-a, razvrstano po valutama (EUR, USD, ostale valute), sa usporednim pregledom za isti period prethodne godine (tabela 64):

Tabela 64: Obim DPP-a

R. br.	01.01. - 31.12.2023.				01.01. - 31.12.2024.				Valuta
	Priliv		Odliv		Priliv		Odliv		
	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	1.610.183	20.132.733	880.899	22.070.376	1.673.537	18.914.261	901.051	22.152.465	EUR
2.	57.273	1.673.127	43.166	1.996.708	61.207	1.757.943	45.693	2.131.479	USD
3.	235.324	1.167.584	121.537	3.369.308	256.651	1.461.945	130.438	3.456.724	Ostale valute
Ukupno	1.902.780	22.973.444	1.045.602	27.436.392	1.991.395	22.134.149	1.077.182	27.740.668	

Iz strukture transakcija DPP-a vidljivo je da učešće transakcija priliva iz inostranstva u ukupnom broju transakcija DPP-a iznosi 64,9%, dok se na transakcije odliva prema inostranstvu odnosi 35,1%. Ako posmatramo vrijednost transakcija DPP-a, učešće transakcija priliva iz inostranstva iznosi 44,4%, dok se na odlive prema inostranstvu odnosi 55,6%. Od ukupne vrijednosti izvršenih platnih transakcija DPP-a, 82,3% transakcija izvršeno je u EUR valuti.

U tabeli 65 daje se usporedni pregled obima UPP-a banaka koje posluju u FBiH, razvrstano po vrsti transakcije:

Tabela 65: Obim UPP-a

R. br.	Vrsta transakcije	01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Gotovinske	10.300.527	19.383.729	10.143.679	20.605.148	98	106
2.	Bezgotovinske ¹¹	79.644.614	226.783.563	83.888.382	248.247.239	105	109
	Ukupno	89.945.141	246.167.292	94.032.061	268.852.387	105	109

¹¹ Obuhvataju bezgotovinske unutar bankarske platne transakcije/interne naloge, međubankarske transakcije žiro kliringa i RTGS

U tabeli 66 daje se usporedni pregled o obimu izvršenih mjenjačkih poslova banaka koje posluju u FBiH, po valutama (EUR, USD, ostale valute):

Tabela 66: Izvršeni mjenjački poslovi banaka									
R. br.	01.01. - 31.12.2023.				01.01. - 31.12.2024.				Valuta
	Otkup		Prodaja		Otkup		Prodaja		
	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	1.090.729	1.327.036	131.560	234.993	995.557	1.174.584	132.812	271.929	EUR
2.	91.652	97.981	4.536	7.472	81.702	89.177	4.570	7.232	USD
3.	112.592	108.104	16.511	6.076	93.172	90.702	6.291	5.563	Ostale valute
Ukupno	1.294.973	1.533.121	152.607	248.541	1.170.431	1.354.463	143.673	284.724	

Od ukupnog broja izvršenih mjenjačkih poslova banaka, na otkup se odnosi 89,1% transakcija, dok se na prodaju odnosi 10,9%, a od ukupne vrijednosti mjenjačkih poslova na otkup se odnosi 82,6%, a na prodaju 17,4%. Od ukupne vrijednosti izvršenih transakcija mjenjačnice u bankama, 88,2% transakcija otkupa i prodaje izvršeno je u EUR valuti.

Na osnovu podataka na izvještajni datum, u Registru mjenjačkih poslova banaka evidentirano je 77 ovlaštenih mjenjača, koji djelatnost obavljaju na 454 mjenjačka mjesta, a koji imaju zaključen ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova sa bankama čije je sjedište u FBiH i bankama sa sjedištem u RS-u, a koje posluju na području FBiH.

U tabeli 67 daje se usporedni podatak o obimu izvršenih mjenjačkih poslova ovlaštenih mjenjača, po valutama (EUR, USD, ostale valute):

Tabela 67: Izvršeni mjenjački poslovi ovlaštenih mjenjača									
R. br.	01.01. - 31.12.2023.				01.01. - 31.12.2024.				Valuta
	Otkup		Prodaja		Otkup		Prodaja		
	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	3.349.648	1.771.509	184.356	132.646	3.734.692	2.011.094	234.405	157.311	EUR
2.	164.804	106.771	4.903	3.975	199.984	123.484	9.170	5.130	USD
3.	193.534	93.740	11.422	2.962	211.358	102.610	13.355	2.709	Ostale valute
Ukupno	3.707.986	1.972.020	200.681	139.583	4.146.034	2.237.188	256.930	165.150	

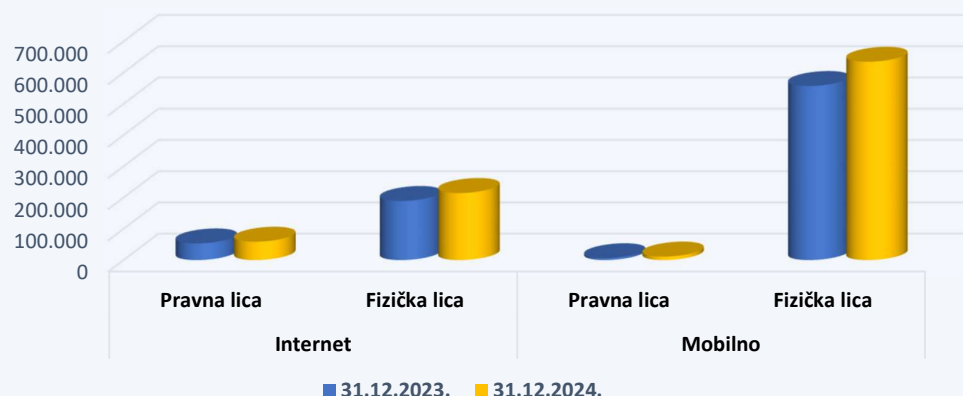
5.2. ELEKTRONSKO BANKARSTVO I KARTIČNO POSLOVANJE

Elektronsko bankarstvo

Prema podacima dostavljenim od strane banaka, na dan 31.12.2024. godine sve banke u FBiH pružaju svojim klijentima, pravnim licima usluge internet bankarstva, dok jedna banka nema tu uslugu za fizička lica. Usluge mobilnog bankarstva fizičkim licima pružaju sve banke, osim jedne, dok usluge mobilnog bankarstva za pravna lica ima sedam banaka.

Iz grafikona 19 mogu se vidjeti podaci o broju korisnika internet i mobilnog bankarstva:

Grafikon 19: Broj korisnika internet i mobilnog bankarstva

Kod fizičkih lica značajnije je učešće usluge mobilnog bankarstva u odnosu na internet bankarstvo, dok je kod pravnih lica značajnije učešće internet bankarstva u odnosu na mobilno bankarstvo.

U tabeli 68 daje se usporedni pregled obima transakcija elektronskog bankarstva u toku 2024. godine, u odnosu na 2023. godinu:

Tabela 68: Internet i mobilno bankarstvo

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2023.				01.01. - 31.12.2024.			
		Pravna lica		Fizička lica		Pravna lica		Fizička lica	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)
1.	Internet ban.	10.647.108	68.610.328	471.772	245.990	14.373.767	75.005.951	517.702	155.045
1.1.	UPP	10.429.373	56.580.360	469.484	208.252	14.084.815	62.048.778	514.746	148.068
1.2.	IPP	217.735	12.029.968	2.288	37.738	288.952	12.957.173	2.956	6.977
2.	Mobilno ban.	166.231	247.057	4.823.341	1.274.885	409.638	640.057	5.581.193	1.636.014
2.1.	UPP	165.911	242.558	4.810.645	1.217.290	407.845	617.736	5.563.618	1.560.557
2.2.	IPP	320	4.499	12.696	57.595	1.793	22.321	17.575	75.457
Ukupno:		10.813.339	68.857.385	5.295.113	1.520.875	14.783.405	75.646.008	6.098.895	1.791.059

Prema podacima banaka, u 2024. godini, internet i mobilnim bankarstvom za pravna lica izvršeno je ukupno 14.783.405 transakcija, ukupne vrijednosti 75,6 milijardi KM, pri čemu se 97,2% ukupnog broja, odnosno 99,2% ukupne vrijednosti transakcija obavljalo putem internet bankarstva.

U 2024. godini fizička lica, korisnici internet i mobilnog bankarstva, izvršila su 6.098.895 transakcija u vrijednosti od 1,8 milijardi KM. U ukupnom broju izvršenih transakcija, na transakcije obavljene mobilnim bankarstvom odnosi se 91,5% transakcija, a vrijednosno izraženo na transakcije obavljene mobilnim bankarstvom odnosi se 91,3% vrijednosti transakcija.

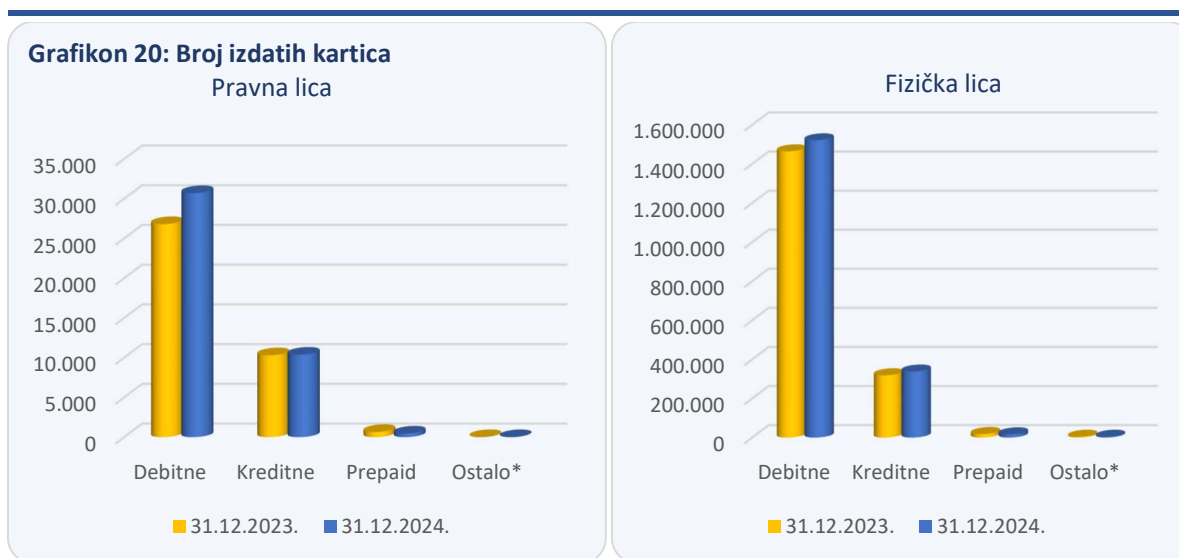
Prema dostavljenim podacima banaka, na nivou bankarskog sektora FBiH sa 31.12.2024. godine 36,2% od ukupnog broja klijenata pravnih lica koristi usluge internet bankarstva, dok ih 6,9% koristi mobilno bankarstvo. Kada posmatramo klijente fizička lica na nivou bankarskog sektora FBiH, 12,7% od ukupnog broja klijenata koristi internet bankarstvo, dok ih 37,4% koristi mobilno bankarstvo.

Kartično poslovanje

U novčanim tokovima sve je veći značaj kartičnog i elektronskog plaćanja i primjetan je značajan porast njihovog učešća u odnosu na plaćanja gotovim novcem. Platne kartice su zbog jednostavnog korištenja, uštede vremena i lakše dostupnosti sredstvima na računu, sve prisutnije sredstvo plaćanja. Platne kartice mogu biti debitne, kreditne i prepaid. Kod debitnih kartica račun se tereti odmah po izvršenom plaćanju, kod prepaid kartice sredstva je potrebno unaprijed položiti na račun, a kreditne kartice podrazumijevaju odgođeno plaćanje izvršenih transakcija.

Sve banke iz FBiH imaju u ponudi platne kartice, za šta su obezbijedile prihvatnu mrežu u vidu 26.896 POS terminala i 1.326 bankomata na području BiH.

U grafikonu 20 dat je pregled broja izdatih kartica na kraju 2023. i 2024. godine, a u tabeli 69 daje se pregled broja i vrijednosti transakcija kartičnog poslovanja, prema vrsti kartica, u 2024. godini, sa usporednim podacima za prethodnu godinu:

* Kartice za koje nema podatka o vrsti

Tabela 69: Obim kartičnog poslovanja prema vrsti kartice

R. br.	Vrsta kartice	01.01. - 31.12.2023.				01.01. - 31.12.2024.			
		Pravna lica		Fizička lica		Pravna lica		Fizička lica	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)
1.	Debitne	537.898	164.745	66.168.735	6.640.604	587.495	200.921	74.748.608	7.578.033
2.	Kreditne	214.755	33.644	3.640.672	353.460	219.773	34.022	3.536.491	364.311
3.	Prepaid	333	9	74.888	2.911	154	4	92.341	3.738
4.	Ostalo*	0	0	5.387	114	0	0	6.819	183
Ukupno:		752.986	198.398	69.889.682	6.997.089	807.422	234.947	78.384.259	7.946.265

* Kartice za koje nema podatka o vrsti

Na dan 31.12.2024. godine banke iz FBiH imale su 1.921.770 izdatih kartica, čiji su korisnici u 2024. godini izvršili 79.191.681 kartičnu transakciju ukupne vrijednosti 8,2 milijarde KM. Od ukupnog broja kartica izdatih od strane banaka iz FBiH, 97,8% se odnosi na kartice izdate fizičkim licima, a 2,2% su kartice pravnim licima. U ukupnom broju kartica, najzastupljenije su debitne kartice s

udjelom od 80,8% i u posmatranom periodu, debitnim karticama realizovano je 95,1% ukupnog broja i ukupne vrijednosti kartičnih transakcija.

Iz tabele 70 može se sagledati obim kartičnih transakcija posmatrano prema prihvatnim uređajima:

Tabela 70: Obim kartičnog poslovanja prema prihvatnim uređajima

R. br.	Vrsta kartice	01.01. - 31.12.2023.				01.01. - 31.12.2024.			
		Pravna lica		Fizička lica		Pravna lica		Fizička lica	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	POS	603.904	73.625	53.906.450	2.747.124	647.277	92.259	64.253.761	3.126.847
2.	ATM	120.664	101.517	22.832.465	5.567.027	121.397	111.688	23.131.263	6.187.855
3.	Internet	102.771	36.262	5.297.267	232.043	126.066	46.473	6.949.312	317.511
	Ukupno:	827.339	211.404	82.036.182	8.546.194	894.740	250.421	94.334.336	9.632.212

Najveći broj transakcija realizovan je na POS-ovima (68,2%), dok je vrijednosno izraženo, na ATM-ovima realizovano 63,7% ukupne vrijednosti transakcija.

U podatke u prethodnoj tabeli uključene su i kartične transakcije ino-karticama izvršene na prihvatnim uređajima banaka iz FBiH. Ukupan broj izvršenih transakcija ino-karticama iznosi 16.037.395, a ukupna vrijednost istih je 1,7 milijardi KM. Od ukupnog broja transakcija na POS-ovima u 2024. godini, 21% su bile transakcije ino-karticama, a 79% transakcija odnosilo se na kartice izdate od strane banaka iz FBiH. Kada se posmatra vrijednost transakcija na POS-ovima, 24,8% se odnosi na ino-kartice, a 75,2% na kartice banaka sa sjedištem u FBiH. Od ukupnog broja transakcija na ATM-ovima u 2024. godini, 7,9% su bile transakcije karticama izdatim u inostranstvu, a 92,1% transakcija odnosilo se na kartice izdate od strane banaka iz FBiH. Prema vrijednosti transakcija izvršenih na ATM-ovima, 14% se odnosi na ino-kartice, a 86% na kartice banaka sa sjedištem u FBiH.

5.3. SPNIFTA

Na izvještajni datum banke su, po izvještajima o gotovinskim transakcijama od 30 hiljada KM ili više, povezanim i sumnjivim transakcijama, koje dostavljaju FBA, izvijestile FOO o ukupno 325.220 transakcije, što je za 13,2% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupna vrijednost navedenih transakcija iznosi 17,7 milijardi KM, što je za 9,9% manje u odnosu na isti period prethodne godine (tabela 71).

Tabela 71: Izvještene transakcije po broju i vrijednosti - banke

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Transakcije prijavljene prije izvršenja	9	1.941	11	35.354	122	1821
2.	Transakcije prijavljene u roku od 3 dana	373.098	19.532.545	324.613	17.644.727	87	90
3.	Transakcije prijavljene poslije roka od 3 dana	1.755	172.445	596	68.676	34	40
	Ukupno	374.862	19.706.931	325.220	17.748.757	87	90

U tabeli 72 i tabeli 73 prikazani su usporedni pregledi broja i vrijednosti ukupno izvještenih sumnjivih transakcija u bankama i MKO.

Tabela 72: Izvještene sumnjive transakcije po broju i vrijednosti - banke

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Transakcije prijavljene prije izvršenja	9	1.941	11	35.354	122	1821
2.	Transakcije prijavljene u roku od 3 dana	1.806	100.760	219	285.683	12	284
3.	Transakcije prijavljene poslije roka od 3 dana	1.231	129.815	293	55.437	24	43
Ukupno		3.046	232.516	523	376.474	17	162

Tabela 73: Izvještene sumnjive transakcije po broju i vrijednosti - MKO

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2023.		01.01. - 31.12.2024.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	(5/3)	(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Transakcije za koje je FOO tražio podatke	0	0	0	0	-	-
2.	Transakcije za koje FOO nije tražio podatke	1.623	1.171	71	286	4	24
Ukupno		1.623	1.171	71	286	4	24

U periodu od 01.01. - 31.12.2024. godine lizing društva su po izvještajima o gotovinskim transakcijama od 30 hiljada KM ili više, povezanim i sumnjivim transakcijama koje dostavljaju FBA, izvijestile FOO o tri sumnjive transakcija u vrijednosti od 6,2 hiljade KM, što je za dvije transakcije više u odnosu na prethodnu godinu.

ZAKLJUČAK

Nadzor SBS odvija se kontinuirano s ciljem očuvanja i jačanja stabilnosti bankarskog sistema i zaštite deponenata, zakonitog, sigurnog, te kvalitetnog poslovanja svih SBS u FBiH. FBA sprovodi planirane i vanredne aktivnosti i mjere u skladu sa nadležnostima FBA.

Na osnovu iskazanih osnovnih pokazatelja poslovanja bankarskog sektora FBiH sa 31.12.2024. godine, može se zaključiti da je isti adekvatno kapitaliziran, likvidan i profitabilan. U odnosu na kraj prethodne godine, zabilježen je rast neto imovine, novčanih sredstava, kreditnog portfolija, ulaganja u vrijednosne papire, depozita, štednje i ukupnog kapitala. Učešće nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima, kao ključnog indikatora kvaliteta aktive, bilježi smanjenje u odnosu na kraj prethodne godine. Iskazana profitabilnost u 2024. godini predstavlja osnov za daljnje jačanje kapitala i ispunjenje svih kapitalnih zahtjeva. U odnosu na tradicionalne modele plaćanja kontinuirano raste udio digitalnih kanala plaćanja.

Poslovanje mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2024. godine, u odnosu na kraj prethodne godine, karakteriše rast aktive, rast bruto mikrokreditnog portfolija, kao najznačajnije stavke aktive, te rast obaveza po uzetim kreditima i ukupnog kapitala. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, broj zaključenih ugovora zabilježio je pad, dok je vrijednost mikrokredita zabilježila rast. Na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH iskazan je pozitivan finansijski rezultat koji bilježi smanjenje u odnosu na isti period prethodne godine.

Na nivou lizing sistema u FBiH na izvještajni datum iskazan je rast aktive, bruto i neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, kapitala i obaveza po uzetim kreditima, a smanjeni su vrijednost i broj novozaključenih

lizing ugovora u odnosu na isti period prethodne godine. U posmatranom periodu na nivou lizing sektora u FBiH iskazana je dobit u poslovanju lizing društava, koja bilježi povećanje u odnosu na isti period prethodne godine.

Pružaoци usluga faktoringa su u izvještajnom periodu obavljali poslove domaćeg faktoringa uključujući i poslove obrnutog (dobavljačkog) faktoringa, koji su se obavljali u manjoj mjeri, dok poslove otkupa novčanih potraživanja u inostranom faktoringu nisu obavljali. U odnosu na isti period prethodne godine, zabilježeno je povećanje vrijednosti otkupljenog nominalnog iznosa novčanih potraživanja i iznosa isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima pružaoca usluga faktoringa, te povećanje broja zaključenih ugovora o faktoringu.

Tokom posmatranog perioda, SBS su uspješno poslovali uprkos i daljnje prisutnim makroekonomskim i geopolitičkim rizicima. Iako procjene makroekonomskih pokazatelja ostaju podložne visokom stepenu neizvjesnosti, rezultati bankarskog sistema FBiH potvrđuju stabilnost, održivost i otpornost istog. Kapaciteti bankarskog sistema, unutar postojećeg regulatornog okvira, omogućavaju pružanje adekvatne podrške privredi i građanima, te prilagođavanje okolnostima koje bi mogle nastati. FBA će nastaviti aktivno nadzirati rad SBS u skladu sa važećim aktima i planovima, te poduzimati redovne i vanredne aktivnosti u slučaju dodatne potrebe za djelovanjem u nastalim situacijama. Posebna pažnja biti će posvećena mjerama koje imaju za cilj jačanje kapitalne osnove, upravljanje materijalno značajnim rizicima, osiguranje održivog poslovanja, zaštitu korisnika finansijskih usluga, promociju finansijske inkluzije i podršku procesu digitalne transformacije.

SPISAK PRILOGA

PRAVNI OKVIR

97

Prilog 1 - Pravni okvir za rad FBA i SBS u FBiH

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

110

Prilog 2 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31.12.2024.

Prilog 3 - Bilans stanja banaka u FBiH - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda - 31.12.2024.

Prilog 4 - Pregled ukupne imovine, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31.12.2024.

Prilog 5 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31.12.2024.

Prilog 6 - Bilans uspjeha banaka u FBiH - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period 01.01. - 31.12.2024.

Prilog 7 - Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

116

Prilog 8 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31.12.2024.

Prilog 9 - Zbirni bilans stanja MKF - 31.12.2024.

Prilog 10 - Zbirni bilans stanja MKD - 31.12.2024.

Prilog 11 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31.12.2024.

Prilog 12 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO - 31.12.2024.

Prilog 12a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO

Prilog 13 - Zbirni bilans uspjeha MKF - 31.12.2024.

Prilog 14 - Zbirni bilans uspjeha MKD - 31.12.2024.

PRILOZI ZA LIZING SEKTOR

123

Prilog 15 - Osnovni podaci o lizing društvima u FBiH - 31.12.2024.

Prilog 16 - Zbirni bilans stanja lizing društava - 31.12.2024.

Prilog 17 - Pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH - 31.12.2024.

Prilog 18 - Zbirni bilans uspjeha lizing društava - 31.12.2024.

Prilog 19 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu - 31.12.2024.

Prilog 19a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu

ESG

128

Prilog 20 - ESG i ostale relevantne informacije

PRAVNI OKVIR

Prilog 1- Pravni okvir za rad FBA i SBS u FBiH

I PROPISI VEZANI ZA USTROJ FBA

1. Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj 75/17),
2. Statut Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj 3/18),
3. Pravilnik o radu Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (prečišćen tekst) (broj U.O.-78-09/22 od 24.06.2022. g., broj U.O.-16-01/23 od 27.10.2023. g., broj U.O.-23-04/24 od 09.04.2024. g., broj U.O.-25-05/24 od 19.06.2024. g. i broj U.O.-28-05/24 od 02.10.2024. g.),
4. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (prečišćen tekst) (broj U.O.-78-07/22 od 24.06.2022. g., broj U.O.-08-02/23 od 30.01.2023. g. i broj U.O.-30-06/24 od 26.11.2024. g.), kao sastavni dio Pravilnika o radu,
5. Pravilnik o sistematizaciji poslova Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (prečišćen tekst) (broj 01-3678/22 od 05.09.2022. g., broj 01-3678-1/22 od 30.09.2022. g., broj 01-653/23 od 17.01.2023. g., broj 01-1729/23 od 24.04.2023. g., broj 01-586/24 od 07.02.2024. g., broj 01-2135/24 od 24.04.2024. g., broj 01-4749/24 od 11.09.2024. g. i broj 01-6882/24 od 20.12.2024. g.).

II PROPISI VEZANI ZA NADLEŽNOST POSLOVANJA FBA

Zakoni

1. Zakon o bankama ("Službene novine FBiH", broj 27/17),
2. Zakon o mikrokreditnim organizacijama ("Službene novine FBiH", broj 59/06),
3. Zakon o udruženjima i fondacijama („Službene novine FBiH“, broj 45/02),
4. Zakon o lizingu („Službene novine FBiH“, br. 85/08, 39/09, 65/13 i 104/16),
5. Zakon o Razvojnoj banci Federacije BiH ("Službene novine FBiH", broj 37/08),
6. Zakon o deviznom poslovanju ("Službene novine FBiH", broj 47/10),
7. Zakon o zaštiti žiranata/jamaca u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 100/13),
8. Zakon o zaštiti korisnika finansijskih usluga ("Službene novine FBiH", broj 31/14),
9. Zakon o unutrašnjem platnom prometu („Službene novine FBiH“, br. 48/15, 79/15-ispr. i 4/21),
10. Zakon o faktoringu Federacije BiH („Službene novine FBiH“, br. 14/16 i 74/20),
11. Zakon o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/20),
12. Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj 13/24).

Odluke FBA vezane za rad i nadzor poslovanja banaka

1. Odluka o velikim izloženostima banke („Službene novine FBiH“, broj 81/17),

2. Odluka o eksternoj reviziji i sadržaju revizije u banci („Službene novine FBiH“, br. 81/17 i 26/22),
3. Odluka o uslovima za izdavanje prokure u banci („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
4. Odluka o kupoprodaji plasmana banke („Službene novine FBiH“, br. 81/17 i 86/20),
5. Odluka o planovima oporavka banke i bankarske grupe („Službene novine FBiH“, br. 81/17, 48/21 i 26/22),
6. Odluka o zahtjevima za konsolidovanu bankarsku grupu („Službene novine FBiH“, br. 81/17, 43/22 i 55/24),
7. Odluka o izuzecima od čuvanja bankarske tajne („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
8. Odluka o evidenciji banke i organizacionog dijela banke sa sjedištem u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu i predstavništva banke otvorene u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
9. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
10. Odluka o upravljanju informacionim sistemom u banci („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
11. Odluka o izjavi o imovinskom stanju („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
12. Odluka o upravljanju deviznim rizikom u banci („Službene novine FBiH“, br. 81/17 i 37/20),
13. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje, odbijanje izdavanja i ukidanja dozvole za rad („Službene novine FBiH“, broj 90/17),
14. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i odbijanje izdavanja saglasnosti za izbor odnosno imenovanje članova nadzornog odbora i uprave banke i ukidanje izdatih saglasnosti („Službene novine FBiH“, broj 90/17),
15. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje, odbijanje izdavanja i ukidanja drugih saglasnosti za obavljanje bankarskih aktivnosti („Službene novine FBiH“, broj 90/17),
16. Odluka o superviziji banaka i postupcima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, br. 90/17 i 94/21),
17. Odluka o tarifi naknada za banke („Službene novine FBiH“, br. 46/18, 69/19 i 85/23),
18. Odluka o internom procesu procjene adekvatnosti kapitala i internom procesu procjene adekvatnosti likvidnosti u banci („Službene novine FBiH“, br. 16/19 i 30/20),
19. Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Službene novine FBiH“, br. 44/19 i 47/20),
20. Odluka o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi („Službene novine FBiH“, broj 41/20) - vrijedi do 30.06.2025. g.,
21. Odluka o sadržaju, rokovima i načinu dostavljanja podataka za uporedni prikaz naknada usluga za poslovne subjekte u unutrašnjem platnom prometu i međubankarske naknade za transakcije platnim karticama („Službene novine FBiH“, broj 31/21),
22. Odluka o sistemu internog upravljanja u banci („Službene novine FBiH“, broj 39/21),
23. Odluka o objavljivanju podataka i informacija banke („Službene novine FBiH“, broj 39/21),
24. Odluka o upravljanju rizikom likvidnosti banke („Službene novine FBiH“, broj 39/21),
25. Odluka o postupku supervizorskog pregleda i procjene banke (SREP) („Službene novine FBiH“, br. 94/21 i 101/24),
26. Odluka o upravljanju eksternalizacijom u banci („Službene novine FBiH“, broj 75/22),
27. Odluka o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa („Službene novine FBiH“, br. 79/22, 26/23, 85/23, 41/24 i 89/24),
28. Odluka o postupku za utvrđivanje potraživanja i raspodjele imovine, kao i utvrđivanja i izvršavanja obaveza banke u postupku likvidacije („Službene novine FBiH“, broj 16/23),
29. Odluka o uslovima kada se banka smatra nesolventnom („Službene novine FBiH“, broj 16/23),

30. Odluka o privremenim mjerama za ograničavanje izloženosti banke („Službene novine FBiH“, br. 26/23, 55/24 i 96/24),
31. Odluka o uslovima i načinu podnošenja prigovora klijenata i postupanja subjekata bankarskog sistema i Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 46/23),
32. Odluka o uslovima za dokumentiranje, digitalizaciju i automatizaciju kreditnih aktivnosti banke („Službene novine FBiH“, broj 85/23),
33. Odluka o mjerama za jačanje finansijske inkluzije i održivog poslovanja banke („Službene novine FBiH“, broj 85/23),
34. Odluka o izračunavanju kapitala banke („Službene novine FBiH“, br. 98/23, 13/24-ispr.),
35. Odluka o utvrđivanju dodatnih kapitalnih zahtjeva i mjera za ograničavanje sistemskih rizika („Službene novine FBiH“, broj 98/23),
36. Odluka o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi („Službene novine FBiH“, broj 98/23),
37. Odluka o izvještajima koje banka dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine prema standardizovanom regulatornom izvještajnom okviru (COREP) („Službene novine FBiH“, broj 41/24),
38. Odluka o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službene novine FBiH“, broj 79/24),
39. Odluka o posebnim mjerama koje banka primjenjuje u vanrednim okolnostima poplave iz oktobra/listopada 2024. godine („Službene novine FBiH“, broj 79/24),
40. Odluka o izvještajima koje banka dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u nadzorne i statističke svrhe („Službene novine FBiH“, broj 89/24),
41. Odluka o uslovima i ograničenjima u obavljanju poslova s licima u posebnom odnosu s bankom i obavezi banke o obavještavanju Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 89/24),
42. Odluka o načinu utvrđivanja sistemski značajne banke i zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajnu banku („Službene novine FBiH“, broj 96/24),
43. Odluka o minimalnim standardima za obavljanje mjenjačkih poslova („Službene novine FBiH“, br. 95/13, 99/13 i 103/18).

Uputstva i smjernice FBA vezane za rad i nadzor poslovanja banaka

44. Smjernice za procjenu planova oporavka (broj 01-4919/17 od 22.12.2017. g. i broj 01-2941/20 od 13.07.2020. g.),
45. Uputstvo za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope (broj 01-4921/17 od 22.12.2017. g.),
46. Smjernice za eksterne revizore informacionog sistema (broj 01-262/18 od 30.01.2018. g.),
47. Smjernice za izvještavanje Agencije za bankarstvo Bosne i Hercegovine o primjeni ICAAP-a i ILAAP-a u banci (broj 01-1338/19 od 16.04.2019. g., broj 01-2162/20 od 29.05.2020. g., broj 01-934/23 od 07.03.2023. g. i broj 01-598/24 od 07.02.2024. g.),
48. Uputstvo za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive (broj 01-2583/19 od 05.07.2019. g. i broj 01-520/22 od 17.02.2022. g.),
49. Uputstvo za procjenu tržišne vrijednosti kolaterala (broj 01-3181/20 od 03.08.2020. g. i broj 01-1367/22 od 06.04.2022. g.),
50. Uputstvo za popunjavanje izvještaja banke o regulatornom kapitalu, kreditnom, operativnom i tržišnom riziku i stopi finansijske poluge (broj 01-171/21 od 18.01.2021. g.),

51. Uputstvo za popunjavanje izvještaja banke o velikim izloženostima (broj 01-172/21 od 18.01.2021. g.),
52. Uputstvo za popunjavanje izvještaja banke o kamatnom riziku u bankarskoj knjizi (broj 01-173/21 od 18.01.2021. g.),
53. Uputstvo za popunjavanje izvještaja o deviznoj poziciji banke (broj 01-174/21 od 18.01.2021. g.),
54. Uputstvo za izvještavanje o upravljanju eksternalizacijom u banci (broj 01-175/21 od 18.01.2021. g.),
55. Uputstvo za izvještavanje o upravljanju informacionim sistemima (broj 01-176/21 od 18.01.2021. g., broj 01-2401/22 od 06.06.2022. g. i broj 01-6377/24 od 27.11.2024. g.),
56. Uputstvo za popunjavanje obrazaca SPNiFTA za banke (broj 01-177/21 od 18.01.2021. g.),
57. Uputstvo za popunjavanje izvještaja o obimu mjenjačkih poslova, unutrašnjeg i deviznog platnog prometa (broj 01-178/21 od 18.01.2021. g. i broj 01-2402/22 od 06.06.2022. g.),
58. Uputstvo za dostavu podataka za uporedni prikaz naknada i usluga za poslovne subjekte u unutrašnjem platnom prometu (broj 01-1869/21 od 07.05.2021. g.),
59. Uputstvo za dostavu podataka o međubankarskim naknadama za transakcije platnim karticama (broj 01-1870/21 od 07.05.2021. g.),
60. Uputstvo o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke o izračunu i održavanju NSFR-a (broj 01-2374/21 od 03.06.2021. g.),
61. Uputstvo o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke o izračunu i održavanju LCR-a (broj 01-2375/21 od 03.06.2021. g.),
62. Uputstvo za objavljivanje podataka i informacija banke (broj 01-2376/21 od 03.06.2021. g.),
63. Uputstvo za primjenu posebnih standarda u upravljanju pojedinačnim rizicima u banci (broj 01-2599/21 od 16.06.2021. g.),
64. Uputstvo za izvještavanje o NSFR-u (broj 01-3981 od 30.09.2021. g.),
65. Uputstvo za popunjavanje izvještajnih obrazaca za likvidnosnu pokrivenost (broj 01-4675/21 od 08.11.2021. g.),
66. Uputstvo za popunjavanje nadzornih i statističkih izvještaja banke (broj 01-2400/22 od 06.06.2022. g., broj 01-933/23 od 07.03.2023. g. i broj 01-597/24 od 07.02.2024. g.),
67. Uputstvo za izvještavanje o primjeni Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa (broj 01-4777/22 od 04.11.2022. g.),
68. Metodologija nadzornog testiranja otpornosti na stres (horizont testiranja 2023. – 2025. g.) i Upute za popunjavanje obrazaca za nadzorno testiranje otpornosti na stres,
69. Uputstvo za izradu i provedbu strategije i operativnih planova za postupanje sa nekvalitetnim izloženostima (broj 01-1519/23 od 07.04.2023. g.),
70. Uputstvo za primjenu i izradu izvještaja subjekata bankarskog sistema po prigovoru klijenata (broj 01-3020/23 od 24.07.2023. g.),
71. Smjernice za upravljanje rizicima povezanim s klimatskim promjenama i okolišnim rizicima („Službene novine FBiH“, br. 57/23 i 69/23),
72. Uputstvo o načinu izvještavanja likvidatora o provođenju postupka likvidacije u banci, Prilog 1 i Prilog 2 (broj 01-5075/23 od 14.12.2023. g.),
73. Uputstvo za obavještavanje o ponudi održivog paketa i usluga za finansijsku inkluziju, zelenih proizvoda i proizvoda usmjerenih na društveno odgovorno finansiranje (broj: 01-384/24 od 29.01.2024. g.),
74. Uputstvo za primjenu standardizovanog i pojednostavljenog standardizovanog pristupa mjerenju kamatnog rizika u bankarskoj knjizi (broj: 01-701/24 od 13.02.2024. g.),
75. Uputstvo za bonitetno vrednovanje softvera za potrebe izračuna regulatornog kapitala (broj: 01-702/24 od 13.02.2024. g.),

76. Uputstvo za popunjavanje izvještaja banke o regulatornom kapitalu, kreditnom, operativnom i tržišnom riziku i stopi finansijske poluge (broj: 01-3328/24 od 26.06.2024. g.),
77. Uputstvo za popunjavanje izvještaja banke o kamatnom riziku u bankarskoj knjizi (broj 01-3350/24 od 26.06.2024. g.),
78. Uputstvo za popunjavanje izvještaja o efektima realizacije posebnih mjera koje banka primjenjuje u vanrednim okolnostima – poplave iz oktobra/listopada 2024. godine (broj 01-6373/24 od 27.11.2024. g.),
79. Uputstvo za popunjavanje nadzornih i statističkih izvještaja banke (broj 01-6374/24 od 27.11.2024. g.),
80. Smjernice za analizu i procjenu rizika od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (broj 01-6927/24 od 23.12.2024. g.),
81. Smjernice za identifikaciju stvarnog vlasnika (broj 01-6928/24 od 23.12.2024. g.).

Odluke i smjernice FBA vezano za restrukturiranje banaka

1. Odluka o procjeni mogućnosti restrukturiranja banke i bankarske grupe ("Službene novine FBiH", broj 26/18),
2. Odluka o planovima reorganizacije poslovanja banke ("Službene novine FBiH", broj 26/18),
3. Odluka o uslovima i načinu vršenja nezavisne procjene vrijednosti imovine i obaveza banke prije i u toku postupka restrukturiranja ("Službene novine FBiH", broj 26/18),
4. Odluka o prodaji dionica, imovine, prava i obaveza banke u restrukturiranju ("Službene novine FBiH", broj 26/18),
5. Odluka o podacima i informacijama koje se dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe ("Službene novine FBiH", br. 44/19, 48/19 i 61/21),
6. Odluka o osnivanju, uslovima i načinu davanja saglasnosti za društva za upravljanje imovinom ("Službene novine FBiH", broj 26/18),
7. Odluka o postupku i načinu vršenja otpisa ili konverzije instrumenata kapitala i obaveza banke ("Službene novine FBiH", broj 26/18),
8. Odluka o osnivanju banke za posebne namjene ("Službene novine FBiH", broj 26/18),
9. Odluka o vrsti ugovora i finansijskih instrumenata na koje se primjenjuju zaštitne mjere za druge ugovorne strane ("Službene novine FBiH", broj 26/18),
10. Odluka o minimalnim zahtjevima za kapitalom i prihvatljivim obavezama banke ("Službene novine FBiH", broj 26/18),
11. Odluka o uslovima i načinu provođenja nadzora i nalažanje mjera u cilju izvršenja ovlaštenja iz nadležnosti restrukturiranja banaka („Službene novine FBiH“, br. 54/20 i 61/21),
12. Metodologija Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine za obrađivanje minimalnog zahtjeva za kapitalom i prihvatljivim obavezama banke („Službene novine FBiH“, broj 26/22),
13. Smjernice u planiranju restrukturiranja – očekivanja od banaka („Službene novine FBiH“, br. 75/22 i 49/24),
14. Operativne Smjernice za izradu priručnika za provođenje instrumenata unutrašnjeg restrukturiranja („Službene novine FBiH“, broj 49/24),
15. Uputstvo o načinu sačinjavanja izvještaja koji se dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe (broj 01-3368/24 od 26.06.2024. g.).

Odluke i uputstva FBA vezano za rad i nadzor poslovanja MKO

1. Odluka o uslovima i postupku izdavanja i oduzimanja dozvole za rad i drugih saglasnosti mikrokreditnim organizacijama („Službene novine FBiH“, broj 103/18),
2. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje dozvole za rad mikrokreditnoj fondaciji nastaloj promjenom oblika mikrokreditne organizacije („Službene novine FBiH“, br. 27/07 i 31/18),
3. Odluka o tarifi naknada za mikrokreditne organizacije („Službene novine FBiH“, br. 46/18, 69/19 i 86/20),
4. Odluka o izvještajima koje mikrokreditna organizacija dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja („Službene novine FBiH“, br. 87/19 i 85/23),
5. Odluka o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija („Službene novine FBiH“, broj 27/07),
6. Odluka o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji („Službene novine FBiH“, broj 103/18),
7. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
8. Odluka o nadzoru mikrokreditnih organizacija i postupcima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, br. 103/18 i 98/23),
9. Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti mikrokreditnih organizacija i procjenu kreditne sposobnosti („Službene novine FBiH“, br. 23/14 i 54/20),
10. Odluka o uslovima i načinu podnošenja prigovora klijenata i postupanja subjekata bankarskog sistema i Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 46/23),
11. Odluka o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službene novine FBiH“, broj 79/24),
12. Odluka o posebnim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju u vanrednim okolnostima poplave iz oktobra/listopada 2024. godine („Službene novine FBiH“, broj 79/24),
13. Uputstvo za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope (broj 01-4921/17 od 22.12.2017. g.),
14. Uputstvo za izračunavanje prilagođenog povrata na aktivu i operativne aktivnosti (broj 01-646/19 od 04.03.2019. g.),
15. Uputstvo o sadržaju i načinu vođenja registra povezanih lica u mikrokreditnim organizacijama (broj 01-647/19 od 04.03.2019. g.),
16. Uputstvo za izradu izvještaja mikrokreditne organizacije (broj 01-56/20 od 15.01.2020. g.),
17. Uputstvo za primjenu i izradu izvještaja subjekata bankarskog sistema po prigovoru klijenata (broj 01-3020/23 od 24.07.2023. g.).

Odluke i uputstva FBA vezano za rad i nadzor poslovanja lizing društava

1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova lizinga („Službene novine FBiH“, br. 46/09, 58/17 i 31/18),
2. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje saglasnosti lizing društvu („Službene novine FBiH“, br. 46/09, 46/11 i 58/17),
3. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope ugovora o finansijskom lizingu („Službene novine FBiH“, broj 46/18),
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanja lizing naknade po ugovoru o operativnom lizingu („Službene novine FBiH“, br. 46/09 i 48/12),

5. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja („Službene novine FBiH“, br. 46/09, 48/12 i 110/12),
6. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima lizing društva („Službene novine FBiH“, broj 46/09),
7. Odluka o nadzoru lizing društva („Službene novine FBiH“, br. 46/09, 58/17, 31/18 i 37/20),
8. Odluka o tarifi naknada za lizing društva („Službene novine FBiH“, br. 46/18 i 69/19),
9. Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje finansiranja putem lizing ugovora i procjenu kreditne sposobnosti („Službene novine FBiH“, br. 46/14 i 37/20),
10. Odluka o izdvajanju poslovnih procesa lizing društva (Eksternalizacija) („Službene novine FBiH“, broj 58/17),
11. Odluka o uslovima i načinu podnošenja prigovora klijenata i postupanja subjekata bankarskog sistema i Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 46/23),
12. Odluka o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službene novine FBiH“, broj 79/24),
13. Odluka o posebnim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju u vanrednim okolnostima poplave iz oktobra/listopada 2024. godine („Službene novine FBiH“, broj 79/24),
14. Uputstvo za primjenu odluke o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu (broj 01-2445/10 od 11.06.2010. g.),
15. Uputstvo za izradu izvještaja lizing društva (broj 08-340/13 od 31.01.2013. g.),
16. Uputstvo za primjenu i izradu izvještaja subjekata bankarskog sistema po prigovoru klijenata (broj 01-3020/23 od 24.07.2023. g.).

Odluke i uputstva FBA vezano za rad i nadzor faktoring poslovanja

1. Odluka o minimalnim standardima sadržaja ugovora o faktoringu („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
2. Odluka o minimalnim standardima uslova i načina obavljanja djelatnosti društava za faktoring („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
3. Odluka o minimalnim standardima kriterija, pravila i dodatnih zahtjeva za kapital društava za faktoring („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
4. Odluka o minimalnim standardima kriterija i postupaka odlučivanja o izdavanju saglasnosti za sticanje ili povećavanje kvalifikovanog udjela u društvima za faktoring i društvima za faktoring u drugom pravnom licu („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
5. Odluka o minimalnim standardima bližih uslova i načina izdavanja odobrenja za rad društava za faktoring u domaćem faktoringu („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
6. Odluka o minimalnim standardima uslova koje članovi nadzornog odbora i uprave društava za faktoring moraju ispunjavati („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
7. Odluka o minimalnim standardima kriterija i načina upravljanja rizicima društava za faktoring („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
8. Odluka o minimalnim standardima načina obavljanja poslova interne revizije u društvima za faktoring („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
9. Odluka o minimalnim standardima strukture, sadržaja, načina i rokova dostavljanja informacija i izvještaja društava za faktoring Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, br. 70/16, 85/16-ispr. i 104/16),
10. Odluka o tarifi naknada društava za faktoring („Službene novine FBiH“, br. 46/18 i 69/19),

11. Uputstvo za popunjavanje finansijskih i ostalih izvještaja koje su društva za faktoring obavezna sastavljati za potrebe Agencije za bankarstvo Federacije BiH (broj 4203/16 od 24.10.2016. g.),
12. Uputstvo za izradu izvještaja o izračunu kapitala društava za faktoring (broj 4204/16 od 24.10.2016. g.),
13. Uputstvo za izradu i način dostave projekcije poslovanja društva za faktoring (broj 1100/19 od 01.04.2019. g.).

Odluke vezano rad Ombudsmena za bankarski sistem

1. Odluka o minimalnim zahtjevima u pogledu sadržaja, razumljivosti i dostupnosti općih i posebnih uslova poslovanja davaoca finansijskih usluga ("Službene novine FBiH", broj 62/14),
2. Odluka o uslovima i načinu postupanja po zahtjevu žiranta za oslobađanje od obaveze jemstva („Službene novine FBiH“, broj 31/18),
3. Pravila o uslovima i načinu postupanja ombudsmena za bankarski sistem Federacije Bosne i Hercegovine po prigovoru klijenata („Službene novine FBiH“, broj 46/23),
4. Odluka o uslovima i načinu podnošenja prigovora klijenata i postupanja subjekata bankarskog sistema i Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 46/23),
5. Odluka o uslovima za dokumentiranje, digitalizaciju i automatizaciju kreditnih aktivnosti banke („Službene novine FBiH“, broj 85/23).

Ostali propisi:

Razvojna banka FBiH

1. Uredba o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH ("Službene novine FBiH", br. 57/08, 77/08, 62/10 i 59/14),
2. Odluka o utvrđivanju visine naknada za obavljanje nadzora nad radom Razvojne banke FBiH ("Službene novine FBiH", broj 65/09).

Devizno poslovanje

1. Pravilnik o postupku otvaranja i vođenja deviznih računa i deviznih štednih uloga rezidenata u banci ("Službene novine FBiH", broj 56/10),
2. Pravilnik o uslovima i načinu otvaranja, vođenja i zatvaranja računa nerezidenata u banci ("Službene novine FBiH", broj 56/10),
3. Odluka o iznošenju strane gotovine i čekova ("Službene novine FBiH", broj 58/10),
4. Odluka o uslovima i načinu obavljanja mjenjačkih poslova ("Službene novine FBiH", br. 58/10 i 49/11),
5. Odluka o uslovima za izdavanje odobrenja za otvaranje deviznog računa u inostranstvu ("Službene novine FBiH", broj 58/10),
6. Odluka o plaćanju, naplati i prenosu u devizama i stranoj gotovini ("Službene novine FBiH", broj 58/10),
7. Odluka o načinu i uslovima pod kojima rezidenti u poslovanju s nerezidentima mogu primiti naplatu ili izvršiti plaćanje u stranoj gotovini i gotovini u konvertibilnim markama ("Službene novine FBiH", broj 58/10),

8. Pravilnik o načinu, rokovima i obrascima izvještavanja o kreditnim poslovima sa inostranstvom ("Službene novine FBiH", broj 79/10),
9. Odluka o minimalnim standardima za obavljanje mjenjačkih poslova ("Službene novine FBiH", br. 95/13 i 99/13),
10. Odluka o postupku kontrole obavljanja mjenjačkih poslova ("Službene novine FBiH", broj 95/13).

SPNiFTA

1. Pravilnik o provođenju Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, br. 41/15 i 24/23).

III OSTALI ZAKONI U FBiH RELEVANTNI ZA RAD I NADZOR POSLOVANJA SBS

1. Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list RBiH" br. 2/92, 13/93 i 13/94, „Službene novine FBiH“, br. 29/03 i 42/11),
2. Zakon o platnim transakcijama ("Službene novine FBiH", br. 32/00 i 28/03),
3. Zakon o čeku ("Službene novine FBiH", broj 32/00),
4. Zakon o mjenici ("Službene novine FBiH", br. 32/00 i 28/03),
5. Zakon o visini stope zatezne kamate na javne prihode ("Službene novine FBiH", br. 48/01, 52/01, 42/06, 28/13, 66/14, 86/15, 34/18, 99/19, 48/21 i 81/23),
6. Zakon o privrednim društvima ("Službene novine FBiH" br. 81/15 i 75/21),
7. Zakon o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 52/14, 36/18, 54/19 i 94/23),
8. Zakon o preuzimanju dioničkih društava („Službene novine FBiH“, broj 77/15),
9. Zakon o registraciji poslovnih subjekata u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 27/05, 68/05, 43/09, 63/14 i 75/21),
10. Zakon o javnim preduzećima („Službene novine FBiH“, br. 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12),
11. Zakon o likvidacionom postupku ("Službene novine FBiH", broj 29/03),
12. Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 86/07, 24/09 i 44/10),
13. Zakon o klasifikaciji djelatnosti u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 64/07 i 80/11),
14. Zakon o klasifikaciji zanimanja u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 111/12),
15. Zakon o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine FBiH", br. 85/08, 109/12, 86/15 i 25/17),
16. Zakon o registru vrijednosnih papira ("Službene novine FBiH", br. 39/98, 36/99 i 33/04),
17. Zakon o Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine FBiH" br. 39/98, 36/99, 33/04 i 6/17),
18. Zakon o radu FBiH ("Službene novine FBiH", br. 26/16, 89/18, 44/22 i 39/24),
19. Zakon o vijeću zaposlenika ("Službene novine FBiH", broj 38/04),
20. Zakon o zapošljavanju stranaca ("Službene novine F BiH", broj 111/12),
21. Zakon o investicijskim fondovima ("Službene novine FBiH", br. 85/08 i 25/17),
22. Zakon o posredovanju u privatnom osiguranju ("Službene novine FBiH", br. 22/05, 8/10 i 30/16),
23. Zakon o poreznoj upravi Federacije BiH ("Službene novine FBiH", br. 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 29/11 i 27/12, 7/13, 71/14, 91/15 i 44/22),
24. Zakon o porezu na dobit ("Službene novine FBiH", br. 15/16 i 15/20),
25. Zakon o porezu na dohodak ("Službene novine FBiH", br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13),

26. Zakon o doprinosima ("Službene novine FBiH", br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 106/16, 34/18, 99/19, 4/21 i 6/23),
27. Zakon o naplati i djelimičnom otpisu dospelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje ("Službene novine FBiH", br. 25/06 i 57/09),
28. Zakon o Jedinstvenom sistemu registracije kontrole i naplate doprinosa ("Službene novine FBiH", br. 42/09, 109/12, 30/16 i 96/21),
29. Zakon o početnoj bilanci stanja preduzeća i banaka ("Službene novine FBiH", br. 12/98, 40/99, 47/06, 38/08 i 65/09),
30. Zakon o reviziji privatizacije državnog kapitala u gospodarskim društvima i bankama ("Službene novine FBiH", broj 55/12),
31. Zakon o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja građana u postupku privatizacije ("Službene novine FBiH", br. 27/97, 8/99, 45/00, 54/00, 7/01, 32/01, 27/02, 57/03, 44/04, 79/07, 65/09, 48/11, 111/12, 86/15, 13/18, 44/20, 103/21 i 81/23),
32. Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH ("Službene novine FBiH", br. 66/04, 49/05, 5/06, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09, 42/11 i 35/14),
33. Zakon o izmirenju obaveza na osnovu računa stare devizne štednje u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 62/09, 42/11, 91/13, 101/16 i 57/20),
34. Zakon o udruženjima i fondacijama ("Službene novine FBiH", broj 45/02),
35. Zakon o eksproprijaciji ("Službene novine FBiH", br. 70/07, 36/10, 25/12 i 34/16),
36. Zakon o prestanku važenja Zakona o građenju ("Službene novine FBiH", br. 55/02 i 34/07),
37. Zakon o građevinskom zemljištu u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 67/05),
38. Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom FBiH ("Službene novine FBiH", br. 20/05, 17/06, 62/06, 40/07, 70/07, 94/07 i 41/08),
39. Zakon o slobodi pristupa informacijama u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 32/01 i 48/11),
40. Zakon o prekršajima FBiH ("Službene novine FBiH", broj 63/14),
41. Zakon o notarima ("Službene novine FBiH", broj 45/02),
42. Zakon o vještacima ("Službene novine FBiH", br. 49/05 i 38/08),
43. Zakon o agencijama i unutrašnjim službama za zaštitu ljudi i imovine ("Službene novine FBiH", br. 78/08 i 67/13),
44. Zakon o zemljišnim knjigama FBiH ("Službene novine FBiH", br. 58/02, 19/03, 54/04 i 61/22),
45. Zakon o stranim ulaganjima ("Službene novine FBiH", br. 61/01, 50/03 i 77/15),
46. Zakon o postupku medijacije ("Službene novine FBiH", broj 49/07),
47. Zakon o trezoru FBiH ("Službene novine FBiH", br. 26/16, 3/20 i 60/23),
48. Zakon o Vladi FBiH („Službene novine FBiH“, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06),
49. Zakon o federalnom tužilaštvu FBiH ("Službene novine FBiH", br. 42/02 i 19/03),
50. Zakonu o sudovima u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 38/05, 22/06, 63/10, 72/10-ispr., 7/13, 52/14 i 75/21),
51. Zakon o izvršnom postupku ("Službene novine FBiH", br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06-ispr., 39/09, 74/11, 35/12 i 46/16),
52. Zakon o upravnom postupku ("Službene novine FBiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22),
53. Zakon o upravnim sporovima ("Službene novine FBiH", broj 9/05),
54. Zakon o parničnom postupku ("Službene novine FBiH", br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15),
55. Zakon o vanparničnom postupku („Službene novine FBiH“, br. 2/98, 39/04, 73/05, 80/14 i 11/21),
56. Krivični zakon FBiH („Službene novine FBiH“, br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17),
57. Zakon o krivičnom postupku FBiH ("Službene novine FBiH", br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09 i 12/10, 8/13, 59/14 i 74/20),

58. Zakon o izvršenju krivičnih sankcija u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 44/98, 42/99, 12/09, 42/11 i 39/24),
59. Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 70/08),
60. Zakon o finansijsko-informatičkoj agenciji ("Službene novine FBiH", broj 80/11),
61. Zakon o fiskalnim sistemima ("Službene novine FBiH", broj 81/09),
62. Zakon o privatizaciji banaka ("Službene novine FBiH", br. 12/98, 29/00, 37/01 i 33/02),
63. Zakon o arhivskoj građi Federacije BiH ("Službene novine FBiH", broj 45/02),
64. Zakon o priznavanju javnih isprava na teritoriji FBiH ("Službene novine FBiH", broj 4/98),
65. Zakon o štrajku ("Službene novine FBiH", broj 14/00),
66. Zakon o federalnim upravnim taksama i Tarifi federalnih upravnih taksi ("Službene novine FBiH", br. 6/98, 8/00, 45/10, 43/13 i 98/17),
67. Zakon o stvarnim pravima („Službene novine FBiH“, br. 66/13 i 100/13),
68. Zakon o budžetima FBiH („Službene novine FBiH“, br. 102/13, 9/14-ispr., 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22),
69. Zakon o državljanstvu Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj 34/16),
70. Zakon o dobrovoljnim penzijskim/mirovinskim fondovima („Službene novine FBiH“, broj 104/16),
71. Zakon o finansijskom poslovanju („Službene novine FBiH“, broj 48/16),
72. Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 45/10, 111/12 i 20/17),
73. Zakon o Jedinstvenom registru korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi („Službene novine FBiH“, broj 25/17),
74. Zakon o osiguranju („Službene novine FBiH“, br. 23/17 i 103/21),
75. Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 32/17),
76. Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine FBiH“, br. 13/18, 90/21, 19/22 i 47/24),
77. Zakon o visini stope zatezne kamate ("Službene novine FBiH", broj 18/20),
78. Zakon o rokovima i postupanju u sudskim postupcima za vrijeme trajanja nesreće na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 28/20),
79. Zakon o sudskoj policiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 77/20),
80. Zakon o zaštiti na radu („Službene novine FBiH“, broj 79/20),
81. Zakon o Registru finansijskih izvještaja („Službene novine FBiH“, broj 7/21),
82. Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj 15/21),
83. Zakon o jedinstvenom registru taksi i naknada u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj 24/21),
84. Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova („Službene novine FBiH“, broj 49/21),
85. Zakon o stečaju („Službene novine FBiH“, broj 53/21),
86. Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 75/21),
87. Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije („Službene novine FBiH“, broj 82/23),
88. Zakon o preduzetničkoj infrastrukturi u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 41/24),
89. Zakon o unutrašnjoj trgovini („Službene novine FBiH“, broj 87/24).

IV OSTALI ZAKONI U BiH RELEVANTNI ZA RAD I NADZOR POSLOVANJA SBS

1. Zakon o Centralnoj banci BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07),
2. Zakon o zaštiti potrošača u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 25/06),
3. Zakon o nadzoru nad tržištem u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 45/04, 44/07 i 102/09),
4. Zakon o konkurenciji („Službene glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09),
5. Zakon o politici direktnih stranih ulaganja u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 4/98, 17/98, 13/03 i 48/10),
6. Zakon o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11 i 89/11-ispr.),
7. Zakon o zaštiti tajnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 54/05 i 12/09),
8. Zakon o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“, broj 91/06),
9. Odluka o osnovama upotrebe elektronskog potpisa i pružanja usluga ovjeravanja („Službeni glasnik BiH“, broj 21/09),
10. Zakon o klasifikaciji djelatnosti u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 76/06, 100/08 i 32/10),
11. Zakon o državnoj službi u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 8/03, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17),
12. Zakon o radu u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13, 93/17 i 88/23),
13. Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 52/05, 103/09 i 90/16),
14. Zakon o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje („Službeni glasnik BiH“, br. 28/06, 76/06, 72/07, 97/11 i 100/13),
15. Zakon o računovodstvu i reviziji BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 42/04),
16. Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 44/04),
17. Okvirni zakon o zalozima ("Službeni glasnik BiH", br. 28/04 i 54/04),
18. Zakon o porezu na dodanu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", br. 9/05, 35/05, 100/08, 33/17 i 46/23),
19. Zakon o javnim nabavkama BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 39/14, 59/22 i 50/24),
20. Zakon o carinskoj tarifi ("Službeni glasnik BiH", broj 58/12),
21. Zakon o carinskim prekršajima BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 88/05),
22. Zakon o patentu ("Službeni glasnik BiH", broj 53/10),
23. Zakon o jedinstvenom matičnom broju ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01, 63/08 i 103/11),
24. Zakon o udruženjima i fondacijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01, 42/03, 63/08, 76/11 i 94/16),
25. Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17),
26. Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07 i 58/08),
27. Zakon o upotrebi i zaštiti naziva BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/04, 50/08 i 76/11),
28. Zakon o fiskalnom vijeću u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 63/08),
29. Zakon o trezoru institucija BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 27/00 i 50/08),
30. Zakon o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda ("Službeni glasnik BiH", br. 55/04, 34/07, 49/09 i 91/17),
31. Zakon o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 i 91/17),
32. Zakon o postupku medijacije ("Službeni glasnik BiH", broj 37/04),

33. Zakon o prijenosu poslovanja medijacije na udruženje medijatora ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05),
34. Zakon o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14, 60/14, 91/17 i 50/22),
35. Zakon o postupku prisilne naplate indirektnih poreza ("Službeni glasnik BiH", br. 89/05 i 62/11),
36. Zakon o prekršajima ("Službeni glasnik BiH", br. 41/07, 18/12, 36/14, 81/15 i 65/20),
37. Zakon o sudu BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09-prečišćeni tekst, 74/09-ispr. i 97/09),
38. Zakon o visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 35/02, 39/03, 42/03, 10/04, 25/04, 93/05, 32/07, 48/07 i 63/23),
39. Zakon o tužilaštvu BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09-prečišćeni tekst i 97/09),
40. Zakon o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16),
41. Zakon o upravnim sporovima BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10),
42. Zakon o parničnom postupku pred Sudom BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 36/04, 84/07, 58/13, 94/16 i 34/21),
43. Zakonu o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 32/00, 19/02, 35/04, 32/06, 38/06 i 61/23),
44. Zakon o izvršnom postupku pred sudom BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 18/03),
45. Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17),
46. Zakon o privremenom odgađanju od izvršenja potraživanja po osnovu izvršnih odluka na teret zakona institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 43/03 i 43/04),
47. Krivični zakon BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14 i 35/18),
48. Zakon o krivičnom postupku BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13 i 65/18),
49. Zakon o arhivskoj građi i arhivu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 16/01),
50. Zakon o pružanju besplatne pravne pomoći ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16),
51. Zakon o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, br. 59/09 i 66/16),
52. Zakon o štrajku zaposlenih u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 41/16),
53. Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16 - prečišćeni tekst),
54. Zakon o državljanstvu BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16 - prečišćeni tekst),
55. Zakon o platama i naknadama u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20 i 59/22),
56. Zakon o azilu („Službeni glasnik BiH“, broj 11/16),
57. Zakon o slobodi pristupa informacijama na nivou institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 61/23),
58. Zakon o sprečavanju sukoba interesa u institucijama na nivou Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 18/24).

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

Prilog 2 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31.12.2024.

R. br.	Banka	Internet adresa	Predsjednik uprave	Broj zaposlenih
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	www.addiko.ba	Jasmin Spahić	345
2.	ASA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO	www.asabanka.ba	Samir Mustafić	703
3.	"BOSNA BANK INTERNATIONAL" - d.d. Sarajevo	www.bbi.ba	Alek Bakalović	423
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BOSNA I HERCEGOVINA	www.intesasanpaolobanka.ba	Michele Castoro	612
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIJNA BANKA D.D. VELIKA KLADUŠA	www.kib-banka.com.ba	Refik Rošić	87
6.	NLB Banka d.d., Sarajevo	www.nlb.ba	Lidija Žigić	497
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	www.pbs.ba	Hamid Pršeš	222
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	www.procreditbank.ba	Amir Salkanović	252
9.	RAIFFEISEN BANK DIONIČARSKO DRUŠTVO BOSNA I HERCEGOVINA	www.raiffeisenbank.ba	Rainer Schnabl	1.357
10.	Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina	www.sparkasse.ba	Amir Softić	515
11.	UniCredit Bank d.d.	www.unicreditbank.ba	Amina Mahmutović	1.141
12.	UNION BANKA DD SARAJEVO	www.unionbank.ba	Vedran Hadžiahmetović	218
13.	ZiraatBank BH d.d.	www.ziraatbank.ba	Bülent Suer	347
UKUPNO				6.719

Napomena: nazivi banaka preuzeti su iz rješenja o upisu u sudski registar

Prilog 3 - Bilans stanja banaka u FBiH - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda -
31.12.2024.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2023.	%	31.12.2024.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	IMOVINA					
1.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	6.142.525	21,2	6.773.228	21,1	110
2.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	33.775	0,1	33.299	0,1	99
3.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	1.230.935	4,3	1.224.420	3,8	99
4.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku	20.856.155	72,1	23.276.744	72,6	112
5.	Potraživanja po finansijskim najmovima	32.563	0,1	35.137	0,1	108
6.	Derivatni finansijski instrumenti	8.971	0,0	5.271	0,0	59
7.	Unaprijed plaćeni porez na dobit	4.198	0,0	4.686	0,0	112
8.	Odgođena porezna imovina	37.383	0,1	35.026	0,1	94
9.	Materijalna imovina	482.933	1,7	536.353	1,7	111
10.	Nematerijalna imovina	75.667	0,3	81.375	0,3	108
11.	Ulaganja u zavisna društva, zajedničke poduhvate i pridružena društva	11.659	0,0	12.271	0,0	105
12.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja	6.846	0,0	3.637	0,0	53
13.	Ostala imovina i potraživanja	24.394	0,1	41.786	0,2	171
14.	UKUPNO IMOVINA	28.948.004	100	32.063.233	100	111
15.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	4.687.553		5.321.808		114
16.	UKUPNO IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA	33.635.557		37.385.041		111
	OBAVEZE					
17.	Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	654	0,0	1.290	0,0	197
18.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	25.102.118	86,7	27.699.943	86,4	110
19.	Derivatni finansijski instrumenti	14.483	0,1	16.016	0,1	111
20.	Obaveze za porez za dobit	14.251	0,0	5.518	0,0	39
21.	Odgođene porezne obaveze	5.877	0,0	6.954	0,0	118
22.	Rezervisanja	143.696	0,5	135.546	0,4	94
23.	Ostale obaveze	89.106	0,3	76.410	0,2	86
24.	UKUPNO OBAVEZE	25.370.185	87,6	27.941.677	87,1	110
	KAPITAL					
25.	Dionički kapital	1.582.389	5,5	1.614.389	5,0	102
26.	Dionička premija	118.164	0,4	118.164	0,4	100
27.	Rezerve	1.021.162	3,5	1.237.590	3,9	121
28.	Revalorizacije rezerve	-55.894	-0,2	-17.373	-0,1	31
29.	Dobit	1.058.340	3,7	1.267.413	4,0	120
30.	Gubitak	146.342	0,5	98.627	0,3	67
31.	UKUPNO KAPITAL	3.577.819	12,4	4.121.556	12,9	115
32.	UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL	28.948.004	100	32.063.233	100	111
33.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	4.687.553		5.321.808		114
34.	UKUPNO OBAVEZE, KAPITAL I VANBILANSNA EVIDENCIJA	33.635.557		37.385.041		111

Prilog 4 - Pregled ukupne imovine, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH -
31.12.2024.

- 000 KM -

R. br.	Banka	Ukupna imovina		Kredit		Depoziti		Dobit /Gubitak
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	1.313.951	4,1	604.462	3,2	1.079.048	4,1	24.951
2.	ASA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO	3.348.385	10,4	2.040.217	10,7	2.906.810	11,1	55.835
3.	"BOSNA BANK INTERNATIONAL" - d.d. Sarajevo	1.651.356	5,2	1.117.351	5,9	1.398.033	5,4	26.609
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BOSNA I HERCEGOVINA	2.952.130	9,2	1.928.609	10,1	2.291.244	8,8	26.732
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA D.D. VELIKA KLADUŠA	136.711	0,4	59.466	0,3	103.541	0,4	1.938
6.	NLB Banka d.d., Sarajevo	1.959.333	6,1	1.276.255	6,7	1.622.656	6,2	27.574
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	663.017	2,1	405.268	2,1	535.756	2,0	11.537
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	1.052.045	3,3	690.368	3,6	856.949	3,3	8.341
9.	RAIFFEISEN BANK DIONIČARSKO DRUŠTVO BOSNA I HERCEGOVINA	5.673.102	17,7	3.079.342	16,1	4.645.342	17,8	143.320
10.	Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina	2.372.696	7,4	1.592.885	8,3	1.940.026	7,4	38.538
11.	UniCredit Bank d.d.	8.071.797	25,2	4.708.098	24,6	6.442.821	24,7	185.369
12.	UNION BANKA DD SARAJEVO	1.282.042	4,0	555.773	2,9	1.090.053	4,2	5.779
13.	ZiraatBank BH d.d.	1.586.668	4,9	1.042.434	5,5	1.189.527	4,6	36.296
UKUPNO		32.063.233	100	19.100.528	100	26.101.806	100	592.819

Prilog 5 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31.12.2024.

- 000 KM -

Opis	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	Ukupni bruto krediti po nivoima kreditnog rizika	ECL za Nivo 1 kreditnog rizika	ECL za Nivo 2 kreditnog rizika	ECL za Nivo 3 kreditnog rizika	Ukupno ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Ukupni krediti pravna lica (1.1. do 1.21.)	8.243.141	1.066.084	248.605	9.557.830	90.160	119.954	213.493	423.607
1.1. A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	92.878	20.179	23.078	136.135	1.204	2.096	19.285	22.585
1.2. B Vađenje ruda i kamena	39.892	41.080	282	81.254	474	4.764	248	5.486
1.3. C Prerađivačka industrija	1.877.393	310.297	84.524	2.272.214	22.828	36.545	68.915	128.288
1.4. D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	289.111	43.587	0	332.698	3.513	9.269	0	12.782
1.5. E Opskrba vodom, uklanjanje otpada, gospodarenje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	46.131	5.082	9.066	60.279	461	403	9.067	9.931
1.6. F Građevinarstvo	681.527	77.179	6.853	765.559	7.698	5.227	6.466	19.391
1.7. G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	2.935.431	282.226	68.864	3.286.521	29.034	25.827	59.822	114.683
1.8. H Prijevoz i skladištenje	306.570	67.827	8.767	383.164	3.494	9.128	7.350	19.972
1.9. I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	165.773	30.786	30.504	227.063	1.839	4.262	28.429	34.530
1.10. J Informacije i komunikacije	155.120	28.562	3.828	187.510	1.715	1.967	2.945	6.627
1.11. K Finans. djelatnosti i djelatnosti osiguranja	677.393	10.705	262	688.360	5.780	448	202	6.430
1.12. L Poslovanje nekretninama	145.277	54.012	2.404	201.693	1.648	10.878	1.451	13.977
1.13. M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	233.437	28.810	6.922	269.169	2.778	2.540	6.567	11.885
1.14. N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	51.237	12.717	2.133	66.087	555	1.172	1.940	3.667
1.15. O Javna uprava i odbrana; obavljanje soc. osiguranja	419.931	17.911	0	437.842	4.658	1.150	0	5.808
1.16. P Obrazovanje	20.558	641	256	21.455	211	52	238	501
1.17. Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	68.170	945	626	69.741	1.687	54	372	2.113
1.18. R Umjetnost, zabava i rekreacija	12.729	27.991	52	40.772	175	3.039	52	3.266
1.19. S Ostale uslužne djelatnosti	24.579	5.547	184	30.310	408	1.133	144	1.685
1.20. T Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0
1.21. U Djelatnosti izvanteritorijal. organizacija i tijela	4	0	0	4	0	0	0	0
2. Ukupno stanovništvo (2.1 + 2.2 + 2.3)	8.608.635	618.813	315.250	9.542.698	88.783	59.208	261.117	409.108
2.1. Opća potrošnja	6.525.248	525.175	294.475	7.344.898	70.488	51.499	246.821	368.808
2.2. Stambena izgradnja	1.994.918	86.003	16.787	2.097.708	16.579	6.741	10.933	34.253
2.3. Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	88.469	7.635	3.988	100.092	1.716	968	3.363	6.047
3. Ukupni krediti (1. + 2.)	16.851.776	1.684.897	563.855	19.100.528	178.943	179.162	474.610	832.715

Prilog 6 - Bilans uspjeha banaka u FBiH - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period 01.01. - 31.12.2024.

- 000 KM -

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2023.	%	01.01. - 31.12.2024.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
BILANS USPJEHA						
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	910.751	72,6	1.035.730	74,3	114
2.	Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	88.267	7,0	141.908	10,2	161
3.	Neto prihodi/(rashodi) od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	822.484	65,6	893.822	64,1	109
4.	Prihodi od naknada i provizija	526.841	42,0	591.690	42,4	112
5.	Rashodi od naknada i provizija	140.135	11,2	149.547	10,7	107
6.	Neto prihodi/(rashodi) od naknada i provizija	386.706	30,8	442.143	31,7	114
7.	Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	-60.900	-4,9	-64.772	-4,6	106
8.	Ostali dobici i (gubici) od finansijske imovine	-12.301	-1,0	-1.221	-0,1	10
9.	Neto dobici/(gubici) od derivatnih finansijskih instrumenata	662	0,1	572	0,0	86
10.	Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike	50.268	4,0	33.303	2,4	68
11.	Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine	4.813	0,4	14.223	1,0	298
12.	Prihodi od dividendi	1.204	0,1	10.966	0,8	911
13.	Ostali prihodi	44.333	3,5	38.885	2,8	87
	Prihodi iz poslovanja - neto	1.253.836	100	1.393.808	100	111
14.	Troškovi zaposlenih	292.894	23,4	321.178	23,0	110
15.	Troškovi amortizacije	67.430	5,4	73.506	5,3	109
16.	Ostali troškovi i rashodi	320.147	25,5	324.096	23,2	101
17.	Udio u rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	0	0,0	0	0,0	-
18.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a	0	0,0	0	0,0	-
19.	DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	556.798	44,4	649.141	46,6	117
20.	Tekući porez na dobit	52.225	4,2	54.732	3,4	91
21.	Odgođeni porez na dobit	-11.968	-1,0	1.590	0,1	16
22.	POREZ NA DOBIT	40.257	3,2	56.322	3,5	123
23.	DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA	516.541	41,2	592.819	43,0	116
24.	Dobit ili gubitak od obustavljenog poslovanja	0	0,0	0	0,0	-
25.	DOBIT/(GUBITAK)	516.541	41,2	592.819	43,0	116
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU						
26.	Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha	2.481	54,1	33.845	90,5	1.364
27.	Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha	2.109	45,9	3.548	9,5	168
28.	OSTALI UKUPNI REZULTAT	4.590	100	37.393	100	815
29.	UKUPNI REZULTAT	521.131		630.212		122

Prilog 7 - Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima

Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite po periodima

- % -

R. br.	Opis	31.12.2020.		31.12.2021.		31.12.2022.		31.12.2023.		31.12.2024.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kratkoročne kredite	2,25	2,53	2,12	2,45	2,01	2,30	2,12	2,34	2,09	2,38
1.1.	Privredi	2,20	2,41	2,08	2,33	1,96	2,18	1,95	2,14	2,02	2,29
1.2.	Stanovništvu	8,35	15,27	8,56	14,73	7,68	13,41	7,59	12,24	8,21	13,55
1.3.	Ostalo	2,34	3,34	1,87	2,79	2,74	4,01	4,66	5,24	4,09	4,45
2.	Pon. kamatne stope na dugoročne kredite	4,47	5,31	4,36	5,18	4,14	4,94	4,50	5,40	4,49	5,32
2.1.	Privredi	3,54	3,79	3,38	3,63	3,33	3,54	3,61	3,88	3,66	3,90
2.2.	Stanovništvu	5,45	6,88	5,12	6,38	4,79	6,07	5,08	6,45	5,22	6,60
2.3.	Ostalo	3,20	3,37	3,14	3,31	3,17	3,28	4,37	4,63	3,81	3,95
3.	Ukupno pon. kamatne stope	3,16	3,67	3,21	3,78	3,05	3,59	3,12	3,63	3,16	3,70
3.1.	Privredi	2,54	2,76	2,45	2,71	2,35	2,57	2,33	2,53	2,45	2,71
3.2.	Stanovništvu	5,50	7,04	5,17	6,50	4,82	6,16	5,11	6,52	5,25	6,67
3.3.	Ostalo	2,72	3,35	2,31	2,97	2,96	3,63	4,54	4,98	3,90	4,11

Napomena: u pozicije 1.3., 2.3. i 3.3. - Ostalo, uključeni su krediti vladi i vladinim institucijama, krediti bankama i drugim finansijskim institucijama i ostali krediti.

Prosječne ponderisane NKS i EKS na depozite po periodima

- % -

R. br.	Opis	31.12.2020.		31.12.2021.		31.12.2022.		31.12.2023.		31.12.2024.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kratkoročne depozite	0,35	0,34	0,21	0,21	0,41	0,41	1,19	1,19	1,61	1,61
1.1.	Privredi	0,49	0,49	0,45	0,45	0,35	0,35	0,88	0,89	1,60	1,60
1.2.	Stanovništvu	0,40	0,40	0,17	0,17	0,12	0,12	0,43	0,43	0,72	0,72
1.3.	Ostalo	0,31	0,30	0,17	0,17	0,49	0,49	1,51	1,52	1,98	1,98
2.	Pon. kamatne stope na dugoročne depozite	1,04	1,05	0,74	0,75	0,61	0,62	0,97	0,97	2,14	2,21
2.1.	Privredi	1,19	1,20	0,94	0,94	0,72	0,72	1,69	1,69	2,76	2,89
2.2.	Stanovništvu	1,00	1,01	0,69	0,70	0,63	0,63	0,79	0,79	1,64	1,65
2.3.	Ostalo	1,01	1,03	0,64	0,68	0,41	0,42	1,40	1,44	2,55	2,70
3.	Ukupno pon. kamatne stope	0,70	0,70	0,48	0,48	0,50	0,51	1,03	1,03	1,92	1,96
3.1.	Privredi	0,90	0,90	0,75	0,75	0,56	0,56	1,35	1,35	2,18	2,25
3.2.	Stanovništvu	0,89	0,90	0,59	0,59	0,50	0,51	0,76	0,76	1,48	1,49
3.3.	Ostalo	0,43	0,44	0,25	0,26	0,47	0,48	1,48	1,50	2,16	2,20

Napomena: u pozicije 1.3., 2.3. i 3.3. - Ostalo, uključeni su depoziti vlade i vladinih institucija, depoziti banaka i drugih finansijskih institucija i ostali depoziti.

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

Prilog 8 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31.12.2024.

R. br.	Naziv MKO	Internet adresa	Direktor	Broj zaposlenih
1.	Mikrokreditno društvo CREDO CENTAR društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	www.credo-centar.ba	Hamid Milak	17
2.	Mikrokreditno društvo EKI d.o.o. Sarajevo	www.eki.ba	Mirsad Simić	185
3.	Mikrokreditna fondacija "EKI"	www.eki.ba	Esad Uzunić	242
4.	Mikrokreditna fondacija "LIDER"	www.lider.ba	Džavid Sejfović	72
5.	Mikrokreditna fondacija "LOK" Sarajevo	www.lok.ba	Elma Čardaklija – Bašić	48
6.	Mikrokreditno društvo MI-BOSPO d.o.o. Tuzla	www.mi-bospo.org	Sandra Bećirović	14
7.	Mikrokreditna fondacija "MI-BOSPO" Tuzla	www.mi-bospo.org	Safet Husić	220
8.	Mikrokreditna fondacija "MIKRA"	www.mikra.ba	Sanin Čampara	174
9.	Mikrokreditna fondacija "MIKRO ALDI"	www.mikroaldi.org	Omar Softić	34
10.	„PARTNER MIKROKREDITNA FONDACIJA“	www.partner.ba	Senad Sinanović	276
11.	"PRVA ISLAMSKA MIKROKREDITNA FONDACIJA"	www.mfi.ba	Edina Hadžimurtezić	7
12.	Mikrokreditna fondacija "SUNRISE"	www.microsunrise.ba	Samir Bajrović	160
13.	Mikrokreditno društvo „PARTNER“ društvo sa ograničenom odgovornošću Tuzla	www.partner.ba	Edisa Sijerčić	74
UKUPNO				1.523

Napomena: nazivi MKF preuzeti su iz rješenja o upisu u registar kod Federalnog ministarstva pravde, a nazivi MKD iz rješenja o upisu u sudski registar

Prilog 9 - Zbirni bilans stanja MKF - 31.12.2024.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2023.	%	31.12.2024.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	31.162	5,2	39.764	6,1	128
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	24.637	4,1	30.562	4,7	124
1b)	Kamatonosni računi depozita	6.525	1,1	9.202	1,4	141
2.	Plasmani bankama	0	0,0	350	0,1	-
3.	Kredit	474.936	79,1	507.163	77,9	107
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	3.012	0,5	3.632	0,6	121
3b)	Neto kredit (3-3a)	471.924	78,6	503.531	77,3	107
4.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	22.466	3,7	28.689	4,4	128
5.	Dugoročne investicije	65.379	10,9	70.379	10,8	108
6.	Ostala aktiva	9.300	1,6	8.567	1,3	92
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	0	0,0	2	0,0	-
8.	UKUPNO AKTIVA	600.231	100	651.278	100	109
PASIVA						
9a)	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	16.046	2,7	21.621	3,3	135
9b)	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	234.273	39,0	256.283	39,4	109
9c)	Obaveze po dospjelim kamata	1.394	0,2	1.944	0,3	139
10.	Ostale obaveze	27.939	4,7	33.917	5,2	121
11.	UKUPNO OBAVEZE	279.652	46,6	313.765	48,2	112
12.	Donirani kapital	48.098	8,0	48.098	7,4	100
13.	Osnovni kapital	3.626	0,6	3.626	0,6	100
14.	Višak prihoda nad rashodima	322.424	53,7	337.919	51,9	105
14a)	za prethodne godine	296.903	49,5	322.286	49,5	109
14b)	za tekuću godinu	25.521	4,2	15.633	2,4	61
15.	Manjak prihoda nad rashodima	54.412	9,1	55.027	8,5	101
15a)	za prethodne godine	54.346	9,1	54.412	8,4	100
15b)	za tekuću godinu	66	0,0	615	0,1	932
16.	Ostale rezerve	843	0,2	2.897	0,4	344
17.	UKUPNO KAPITAL	320.579	53,4	337.513	51,8	105
18.	UKUPNO PASIVA	600.231	100	651.278	100	109
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
19.	Otpisani krediti	131.711		130.337		99
20.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane povjerilaca	8.621		6.416		74
21.	Komisioni poslovi	0		0		-
22.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obaveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilansnim evidencijama i sl.	203		546		269
23.	Ostalo (sve ostale vanbilansne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	46.732		51.129		109

Prilog 10 - Zbirni bilans stanja MKD - 31.12.2024.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2023.	%	31.12.2024.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	17.716	7,8	17.512	6,4	99
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	12.466	5,5	15.762	5,7	126
1b)	Kamatonosni računi depozita	5.250	2,3	1.750	0,7	33
2.	Plasmani bankama	0	0,0	250	0,1	-
3.	Kredit	204.121	89,8	250.273	90,9	123
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	3.034	1,3	2.835	1,0	93
3b)	Neto krediti (3-3a)	201.087	88,5	247.438	89,9	123
4.	Materijalna i nematerijalna imovina	6.652	2,9	7.894	2,9	119
5.	Dugoročne investicije	0	0,0	0	0,0	-
6.	Ostala aktiva	1.704	0,8	2.053	0,7	120
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	1	0,0	0	0,0	0
8.	UKUPNO AKTIVA	227.158	100	275.147	100	121
PASIVA						
9a)	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	6.380	2,8	4.000	1,5	63
9b)	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	124.622	54,9	160.132	58,2	128
9c)	Obaveze po dospjelim kamatama	1.344	0,6	1.772	0,6	132
10.	Ostale obaveze	9.997	4,4	10.653	3,9	107
11.	UKUPNO OBAVEZE	142.343	62,7	176.557	64,2	124
12.	Donirani kapital	0	0,0	0	0,0	-
13.	Osnovni kapital	65.711	28,9	72.211	26,2	110
14.	Emisiona ažia	0	0,0	0	0,0	-
15.	Neraspoređena dobit (15a+15b)	10.713	4,7	18.615	6,8	174
15a)	prethodnih godina	6.479	2,8	10.684	3,9	165
15b)	tekuće godine	4.234	1,9	7.931	2,9	187
16.	Zakonske rezerve	6.586	2,9	7.764	2,8	118
17.	Ostale rezerve	1.805	0,8	0	0,0	0
18.	UKUPNO KAPITAL	84.815	37,3	98.590	35,8	116
19.	UKUPNO PASIVA	227.158	100	275.147	100	121
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
20.	Otpisani krediti	17.383		14.819		85
21.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane povjerilaca	10.401		5.815		56
22.	Komisijoni poslovi	0		0		-
23.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obaveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilansnim evidencijama i sl.	0		0		-
24.	Ostalo (sve ostale vanbilansne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	30.479		41.260		135

Prilog 11 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31.12.2024.

- 000 KM -

R. br.	Naziv MKO	Iznos aktive	Iznos bruto portfolija umanjen za odgođeni prihod po naknadama	Finansijski rezultat	Plasmani
1.	Mikrokreditno društvo CREDO CENTAR društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	8.792	6.770	335	6.283
2.	Mikrokreditno društvo EKI d.o.o. Sarajevo	191.923	177.411	7.013	117.752
3.	Mikrokreditna fondacija "EKI"	140.922	92.815	2.120	98.393
4.	Mikrokreditna fondacija "LIDER"	31.798	29.050	610	27.969
5.	Mikrokreditna fondacija "LOK" Sarajevo	5.728	4.662	-484	4.349
6.	Mikrokreditno društvo MI-BOSPO d.o.o. Tuzla	11.811	7.623	-529	8.401
7.	Mikrokreditna fondacija "MI-BOSPO" Tuzla	108.577	91.609	2.967	89.079
8.	Mikrokreditna fondacija "MIKRA"	79.440	68.471	678	67.287
9.	Mikrokreditna fondacija "MIKRO ALDI"	9.336	8.580	206	8.598
10.	„PARTNER MIKROKREDITNA FONDACIJA“	204.998	151.480	6.533	130.458
11.	"PRVA ISLAMSKA MIKROKREDITNA FONDACIJA"	2.357	2.395	-131	3.242
12.	Mikrokreditna fondacija "SUNRISE"	68.122	56.315	2.284	68.763
13.	Mikrokreditno društvo „PARTNER“ društvo sa ograničenom odgovornošću Tuzla	62.621	56.738	1.112	41.731
UKUPNO		926.425	753.919	22.714	672.309

Prilog 12 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO - 31.12.2024.

R. br.	Opis	MKO sa sjedištem u FBiH za period 01.01. - 31.12.2024.			
		Broj zaključenih ugovora	Isplate mikrokredita (u 000 KM)	NKS %	EKS %
1	2	3		4	5
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:	33.893	53.676	20,74	28,21
1.1.	Uslužne djelatnosti	227	1.346	15,33	20,84
1.2.	Trgovinu	72	657	15,16	20,27
1.3.	Poljoprivredu	7.626	12.157	20,78	26,97
1.4.	Proizvodnju	40	394	15,22	20,51
1.5.	Stambene potrebe	2.893	7.420	20,53	27,35
1.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	14.627	20.630	22,40	30,51
1.7.	Ostalo	8.408	11.072	18,95	27,50
2.	Dugoročni mikrokrediti za:	103.888	618.633	19,20	22,61
2.1.	Uslužne djelatnosti	1.552	18.130	14,63	16,98
2.2.	Trgovinu	393	4.544	14,36	16,72
2.3.	Poljoprivredu	27.049	157.491	18,38	21,21
2.4.	Proizvodnju	227	3.185	14,70	16,94
2.5.	Stambene potrebe	28.575	225.720	19,17	22,32
2.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	25.428	111.189	21,63	26,27
2.7.	Ostalo	20.664	98.374	19,08	22,90
3.	Ukupni mikrokrediti	137.781	672.309	19,33	23,06

Prilog 12a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO

- % -

NKS na:	01.01.-31.12.2020.	01.01.-31.12.2021.	01.01.-31.12.2022.	01.01.-31.12.2023.	01.01.-31.12.2024.
Kratkoročne mikrokredite	20,29	20,18	20,22	20,85	20,74
Dugoročne mikrokredite	18,91	19,22	18,83	18,91	19,20
Ukupne mikrokredite	19,10	19,34	18,98	19,09	19,33
EKS na:	01.01.-31.12.2020.	01.01.-31.12.2021.	01.01.-31.12.2022.	01.01.-31.12.2023.	01.01.-31.12.2024.
Kratkoročne mikrokredite	30,69	29,22	28,90	28,10	28,21
Dugoročne mikrokredite	22,90	23,26	22,65	22,23	22,61
Ukupne mikrokredite	23,98	24,00	23,30	22,76	23,06

Prilog 13 - Zbirni bilans uspjeha MKF - 31.12.2024.

- 000 KM -

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2023.	%	01.01. - 31.12.2024.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	92.419	83,0	102.908	92,3	111
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	9.363	10,9	12.282	12,7	131
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	83.056	74,6	90.626	81,3	109
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	6.858	6,2	6.589	5,9	96
5.	Operativni rashodi	70.455	82,0	76.463	79,1	109
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	11.984	10,8	1.970	1,8	16
7.	Ostali poslovni rashodi	802	0,9	1.002	1,1	125
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	3.963	4,6	5.848	6,0	148
9.	Višak/manjak prihoda nad rashodima prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	26.678		15.872		59
10.	Porez na višak prihoda nad rashodima	1.345	1,6	1.089	1,1	81
11.	Neto višak/manjak prihoda nad rashodima (9. - 10.)	25.333		14.783		58

Prilog 14 - Zbirni bilans uspjeha MKD - 31.12.2024.

- 000 KM -

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2023.	%	01.01. - 31.12.2024.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	32.989	94,5	39.746	96,6	120
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	5.572	18,2	7.643	23,0	137
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	27.417	78,6	32.103	78,0	117
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	1.080	3,1	805	1,9	75
5.	Operativni rashodi	19.918	65,0	20.971	63,1	105
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	825	2,4	600	1,5	73
7.	Ostali poslovni rashodi	659	2,1	482	1,5	73
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	3.806	12,4	3.414	10,3	90
9.	Dobit/gubitak prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	4.939		8.641		175
10.	Porez na dobit	705	2,3	710	2,1	101
11.	Neto dobit/gubitak (9. - 10.)	4.234		7.931		187

PRILOZI ZA LIZING SEKTOR

Prilog 15 - Osnovni podaci o lizing društvima u FBiH - 31.12.2024.

R. br.	Naziv lizing društva	Internet adresa	Direktor	Broj zaposlenih
1.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo Društvo za poslove lizinga	www.porscheleasing.ba	Dejan Stupar	36
2.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo, Društvo za poslove leasinga	www.rlhb.ba	Nedim Milišić	43
3.	„SCANIA LEASING BH“ društvo sa ograničenom odgovornošću	www.scania.com/ba	Damir Slipičević	9
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.s-leasing.ba	Elma Hošo	27
UKUPNO				115

Napomena: nazivi lizing društava preuzeti su iz rješenja o upisu u sudski registar

Prilog 16 - Zbirni bilans stanja lizing društava - 31.12.2024.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2023.	%	31.12.2024.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	6.316	1,2	7.035	1,2	111
2.	Plasmani bankama	4.805	0,9	12.707	2,2	264
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto (3a-3b-3c-3d)	411.385	78,3	446.197	78,5	108
3a)	Potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	471.735	89,8	503.566	88,6	107
3b)	Rezerve za gubitke	5.400	1,0	5.186	0,9	96
3c)	Odgođeni prihodi po osnovu kamata	54.513	10,4	51.660	9,1	95
3d)	Odgođeni prihodi po osnovu naknada	437	0,1	523	0,1	120
4.	Potraživanja od supsidijarnih lica	0	0,0	27	0,0	-
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	87.080	16,6	92.646	16,3	106
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina - vlastita sredstva	4.085	0,8	4.626	0,8	113
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina - operativnog lizinga	111.555	21,2	118.617	20,9	106
5c)	Ispravka vrijednosti - vlastita sredstva	2.807	0,5	3.184	0,6	113
5d)	Ispravka vrijednosti - operativni lizing	25.753	4,9	27.413	4,8	106
6.	Dugoročne investicije	466	0,1	490	0,1	105
7.	Ostala aktiva (7a+7b+7c)	15.262	2,9	9.441	1,7	62
7a)	Zajmovi, neto (7a1-7a2)	0	0,0	0	0,0	-
7a1)	Zajmovi (dospjela potraž.+ nedospjela glavnica)	0	0,0	0	0,0	-
7a2)	Rezerve za zajmove	0	0,0	0	0,0	-
7b)	Zalihe	2.233	0,4	1.754	0,3	79
7c)	Ostala aktiva	13.029	2,5	7.687	1,4	59
	UKUPNA AKTIVA	525.314	100	568.543	100	108
	PASIVA					
8.	Obaveze po uzetim kreditima, neto (8a+8b-8c)	462.941	88,1	496.161	87,3	107
8a)	Obaveze po kratkoročnim kreditima	28.523	5,4	21.933	3,9	77
8b)	Obaveze po dugoročnim kreditima	434.692	82,7	474.650	83,5	109
8c)	Unaprijed plaćeni troškovi i naknada	274	0,0	422	0,1	154
9.	Ostale obaveze	18.430	3,5	13.362	2,3	73
	UKUPNO OBAVEZE	481.371	91,6	509.523	89,6	106
10.	Osnovni kapital	19.653	3,7	29.431	5,2	150
11.	Rezerve	18.204	3,5	22.241	3,9	122
12.	Akumulirana dobit/gubitak	6.086	1,2	7.348	1,3	121
	UKUPNO KAPITAL	43.943	8,4	59.020	10,4	134
	UKUPNO PASIVA	525.314	100	568.543	100	108
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	4.113		2.921		71
	Novi otpis (+)	76		1.467		1.930
	Naplata (-)	392		954		243
	Trajni otpis (-)	876		123		14
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	2.921		3.311		113
	Ostala vanbilansna evidencija	130.724		150.801		115

Prilog 17 - Pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH - 31.12.2024.

- 000 KM -

R. br.	Naziv lizing društva	Bilansna suma	Potraživanja po finansijskom lizingu	Neto stanje sredstava datih u operativni lizing	Finansijski rezultat	Plasmani
1.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo Društvo za poslove lizinga	228.079	147.881	70.583	4.468	124.191
2.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo, Društvo za poslove leasinga	159.264	134.653	8.941	2.708	77.710
3.	„SCANIA LEASING BH“ društvo sa ograničenom odgovornošću	31.148	29.051	202	134	16.557
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	150.052	134.612	11.478	1.488	78.266
UKUPNO		568.543	446.197	91.204	8.798	296.724

Prilog 18 - Zbirni bilans uspjeha lizing društava - 31.12.2024.

- 000 KM -

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2023.	%	01.01. - 31.12.2024.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	Finansijski prihodi i rashodi					
1.	Prihodi od kamata	28.455	45,9	32.927	46,9	116
1a)	Kamate na plasmane bankama	87	0,1	59	0,1	68
1b)	Kamate po finansijskom lizingu	25.055	40,4	28.669	40,8	114
1c)	Naknade (za obradu lizing zahtjeva itd.)	1.336	2,2	1.469	2,1	110
1d)	Ostali prihodi po kamatama	1.977	3,2	2.730	3,9	138
2.	Rashodi po kamatama	19.792	35,6	23.077	37,6	117
2a)	Kamate na pozajmljena sredstva	19.599	35,3	22.723	37,0	116
2b)	Naknade za obradu kredita	188	0,3	311	0,5	165
2c)	Ostali rashodi po kamatama	5	0,0	43	0,1	860
3.	Neto prihodi od kamata	8.663	14,0	9.850	14,0	114
	Operativni prihodi i rashodi					
4.	Operativni prihodi	33.596	54,1	37.235	53,1	111
4a)	Naknade za izvršene usluge	1	0,0	1	0,0	100
4b)	Naknada za operativni najam	25.875	41,7	29.145	41,5	113
4c)	Prihod od prodaje lizing objekta	0	0,0	319	0,5	-
4d)	Ostali operativni prihodi	7.720	12,4	7.770	11,1	101
4d)1	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	396	0,6	141	0,2	36
4d)2	Prihodi od opomena	25	0,0	33	0,1	132
4d)3	Ostalo	7.299	11,8	7.596	10,8	104
5.	Operativni rashodi	34.465	62,1	37.799	61,6	110
5a)	Troškovi plata i doprinosa	5.778	10,4	6.471	10,5	112
5b)	Troškovi poslovnog prostora	16.485	29,7	17.724	28,9	108
5c)	Ostali troškovi	12.202	22,0	13.604	22,2	111
6.	Troškovi rezervi za gubitke	643	1,2	-153	-0,2	-24
7.	Dobit prije poreza	7.151		9.439		132
8.	Porez na dobit	609	1,1	641	1,0	105
9.	Neto dobit/gubitak	6.542		8.798		134

Prilog 19 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu -
31.12.2024.

R. br.	Opis	Za period 01.01. - 31.12.2024.			
		Broj ugovora	Iznos finansiranja (000 KM)	NKS %	EKS %
1	2	3	4	5	6
1.	Kratkoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	91	2.846	6,54	8,27
a.	Putnička vozila	66	898	6,92	7,34
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	23	1.925	6,35	8,64
c.	Mašine i oprema	2	23	7,57	13,06
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
1.1.	Kratkoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	91	2.846	6,54	8,27
a.	Pravna lica	91	2.846	6,54	8,27
b.	Preduzetnici	0	0	0,00	0,00
c.	Fizička lica	0	0	0,00	0,00
2.	Dugoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	4.018	257.927	5,99	9,26
a.	Putnička vozila	2.672	143.273	6,10	9,70
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	1.138	89.689	5,85	8,66
c.	Mašine i oprema	198	24.830	5,89	8,90
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	10	135	6,64	12,58
2.1.	Dugoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	4.018	257.927	5,99	9,26
a.	Pravna lica	3.563	236.361	5,99	8,74
b.	Preduzetnici	162	8.170	6,33	9,04
c.	Fizička lica	293	13.396	5,90	18,55
	Ukupno (1 + 2)	4.109	260.773	6,00	9,25

Prilog 19a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom
lizingu

-%-

R. br.	Opis	31.12.2020.		31.12.2021.		31.12.2022.		31.12.2023.		31.12.2024.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Kratkoročni lizing ugovori:	3,74	6,94	4,24	7,09	3,89	8,37	4,04	8,27	6,54	8,27
1.1.	Pravna lica	3,74	6,94	3,60	6,31	3,80	6,30	3,87	5,79	6,54	8,27
1.2.	Preduzetnici	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.	Fizička lica	0,00	0,00	36,00	45,89	4,50	21,22	8,06	65,96	0,00	0,00
2.	Dugoročni lizing ugovori:	3,96	7,07	3,81	6,81	4,03	6,78	5,94	8,89	5,99	9,26
2.1.	Pravna lica	3,87	6,17	3,74	5,99	4,00	6,10	5,94	8,42	5,99	8,74
2.2.	Preduzetnici	4,74	7,46	3,79	6,53	4,06	6,65	5,93	8,25	6,33	9,04
2.3.	Fizička lica	4,68	18,18	4,77	18,49	4,55	18,03	6,05	19,52	5,90	18,55
	Ukupno	3,96	7,06	3,81	6,81	4,03	6,79	5,94	8,89	6,00	9,25

Prilog 20 - ESG i ostale relevantne informacije

R.br.	Banka	Održivi paket usluga za: (DA/NE)			Objava informacije o ponudi održivog paketa usluga za: (DA/NE)		
		Finansijsku inkluziju	Zelene proizvode	Proizvode usmjerene na društveno odgovorno finansiranje	Finansijsku inkluziju	Zelene proizvode	Proizvode usmjerene na društveno odgovorno finansiranje
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	Da	Da	Da	Da	Da	Da
2.	ASA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO	Da	Da	Da	Ne	Ne	Ne
3.	"BOSNA BANK INTERNATIONAL" - d.d. Sarajevo	Da	Da	Da	Da	Da	Da
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BOSNA I HERCEGOVINA	Da	Da	Da	Da	Da	Da
5.	KOMERCIJALNO- INVESTICIONA BANKA D.D. VELIKA KLADUŠA	Ne	Da	Ne	Ne	Ne	Ne
6.	NLB Banka d.d., Sarajevo	Da	Da	Da	Da	Da	Da
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	Ne	Da	Da	Da	Da	Da
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	Da	Da	Da	Da	Da	Da
9.	RAIFFEISEN BANK DIONIČARSKO DRUŠTVO BOSNA I HERCEGOVINA	Da	Da	Da	Da	Da	Da
10.	Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina	Da	Da	Da	Da	Da	Da
11.	UniCredit Bank d.d.	Da	Da	Da	Ne	Ne	Ne
12.	UNION BANKA DD SARAJEVO	Da	Da	Ne	Da	Da	Da
13.	ZiraatBank BH d.d.	Ne	Da	Da	Da	Da	Da

Napomena: FBA je usvojila Odluku o mjerama za jačanje finansijske inkluzije i održivog poslovanja banke („Službene novine Federacije BiH“, broj 85/23) u kojoj je propisano da je banka dužna polugodišnje na svojoj internet stranici objaviti informaciju o ponudi održivog paketa usluga za finansijsku inkluziju, zelenih proizvoda i proizvoda usmjerenih na društveno odgovorno finansiranje. Način na koji banka javno objavljuje navedene informacije propisan je Uputstvom za obavješćavanje o ponudi održivog paketa usluga za finansijsku inkluziju, zelenih proizvoda i proizvoda usmjerenih na društveno odgovorno finansiranje (broj 01-384/24 od 29.01.2024. g.).

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

IZDAVAČ

AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Zmaja od Bosne 47b
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel. +387 33 72 14 00
Faks +387 33 66 88 11
Internet stranica: www.fba.ba
e-mail: agencija@fba.ba